

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

**This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonComercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

10/270
p 2594

Printed in Turkey

12004

ВОЧВЕСЬИИ ФЕСТСЕД

Ч. 1

ЧЕСТНЫЙ РОД

(178-4. L)

121-142

27902-62

ԲՈՅՑԵԱԾ ՓԵՏԵԸՆ

41

BLISTER CAMP

1864

ΕΥΘΕΩΝ ΟΙΣΣΑ

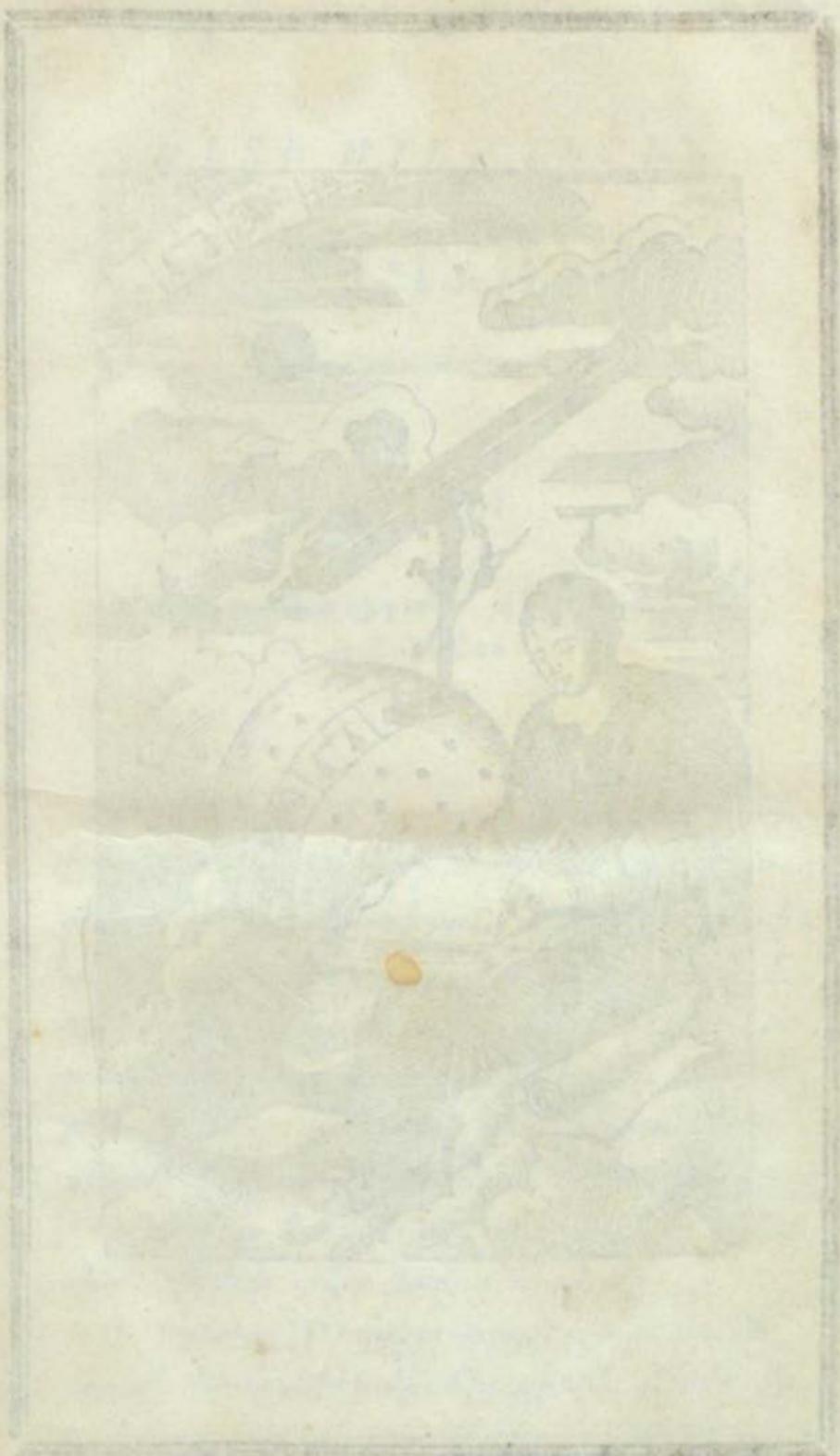
Printed in Turkey

ԷԼԵԿ

Իշպու քիթապը միւնիֆ՝ լիսանը ա-
րեպիտէ թէսնիֆ օլունուալ, Աւրորա լի-
սանլարընա թէրճիւմէ վէ տէֆաաթլէ
թապ օլունմուշ օլտուղու միսիլլիւ լիսա-
նը մատէրզատէմիզ օլան երմենիճէյէ
տախի թէրճիւմէ վէ թապ օլտուղունուն
մագպուլի ամմէ պուլունտուղունտան՝ Գայ-
սէրլի մէրհում ավճը պաշը՝ ահապետ գա-
պա թիւրբճէյէ թէրճիւմէ եթմիշ, վէ
կէրէք հիյնի հայաթընսա վէ կէրէք մէվ-
թինտէն ոոնրա չօգ տէֆս թապ օլուշ
իսէ ալ:

Թիւրբճէ.օի Ելան միւսթամէլ լիսանէ,
թաթպըզան զիյատէ գապա վէ լիթա-
ֆէթսիզ օլտուղու եճիլտէն, պազը զէ-
վաթըն իսթիտասընա բաղպէթէն եալլ-
նըզ պու խուսուսուն, եանի իսթիլլահը-
նըն թաթհիրինէ միւպաշիրէթ օլունուպ,
պասմայէ վէրիլմիշ օլտուղու պու մահալ-
տէ իշար օլունուու:

que se ha de tener en cuenta, es que el mundo es un gran teatro, en el que se actúan las más variadas escenas, y que el que no sepa distinguir entre lo que es teatro y lo que es vida, no tiene más que la mitad de la vida.

Ե Ւ ՏԻ Ա ԼԻ Մ ԼԵ ՐԻՆ

ՀԻՐԵՍՅՈՒԹ

Պ Ա Գ 1.

Մոզոլոս փատիշան . վե սերասկերի
Բանցիանոս :

ՊՈՒՄՏԸ Մ ՊՂԾԸ Խ ԱՄԲՆՈՒ. պիր
փատիշահ օլուպ՝ սերասքէրինէ Յոնցիանոս
տէնիր իտի : Փատիշահ պու սերասքէրին
էլիլէ հայլը Ճենկլը բատէ ֆիւթիւհամթ է-
տիպ գուվիթթլի վէ մերտ շէօհրէթի գա-
զանմասըյլա պունա չօդ իթիպար էտէրէք
քէնտի գըզը սուլգանը օնա նիքեահ էտիպ
քէնտի վէֆաթընտան սօնրա թախտը սալ-
թանաթընը տախտի օնա վասիյէթիլէ քէն-
տինէ վէլի՛ի ահտ նասպ է յլէտի :

Ա ագաւան Մ ՊՂԾԸ գըզընը պունա վէր-
տիքտէ վասիյէթի միւճիւպինձէ Ճեմի ըի-

Ճալի տեղվեթ վե ահալի պունու վելի՛ի ահա
դապուշ եաիպ ազիմ վեյնեթ վե տօնան-
մալար եթաիլեր :

Պիր գաչ կիւն սօնրա Առզոլոս փատիշահ
Բոնցիանոսա տետի . կեօրիսյօրսուն քի պէն
զայրը վագթըմը կեշիրիպ փատիշահըգ զայ-
ըսինե գուտրեթիմ գալմատը . թախտ ու
թաճըմը Վլահ սանա միւպարեք եթսին :
Վէ միւնատիլեր ըրգարըպ տամատը Բոն-
ցիանոսու քէնտի ըելիյլէ քէնտիներինե
փատիշահ նասպ եթսի յինի ալէմե իլան
եյլէտի : Ա իւզարեսի վե իւլամեսի վե ըի-
ճալ ու քիպարլերի տախի հուզուրա կեֆպ
Բոնցիանոսուն փատիշահըլընը ըեսմեն
գապուլ վե թէպրիք եյլէտիլեր :

Ա աջիր զէմանտէն սօնրա Առզոլոս փա-
տիշահ վե ջաթ ետիպ Բոնցիանոս միւտա-
գըլէն փատիշահ օլարագ ճէմի եֆքեարու
զայրեթինի միլքի տեղվեթինի շէն վե ա-
հալլիյի խօշութ եթմեյէ սարֆ եյլէտի :
Եհալլի տախի ճիւմեթէն , գուգարե վե
գէնկին , կիճէ կիւնախող փատիշահըրընը
ճան սիփարանե սէմիպ խոյըր տուալեր
եթմեքտէ խտիլեր :

Ա ե վագթը մեսուտտա Բոնցիանոս փա-
տիշահ աղիր եվլատ թէվլիտ օլուպ ճէմիի
մեմալիքինտէ ազիմ տօնանմալար օլուու ,

վե՛շահզատե՛նին իսմի Դիոկղե՛տիանոս ու օյ-
լէնտի :

Շահզատե՛ եւ տի եաշընա կիրտիքտե՛՝
վալիտեսի տուլդանա պիր աղբը խաստե՛լիք
վուգու օլուապ օնտան պաշ գուրլժարամա-
յաճաղընը ֆե՛հմիթ տիքտե՛ փատիշահա սօն
վասիե՛թինի արդ իտերեք տե՛տի . պու-
տե՛րտտե՛ն վե՛ եօլիւմ բէ՛նչեսինտե՛ն գուր-
թուլմայաճաղըմա շիւպհէմ եօգ . սէ՛ն տա-
խի պէ՛նիմ վե՛ ֆաթըմտան սօնրա տիկէր պիր
տուլդան ալմաղտ մէ՛ճալուր օլաճագորն . ան-
ճադ սանա բէ՛ճամ պու տուր քի՛ օլ տուլ-
դան եվլատըմը շահզատե՛նին իւզերինե՛
հիւքմ եթմէյէ բուխսաթ վե՛ ճէսարե՛թ
պուլմասըն . իշտե՛ սօն վասիյէթիմ պու տուր .
վե՛ օնտան սօնրա չօգ եաշամայըլ վե՛ ֆաթ
եյլէտի :

Պունուն վե՛ ֆաթը փատիշահա սաղիմ եւ
սէ՛ք ու քէտէր վե՛ մահզունիյէթ վե՛րտի .
զիյատե՛ ղայլէսի վե՛ տիւշիւնմէսի եվլատը-
նըն թէրպիյէսինի քիմէ հէվալէ եթմէք
իւզըէ իտի : Պու եֆքեարը իւզերինե՛ եալը-
նըզ քէնտիսի գարար վե՛րմէսինի մինասիալ
կէօրմէյիալ ճէմի իւլամէսինի վե՛ րիճալի
տէվլէթի մէճլիսի խասէ տավե՛թ ետէրեք ,
տէտի . պիրթանէճիք եվլատը շահզատե՛
սիթթապիյի վե՛լիի ահալըմ տախի պուլուն-

մասը մինասիպեթիյլը լայրգրյլաթերպի-
էսինին զայեթ ավիմ էհեմմիյթի օլարագ,
մատամ քի ճեմիի մեմալիքիմին շեն գալ-
մասը վեահալինին րահաթ պուլմասը պու-
թերպիենին սեմերէսի օլաճագ տըր , պու-
նա մինասիպ տիրայեթլիւ վեֆեթանեթ-
լիւ խօճալէր պուլմագ զայրեթինի սիզէհե-
վալէ էտերիմ :

Եկալ լերտէն պիրի թեմեննիէն րուխ-
սաթ տիլէյիպ ճեվապ էթտի . փատիշա-
հըմ պինեաշա' . զիրի հիւքմիւնիւզտէ օլան
շեհիրլէրին պիրինտէ եետի ալիմ վար տըր .
Ֆերման պուչուրուն օնլար պուրայա կելիպ
շահզատէյի ճիհանպախթ հազրեթլէրինին
թերպիյթսինէ միւպաշիրեթ էթսինլէր .

Փատիշահ ֆերման թահրիր էթտիրիպ
պիր գափուճու պաշըլա կեօնտերէրէթք
անլէրի փայիթախտընա ճելալ վեհուզու-
րունատավէթ էթտիքտէ տետի . տիւնեա-
խւզէրինտէ պիր թանեթիք շահզատէմ օ-
լան Դիոկղետիանոս էլան եետի եաշընտա
օլուպ' պենիմ վեֆաթը ըմտանսօնրա թախ-
տըմա վարիսօլմաղա շայէսթէ օլաճագ իւզ-
րէ թաալիմ ու թերպիյթսի մաթը լուպում
տուր : Վլիմլէր սեմանու վեթա'ա ճեվա-
պընը վերիպ մագսէտինէ էրմէքիւն միւտ-
տէթ սիւալ էթտիքտէ փատիշահ օնլարըն

զայրէթ ու հիմմէթինէ թէսլիմ օլարտգ՝
նիհոյեթ իւլ էմր շահզառէնին թէրպիյէ-
սինէ եւտի սէնէ միւտտէթ գարար վէ-
րիւտիքոէ փառիշահ պու ալմէրին խմի-
նի պէրվէճհի աթի գայտ էթտիրտի զի-
րինձիսի Պանցիլիաս ի.քինձիսի Չէնդուլոս .
իւշւնձիւսի Գարդոն . տէօրտիւնձիւսիւ
Ա ալսիորաս . պէշինձիսի Յովսէփ ֆէյլ-
սօֆ . ալթընձըսը Արէոպաս . վէ եւտինձի-
սի Յովակիմ :

Խամիթ գայտ օլտուգտան սօնրա փառի-
շահ պունլարա տէտի . էվլատրմը Վլահ
թարաքընտան սիզէ էմանէթ էթտիքտէ
էնվայի իլմու մարիքէթտէ մահիր էթ-
մէնիզ մէմիւլ վէ մահըլուպում տուր , վէ
մէրամըմա հիմմէթինիզէ էրտիքտէ թա-
րաքընտան զիյառէսիյլէ միւքեաքաթ
պուլագաղընըզա ասլա շիւպհէնիզ օլմասըն:

Վլիմէթ թէվազու պիրլէ շահզառէյի
ալբ՝ փառիշահ թարաքընտան տախի հայ-
ը իհսանէ նայըլ օլուպ մահալըրինէ տա-
խիլ օլտուլար . վէ միւքէլքֆ պիր սարայ
եաբտըըըպ տիվարլարընը տիւրիւքէլամլար
հիւսնի խաղդըլա եաղորրարաք թէզեին
էթտիլէթ քի շահզառէ հազըթէթէրի կիրիպ
չըգտըգնա օլ եազըլմըշ քէնտ ու նասի-
հաթլարը օգույուպ թէրպիեսինտէ իլէրլէ-

յէ . իլմ պապընտա տախի տէրսէ , մուգա-
վէ մէթ վէ միւտավէ մէթ իթ մէքտէ , իտիլէր:

Ունէ խիթամընտա ուսդատը էվվէլ
Շանցիլսաս՝ տիկէր ալիմէրէ : տէտի . աճէ . պա-
շահզատէ պիղտէն ալորըը թալիմսթտէն
միւֆիտ օլմուշ մու . պիր թէքրիւպէ էտէ-
լիմ : Ճիւմլէսինէ մագպուլ կէօրիւնիւպ՝
պիր կէճէ շահզատէ ույուրքէն եաթաղը-
նըն տէօրտ քէօշէսինին ալթընա պիրէր աս-
մա եաբրաղը գօտուլար : Ը ահզատէ ույան-
տըդտա եաթաղըն իշինտէ օթուրուպ՝ պիր
օտանըն զէմինինէ , սիր տախի թավանա
պագըպ թաճիւպ կէօսթէրմէսինի հաղըր-
տա օլան ուստալարը կէօրտիւքտէ սէպէ-
պինի սիւալ էթտիլէր իսէ՝ սիլմէմ տէտի ,
թավա՞ն մը աշաղա էնմիշ , եաթաղըմըն
զէմինի՞ մի եօգարը չըգմըշ :

Ուստալարը թէհայիւր էտիպ խաջիւ-
տէ պիրպիրինէ տէտիլէր . էկէր չագ թա-
ալեա պու չօճուզա էօմր իհան էտէրսէ ,
Պղատոնտ վէ Վըիստոտէլի չօգ կէրիյէ
պրագաճար տըր . վէ կէօրտիւքլէրինի կի-
տիւլ փատիշահա թէպշիր էտէրէք պէօյլէ
պիր էվլատա նայըլ օլտուլու իշիւն օնա
մուդլու վէրտիլէր . վէ պիր սէնէ զարքըն-
տա քէնտիլէրինի կէլմէքրատէսինտէ պու-
լունտուլունու իֆատէ էթտիլէր : Ա է տէ-

տիւլէր . Եկեր թէքմիւ եւտի սէնէ եանը-
մըզտա գալըրսա միսլի ճիշանտա կէօրիւլ-
մէմիշ պիր զա՛թի ալեաշան օլածաք տըր :

Վէ պու քէրամմէթի փատիշահըն խու-
լուսինէ համլ ետէրէք ըւծա եթտիլէր քի
պիր տիկէր սուլբանըլա նիքեահ օլուպ՝
պունա մէնէնտ պիր գաչ շահզատէ գա-
զանտ : Վէ փատիշահ պունա բազի օլուպ՝
պիր մինասիպ վէնան պուլմասընը օնլարա
հէվալէ եյլէտի :

Պ Ա Պ 2 .

Բատիլանըն քէզ եվվիւնի սանիսի :
Դիոկէ ետիանոսւն փետէրի սէրայընա ավտէրի :

Ալիմէր փատիշահա մինասիպ պիր
տուխտէրի փաքիզէ արամագտա սընըր-
տաշ փատիշահլարտան պիրինին դայէթ
հիւսիւնտար վէ թէրպիելի պիր գըզը օլ-
տուղունուն խապէրինի ալտրգտա օլ տիւ-
յարտէն թահգիգ եթտիքտէն սօնրա փա-
տիշահա արգ վէ իֆատէ եթտիլէր . փա-
տիշահ տախի ելլիլէր կէօնաէրիպ գըզը
կէթիրթտի . վէ հիւսնիւնէ դայէթ գա-

բըլըպ՝ պիր դաշ կիւն իչինտե՛ տիւյիւն է, յ-
շետի վէ գըզը թաճ կիյտիրիպ քենտինե-
խասե՛քի սուլդան է, յլետի :

Փատիշահ սուլդանըն հիւսնիւ տիլպեր-
վյի իչիւն օնա վիյտտեմիյլէ մուհապ-
պեթ վէրտի իսետե՝ պիր դաշ սենե՝ կեշիպ
պիր վիւրիյէթ վագը օլմատըղը սուլթանա
հայլը էնտիշէ՛ միւճիպ օլարագ էն նի-
հայէթի՝ պունուն սեպեպինի փատիշահտան
գըյասետերեք՝ եալընըզպիր էվլստ սահի-
պի օլմագ մերամըյլա պիր հիւսիւնտար
տելի գանըյը գըզ գըյագէթինե թէպ-
տիւ պիրլէ հարեմէ ալտը վէ եանընտան
այրըմազըտը . վէ պու սըռ հիչ պիր քիմ-
սենին մալիւմիւ տեյիլ իտի :

ՕԼ էմնալէրտե՛ փատիշահըն իլք նի-
քեահընտան պիր էվլստը օլուպ էլ ան ուս-
տալսր էլինտե՛ թէրպիի թախտընտա օլտու-
զունու խապեր ալարագ քենտինե թէթի-
ֆէքտիւր էտիպ տետի . պէնիմ էվլս-
տըմ օլսա տախի օլշահզատե՛ փատիշահըն
վէլի ահար վէ իլք էվլստը օլմարսյլա
պէնիմ էվլստըմ օնուն հիւքմիւ ալթընտա
գուլ օլսճագ տըր . վէ պէն պունա րազի
օլմամ : Պու թէթի-ք.քիւրէ պինայէն օլ
շահզատեի կէթիրիպ թէլէֆ էթմէք տե-
սիսէլէրինի գուրմազս պաշտառ :

Պիր կիւն հալմիթու, փատիշահ սուլդա-
նա ըղհա՛րի աշգ իմմեսինտէ, սուլդան ձե-
վապ ետիպտէտի, մալիւմի հիւմայունունուդ
տուր քի ճարիենիդ եվլատ իւզիւնէ մահ-
րում գալմըշ ըմ . խաղի բայի հիւմայու-
նունուզա րեժամ պու տուր քի շահզատէ-
սուլդանընըպը նեղաի հիւմայունունուզա
ձեւը ետիպ՝ ճարիենիպի անընլա թեսելլի
շրմաղա իհօան պուչուրասընըզ, հադթառ-
ւա պու ճարիենիպէ տախի պիր եվլատ
քերեմ ետինձէ յետէք անընլա իֆթիսար
ետէ յիմ, Փատիշահ եւատի սենետէն պերի
քենտիսի տախի օնուն հարթմինտէ օլ-
մասըյլա րեժասընը մահզուսիւթլէ գա-
պուլ ետիպ՝ շահզատէնին կելմեսինէ ֆեր-
ման եւ յլետի եւատի ալիմլըրէ խիթապէն .
լի պուչուրտու քի ֆերմանը ալի վիսուլին-
տէ շահզատէի ալրապ կեմիրմէ յեւ միւս-
տատէ եթտիքըրի հալատ գաթլըրինէ եմր
օլունմուշ տուր :

Կարուծու պաշը ֆերմանը ալիի ալիմ-
լըրին պելտէսինէ կեօթիւրիւպ այսն վե-
միճուհ մուվաճէ հեսինտէ գըրտաթ եթ-
տիրտիքտէ խը շիբլա եազլըշընուան քեն-
տի հեմշեհրիլըրի օլան ալիմլըրին եօմրիւ-
նիւ թեհլիքէտէ զանն ետիսլ անլըրի կեօն-
տէրմէք խտէմեյլըրէք եալընըզ շահզա-

աեցի ալ կեօթիւր աետիլեր իսէ տէ գա-
բուժու պաշի ալիմլերին պիր գըլընա տա-
խի խաթա կելլեյէցէ յինէ միւթէքէֆիլ
օլուպ վէ ճիւմլէսինի թէմին է յլէյիպ՝
ալիմլերին եօլա ըէվան օլմասընա ըուխսաթ-
ալտը :

Ալիմլեր կիմէ երլտըլարըն մէվքիու-
նիզամընա նազար էտէրէք իսդիխրաճ էթ-
տիլեր քի՛ շահզատէյի կեօթիւրտիւքլէ-
րինտէ եալընըզ օնուն էօմրիւնէ գաստ օ-
լունմաք թէհլիքէսի . անճագ կեօթիւրմէ-
տիքլէրինտէ քէնտիլերինին գադլի կեօրիւ-
նիւեօր : Պունու կեօրիւպ ղայէթ թէեւս-
սիւֆ պիրլէ՛ շահզատէնին եէրինէ քէնտի
էօլլելերինի միւրաճճահ կեօրտիւլէր: Ծահ-
զատէ պունլարըն թէեւսիւֆիւնիւ կեօրիւպ
սէպէպինի սիւալ էթտիքտէ՛ քէնտինին
կիթմլսի հագգընա փատիշահտան կելէն
ֆէրմանը վէ գարուժու պաշընըն կելլմէսի-
նի , վէ քէնտիլերինին տախի երլտըլարա
պադրայ կեօթիւրտիւքլէրինտէ օնուն թէհ-
լիքէսինի , վէ կեօթիւրմէտիքլէրինտէ քէն-
տիլերինին գաթէ օլաճաղընը իսթիխրաճ
էթտիքլէրինի աննաթտըլար :

Ծահզատէ էմր պույուրտու քի օլ
երլտըլը քէնտիսինէ տախի կեօսթէրսին-
լէր . վէ կեօսթէրտիքլէրինտէ օնլարըն ալթ-

եանընտա՝ ուստալարընըն ֆէլք էթմէտի-
յի պիր երլտրզը տախի կէօրտիւ , վէ սէ-
նաաթ միւճիպինճէ, ըէմիլ տէօքիւպ՝ իս-
թիխրաճ է յլէտի քի , էկէր վխուլինտէն
եէտի կիւնէտէք առա աղզընը աշմայտ-
րաք սուգութ իտէրսէ՛ ճէմի թէհլիքէ սա-
դիթ օլուր , վէ քէնտի խէլաս պուլուր :
Անձագ օլ եէտի կիւնտէ ազիմ սրգլէթ-
էր չէքիպ՝ եէտի քէրըէ գաթլէ կէօթիւ-
րիւլէճէք վէ տէֆա կէրի չէվրիլէճէք
տիր :

Պունու կէօրտիւքտէ՝ ուստալարընա
տէտի . պէն խէլաս օլմաղա շարէ պուլ-
տում . անձագ սիզտէն մադլուպում պու
տուր քի՛ եէտի կիւն պէնի փէտէրիմին
խըշմընտան մուհաֆազա էտին . խօշլաք-
լարըս է յլէնտիրին : Քէնտիլէրի տէֆա
կիտիպ երլտրզլարա պագըպ շահզատէնին
սէօլէտիյինի սահիհ պուլտուգլարընտա՝
թէհլիքէնին չարէսիզ օլմատըլըիիւն Վէվ-
լայէ համտ ու սէնա էտէրէք՝ շահզատէ-
նին ուղրունա սէրլէրինի տախի ֆէտա
էտէճէքլէրինի իֆատէ էթտիլէր , Ին-
շալլահու թա'ալա սէնի էօլիւմտէն խէ-
լաս էտէրիզ տէյէրէք իրթէ կիւնիւ եօ-
լա ըէվան օլմագ իշիւն իճապ էտէն թէ-
տարիգաթը կէօրտիւլէր :

ՕԼ կիւճէ շահզատէ բույասընտա կեօր-
տիւ քի՞ եաթաղընըն իշխնտէ եւտի տալ-
լը վէ տեօրտ ճինս մէ յիլէ վերիր պիր ա-
ղաճ պիթմիշ . տալլերին իւղերինտէ պիր
աժտէր միսալի զէնան օթուրմուշ միյիլ-
լէրի տեվլչիրիր : Այսանըպ ուստալարընա
նագլ ու թարիֆ էթտիքտէ սէնաաթ միւ-
ճիւպինճէ ըէմիլ չըզըպ ճէփապ էթտիլէր
քի , օլ տեօրտ ճինս մէ յիլէ տեսիսէ վէ-
թէրթիպաթլար տըր . վէ եւտի տալլար
եւտի կիւն տիւր . վէ օլ աժտէր միսիլ լիւ
գարը իւվէյի վալիտէն տիր : Եւտի կիւն
ուսգութիլէ սէլամէթ կէչիրիրսէն անտէն
սօնրա գօրգու եօդ տուր տէ յիպ էմնի յէթ
վերտիլէր . վէ եօլա ըէվան օլտուլար :

Դայի թաևստա եագըն վարրպ՝ վատի-
շահ կէլտիքլէրինի իշիթտիքտէ էվլատ
հասրէթիյլէ սիւզան օլուպ՝ պիր ան էվ-
լէլ կէօրմէք հավ վէսիյլէ սէհրայէ չըգ-
մագ պէհանէ ետերէք էվլատընը գար-
չըլամաղա կիթտի : Ծահզատէ ուղագտան
փէտէրինի կէօրիւպ վէ թանըյրապ ուստա-
լարընա խաղէր վերտիքտէ՝ թէտարիքտէ
պուլունմալարընը էմր էյլէտի . օ'լմայա
քի զաֆիլէն քէնտինի վուրուպ էօլտիւ-
րէ . անճագ ուստալարը գօրգաճագ պիր
շէյ եօդ տուր , պիու պունտա հազրըզ ,

տե՛լիւ ձե՛վապ է՛թափլե՛ր : Ա է՛քե՛նտիլե՛րի
օնսա իխղար է՛թափլե՛ր քի սուգութապաշ-
լսմանըն վագթը տըր , պու անտէն եկտի
կիւնեակեք աղղընտան ասլա պիր նութգ
չըդարմայա :

Օլ անտե՛ փատիշահ տախի եանլա-
րընա վասըլ օլուալ շահզատէսինի վե՛ ա-
լիմլերի սե՛լամլատը , վէ շահզատէյի գու-
ճագըսյըրպ հասրէթինի տօլուուրտու : Ծահ-
զատէնին սիննի պիւլիւղէ երիսլ ախլսլեր
պիր թուվանա տե՛լի գանլը օլմուշ ուտու ,
քի տիլելե թապիր օլունմաղ . Քագաթ
սե՛օզ սե՛օյլեմէտիյի իշխոն պիր շաղլըգ նի-
շանէսի կե՛օմթերէմէզ օլուալ չե՛հրէսին-
տէ պիր մելալեթ կե՛օրիւնիւր իւտիւ :
Փատիշահ տե՛տի . Ե՛վլատըմ . եկտի սե՛նէ-
տիր սե՛նի կե՛օրմէտիմ . ձե՛մալինէ հասրէթ
գալմըշըտըմ . շիմտիքի ինսյեթի Պարի ի-
ւե պիր պիրիմիզի թէն կե՛օվիւ իլե կե՛օր-
մէյէ նայըլ օլտուգ ուսա նէ՞ իշխոն մելիլ
առուրուրտուն , հիշ պիր սե՛օզ սե՛օյլեմէզ-
սին : Ծահզատէ թագրիմ ու յժե՛վա-
զու պիրլէ միւտէրինին ելինի եօփտիւ .
լաբին աղղընտան ձե՛վապ չըդարմատը :
Փատիշահ էվլսարնըն սուգութինէ լայէթ
թաճիւպ ետէրէք իհղիմալ քի ուստա-
լարը պե՛օյլէ թէրթիպ եթմիշլեր գըյա-

սըյլս սապու էյլէտի . վէ շէհրէ կիրտի-
լէր :

Աարայա տախիլ օլտուգլարընտա փա-
տիշահ շահզատենին էլինտեն դուդուա
օտասընա կէօթիւրտիւ վէ եանընտա օ-
թուրտարագ տէտի . է'վլատըմ, ուստա-
լարընա պունձա սէնէլէր խզմէ՛յ էթտին
իսէ նէ՞ էօյրէնտին վէ նէ՞ իլմու մարի-
ֆէթ թահսիլ էյլէտին : Շահզատէ եէր-
տէն թէմէննի էթտի . լաքին էվլվէլքի
կիպի սուգութ :

Խասէ՛քի սուլդան շահզատէնին կէլտի-
յի հավատիսիլէ պէրապէր կիւզէլլիյի-
նին տախի մէտհինի իշխտիալ՝ պագայըմ
եանըմտա գըզ գըյագիթիյլէ թաշըար-
դըմ տէլի դանըյըլա պունուն կիւզէլլի-
յի նա՞սըլ տըր տէյէրէք փատիշահըն եա-
նընա կիտիալ քէնտինէ մախսուս օլան մա-
հալտէ իգամէթ էթտիքտէն սօնրա՝ փա-
տիշահըմ՝ տէտի, շահզատէ էվլատընըլ
պո՞ւ մու տուր : Փատիշահ ճէվապ էթտի.
է'վլվէտ պու տուր . լաքին կէլէլի աղզըն-
տան ասլա ճէվապ ըրգմատըդընա թաաճ-
ճիւպ վէ թէէսսիւֆ էտէրիմ . սէպէպի-
նի աննայամայօրում : Սուլթան տէտի .
ըուխսաթ պույուրուն ճարիէնիպէ . քէն-
տի օտամա կէօթիւրէյիմ . դապիլ տիր

տիլի աշըլմասընա պիր չարե պուլունա :
Փատիշահ շահզատէյէ տէտի . կիթ էվ-
լատըմ վալիտէնին օտասընա օթու'ր րա-
հաթ էյլէ . վէ շահզատէ թէմէնինի էտիպ
փատիշահըն հուզուրունտան սուլթանըն
տաիրէսինէ կիթտիլէր :

Սուլթան օտասընա կիրտիքտէ հալվէթ
էմր էտիպ գաբույու գաբաթտըգտան սօն-
րա շահզատէյէ տէտի . ա' պէնիմ չէշմիմ
նուրու ազիզիմ . տիլպէրլիյինին մէտհինի
իշտէլիտէն պէրու իֆթատէն օլմուշում .
հէյտըն ֆիքրիմտէն կիթմէղ . նիշին սէօյ-
թմէղ սին . պիւլպիւլէր կիպի լիօանըն ա-
շլարն . տիյնէյիմ ֆէրահէտէյիմ . պուն-
տան պէօյլէ սէն պէնիմ շիքեարըմ վէ
տոստում սուն տէյէրէք գուճայրալ բուս
էթմէք մէրամընտա՛ շահզատէ իւզիւնիւ
չէվիրիպ կէօստէրտիյի մուհապպէթ նի-
շանընը գապուլ էթմէտի : Սուլդան պի-
տաէպանէ թէքլիֆլէր էթմէյէ ձէսարէթ
էթտիյինտէ՛ շահզատէ սուրաթը չէվիրիպ
ապուս չէհրէ իլէ իւզիւնէ պագմաղա պաշ-
լատը :

ՕԼ տէմ սուլթան թէտպիրի չէվիրիպ՝
է՛յ ՚Իիոկղետիանոս տէտի . պանա պէ-
յէնմէյիա կէօնիւլ վէրմէտիյին աննաւ
շլար . շիմտի մաղլուպում պու տուր քի

Ժեքըինտեքինի պանա իջատեւ ետէսին .
վել լիսանեն ուցյլէմեք խթէմեզ սեն՝ պիր
քեաղըտ իւզէրինեւ եազըտ պանա վերմե-
նեւ բազի իմ :

Ըահզատեք պիր քեաղըտ իւզէրինեւ շու-
կէօնեւ եազըտ . ա՛ խասեքի սուլթան է-
ֆէնտիմ , պէն միւլհիտի տէյիլ իմ , եա-
րատան Ալլահըմը թանըրըմ . պանա Էժ-
տիկին թէքլիք էվլատ վել վալիտե մա-
պէյնինտե օլուր հալլէրտեն տէյիլ տիր ,
Ալլահտան գօրգան քիմսեւ պու միսիլլիւ
թէքլիքէ նե՛ իրթիքեապ վել նե՛ տախի
գապուլ իտէր . պէն տախի էօլիւմիւմիւ
գապուլ էտէրիմ , ըզճար էժտիյինիզ
Ճիւնահաթէ մէյլի գապուլ իտէմեմ :

Ուլդան պունու օգուտուղու պիրլէ
ինքսեք ուս իլէ հայգըրարագ լիպասընը
փարալատը վել քէնտի թըռնագլարըյլա
իւզիւնիւ թըրմալայըրպ գան թէվան էժտի .
սաշլարընը եօլուպ՝ կէօյա իւմէյի էվլատը
քէնտի ըռզընա գաստ վել քէնտինեւ թա-
սալլութ էտէյօր կիսի ախշարըտան իմ-
տատեւ ատէմ չաղըրըր ըտը . փատիշահա
սէօյլէյին կէլսին հալիմէ նազար գըլըն
տէր իտի : Յու դուլդուլէ փոստիշահըն
գուլաղընա էրիշտիքտեւ աճէլլթէն սուլ-
դանըն եանընա կէլլիպ՝ ահվալի սիւալ էժ-

տիք ու սուրբան ճեզվաց վեր ոի հալիս,
նազա ը գու է թե նախմ . վե պանա քահմ
է շմ պա չափկոն ա նին եւ վաս որն օյմուշ
օլահաղ . իմանաժո խայլանդ ըմբ չ է Անօյ
շեթմ ու նիյ թե յի իշերի ալտրպմտա պո
ռազ ս խալ է կ' թե թե ճեք ակա թ կ' օնե հա-
րե թե թե թե թե թե պատի ս եթաի . վե պէն
բազի օլմա տրգտա զալ պէ եախա պէնի պո
հալ կ' թե թե թե թե ,

Վ որի սնի իւրէ պագրն ճա սուրբան ըն թագ-
րերի կ' թե յի պէն զէր օլու լուսն տան իմա-
տիշահ . ինան ըրպ թե համ վ վուրէ կ' թե թե ք
տէ տի . պանա պու միա իլու եւ վաստ լազ ըմ
տէ յի լարը . վե եմբ պաւ յուրառ քի պի ըմ
թե լի ը շահ զատէ ի կ' օնմ իւրի պ եծ լուր-
սիւն լեր .

Ե թա յի տէ վլ վ վ վ պի վ րա վ վ վ լ լ ա
մա պէ յնին աէ պու հավա ոխ անին տէ չալ
օլու պ ալ է լ ա ն է լ ս ա ր ա յ ի հ ի ս մ ա յ ո ւ ն ա
կ' լ ո ի կ' ը ր զ ա վ է պ է կ' ը մ է յ ի ն շ է վ ք է թ-
մ ի մ . րու յի ճի հան տէ եալ ըն ը պի ր ե վ ա-
մուն ը վ ա ր . օնուն տախի նու թ գ ու ե օ գ .
ա ղ զ ն տ ա ն թ ա գ ր ի ր ա լ ն մ ը շ տ է յ ի լ . ի ւ-
զ է ր ի ն է ճ ի մ հ ա ս պ ա յ ի ի օ լ ո ւ ն մ ո ւ շ տ է յ ի լ .
վ է ս պ ի ր ք ա ր ը ս է օ վ ի ւ ի լ վ է վ է ի մ ի լ ի լ ի լ ի լ .
շ ա հ զ ա տ է ն ի զ ի թ մ է լ ի մ է ն ի լ ի լ ի լ ի լ ի լ ի լ .

չեքիպ պիր հասանաթ կեօրէմէյէճէքսինիղ
 պինաեն ալէյհ շիմոիլք սապահա գատար
 շահզատէյի մահպուս եաիպ սսպահ իւ-
 լամէեն վէ վիքէլատէն պիր տիվան եմը
 եյլէ . մատու շերիե թաթպըք թասհիհ
 վէ թահգիգ օլունուպ , շահզատէնին ճիւն-
 հասը թէպէյիւն եթտիյի հալտէ սիզին
 զամիրինիզէ տէ իզմիրապէ մուճիպ օըմազ .
 քիմսէ տէ պիր շէյ տէյէմէպ օլուր : Պու-
 անտէ հէլաք օլունմառ՝ ճիւմիշահալի ի-
 շինէ շահզատէնին գապահաթսրպէ օլու-
 սի հավատիսինէ վէ ֆասլէ սէպէպ օլուր :
 Պու սէօզլէր փատիշահըն հիտտէթինի
 թէքին ետիպ . Վիոկղետիանոսուն սապա-
 հա տէկին հապսընա վէ իրթէկիւնիւտի-
 վան օլմաօրնա ֆէրման օլունտու :

Շահզատէնին հապս օլուպ օլ կիւն հէ-
 լաք օլմատըլընը սուլդան իշխտիքտէ ֆիր-
 եատ ու ֆիղանընը արթըլըտըլը փատիշա-
 հըն մալիւմիւ օլուպ' գալգտը եանընա
 կիթտի վէ տէտի . նէ՞ իշիւն պու տէրե-
 ճէ մահզուն օլուպ աղլարսըն . Ոուլգան
 ճէվապ եթտի . օլ խապիս եվլատըն պէ-
 նիմ ըռզըմը ռէզիլ եթմէյէ ճէսարէթ-
 էթմէսինի պիլտիքտէն սօնրա հալեա օնուն
 սազ գալմասը պանա ազիմ ռէզպալէթ
 տէյիլ մի . պունտան պէօյլէ պէն աիւ-

նեա իւզէրինտէ նա՞սըլ եաշարըմ : Փա-
տիշահ տէտի .պէն օնու գօյ վէ՛րմէտիմ .
իլլա հապս էթափիմ . սապահ տիվան է-
տիպ շէրիէ թաթպըք իլամըլա էօլոփիւրէ-
ձէ յիմէ շիւպհէն օլմասըն : Առւդան տէ-
տի . պանա կէօրէ գայտ տէյիլ' . ըռզ
սէնին տիր . ֆէգաթ սօնրա' սալիհ միյ-
վէ վլրէն պիր աղաճըն վուգուաթը կիպի
սանա տախսի վադը օլաճագ տըր : Փատի-
շահ պու վուդուաթը տիյնէմէք իսմէտի :

Պ Ե Պ 3.

Սալին միյվէտար աղանըն ֆրգրասը :

Առւդան տէտի . զէմանի էվակիլտէ պիր
էյալէթ պէյինին պաղչէսինտէ աղաճըն
պիրի ճիւմլէ խաստալիղէ անիտէ շիֆա
վէրիր պիր ճինս միյվէ վէրիր իտի : Ահզ-
քիւր պէյէ պիր շահ թարաքընտան հէ-
տիյէ օլուպ' պէյ պաղչէպանընա թէ-
քիտէն պու քիտանըն թիմարընա վիյա-
տէ սայ ու հիմմէթ էթմէսինի թէնպիհ
էյլէտի : Պիր գաչ կիւն կէշտիքտէ պաղ-
չէյի կէղիպ' քիտանը հիյէթի ասլիէսին-
տէ , վէ հիչ սէրփիլմէմիշ կէօրփիւպ' պաղ-

չ. պանա թեպէտիներ ոքը ուղարկուա մէ. վապ
 ալ որ քի եանընտափի աղանդըն տալարը
 պէ. օյիւք մէ. ետքրագլարը ողու օրմասը յըս
 կիւնեւ. ին ը շըլընը առւ ֆիտանըն իւղերի-
 նէ. ինմէ. կէ գոյվէրմէ. ախյի իւն տիր. Պէ. յ
 թէնպիհ եթտի քի օլ ուղու աղանդըն տալ-
 լարընը քէսսին ողաղ չ. պան տախի ի-
 թառթ ետինդ մէ. մի տալարընը պուտա-
 տը : Այս բանոյ որու սկզբ ամսա
 միր գաչ կիւն պիտուրինուէ ոլ. յ տէ. ջու
 պաղ չ. յ է. էնիպ ֆիտանը պէ. օյիւմէ. միշ
 կէ. օրմէ. սինտէ. պաղ չ. պանա ի. թապ է. յ լ-
 տի իսէ. պաղ չ. պան տէտի . նէ. չ. քի պու-
 տու աղաճ պու ֆիտանըն եանընտա
 տը. ֆիտանըն պէ. օյիւմէ. սի մուհալ գա-
 պիլինտէն տիր : Պէ. յ տէտի . պէ. նիմ պու
 ֆիտանըն պէ. օյիւմէ. սինէ զայթ է. մէլ ու
 արդում վարտը, օլ աղաճը օրատան աէ. ֆ
 է. տէսին, Պաղ չ. պան տախի աղաճը քէ. օ-
 քիւնտէն շըգարտը գըլըտը. Պարգընտա
 տէ. յ իլ իմիշ քի ֆիտանը պէ. սլէ. յ է. ն օ. ու-
 լու աղաճ ըմըշ. աղաճ տէ. ֆ օլտուգան
 սօնըս ֆիտանըն գուրծմանընտան աննա-
 տը. լարին չի ֆայտէ. աղաճ քէ. օքիւնտէն
 շըգար մէ. ֆիտան դուրս տու :

Փանիշահ պու թէ. մանիլին մանամընը
 սիւալ է. թափիքաէ. սուլդան տէ. նի, օլ

* * *

ուլու աղած մէն օին . քիմին նեւ ուրբար
վեք ուրի վարսաս կի թառնը մէն ուն պու-
լուր . ֆուգոր ֆուգար աւնին սառաւ գայն
ըւա կէնինիր . (Օ) լնէ վնիհ ալ ֆի ունե աւա-
նի շահզաւենիկ տիր աւնին դու միւթին-
իլ մէջ անեա կէլիալ պէօյիւ մըք իւզրին
իսէ ու ձէմիի գուարեթինի վե հիւ քիւ-
մըթինի քէնսինէ զայլ իւթմէք իսուր +
վնճագ քէնսի մէրամընա երիալ փատի-
շահլըք ետեմէ յէմէք օլ ֆի ուն կիայի
քէնսիսի տախի գուրացաշագ տըր . էթ-
րաք հիւ քիւ մըթմէք մէրան մէմայի քինին իւ-
զերինէ իսդիլա ետիալ զայլ էտեմէք
մէք տիր անձնագ սօն փիւշմանլըք ագձէ
էթմէգ :

Փատիշահմէտի նագը եթափիյին մէն-
գըպէտ աւերունիմէթ մէսիր եթափ . եարնե
քի տիւվանա պըրագմամ ի. ի . հէմէն շահո-
զառէյի եռախերմէյէ եմը ետեր իմ :
Անլզան տախի փա՛տիշահըմ սէն օնու-
էօլուրմէտիքձէ թախտընտա իսթիրա-
համըրլա գատիմ գալամայանգարն տե-
նիւ թէշափ վե թահրիք ետեր իտի :

Սապահըլա երքէն փատիշահ թախտը-
նա օթուրատւ գան պիլա թէլիիր շահզա-
տէնին գամնինի ասագ պաշըյա եմը
եյլէտի . Վառ պաշը ամիսի շահզատէյի

մահպետութեն չըգարըպ վե գօլարընը ար-
գասընա պաղլայըպ' վալիտէսինէ խիյա-
նէթ էտէնին հալի պուտուր տէյիւ էօ-
նիւնտէն տէլլալ շաղըրտարագ գաթի
մահալինէ կէօթիւրմէքտէ հավատիս ամ-
մէյէ չավ օլմուշ օլտուղունտան գապա-
հաթ սապիթ օլմագսրզըն շահզատէնին
դաթլինէ ֆէրման օլմասը իւզէրինէ հիւ-
զըն ու մաթէմ չէքիպ չօգլարընըն կէօ-
զիւնտէն տախի եաշ կէլիր իտի .

ՕԼ անտէ շահզատէնին պիրինձի ուս-
տասը Պանցիլիաս մատտէի խապէր ա-
լընձա ույիրտիպ կէլտի ասաս պաշըյա-
նէթիշտի վե տէտի . պէն փատիշահը
կէօրիւսլ սանա պիր տիկէր էմր կէօն-
տէրմէտիքձէ շահզատէյի էօլտիւրտմէ .
ինշալահ խէլասընա պիր չարէ պուլուր
ուզ . Վասս պաշը շահզատէնին խէլասը-
նա արզուքէշ իտի խուտէ էմր գուլու օ-
լուպ պիր շէյ էռտէմէզ իտի . շահզատէ-
նին գաթլինի թէխիր էթմէքլիյէ պու-
պիր մինասիպ վէսիլշ օլմասըյլա քենտի-
սի տախի տնըն խէլասը իչիւն ուստուտի
էվվէլ ըէճա էթտի :

Պանցիլիաս փատիշահըն հուզուրունա
ըրգուրդտա փատիշահ պիրտէն թէհամլ-
վուրէ կէլիպ , էվլուսորմը պունա՞սը թէր-

պիյէ Եթմէք տիր քի եանընըզտան այ-
րըլորդը պիրլէ իլք մարիֆէթ իձրասը՝
վալխուսէսինէ խիյտնէթ Եթմէք օլտու ,
շիմտի սիզի տախի գաթ Եթաիրիլ իմ ,
ըւ գ տը շաբը տէյէրէք հուզուրունտան
գովուու :

Պանցիլիաս ասլա խէվֆ կէօստէրմէ-
յէրէք ճէվապ էթտի . փատիշահըմ . էվ-
լա ս սիզին տիր . անձագ պէն թահգիգ
պիլըր իմ քի պու սուլթան թարաֆընտան
տէսիսէ իլէ գուրուլմուշ պիր իֆթիրա
տըր . էվլստ սուլդ անըն տէյիլ տիր սէ-
նին տիր . վէ սէն պիր գալը սէօզիւ իլէ
քէնտի էվլաորնը վէ թախուու միւլքիւ-
նիւն պիր թանէչիք վարիսինի էօլոիւր-
մէյէնասըլ գըյարորն . օլ տախի մատ-
տէյի թահգիգ վէ թասդիգ Եթմէտէն :
Էվլստընըն ճանը սէնին էլինտէ տիր .
անձագ էվլստընը էօլիւմտէն գուրդարան
ֆինօյու քէնտի էլիյլէ էօլտիւրիւպ՝ սօն-
րա ավիմ նէտամէթլէ ահ ու ֆիզան է-
տէն սիվահի կիպի սէն տախի տօնրա նէ-
տամէթլէ չէքէչէք սին :

Գատիշահ պու միսիլիւ մէնգըպէլէր
տիյնէմէյի սէվէր պիր գաթ օլմասըյլա
թաֆսիլինի իսթէտի . անձագ Պանցիլիաս
տէտի . պէն պու մէնգըպէյի նագլ է-

տինչէ քեռք ֆերմանքնըզ իջուս օլուր .
 ու պենիմ պորայա կեփս մենգըլէ
 ու օլէ թշուն պիր ֆահուն օլմաղ . ֆեր-
 ման պուտրուն շահզպուտէ յե մահպուտ-
 չէ միրսին լեզ : պին սամօք օլ մազմէ մեն-
 գըլէ ի սոյլէր իմ : Փատիշահ ֆերմանը
 կեռնաւրդի . վի Պանցիլիաս մենգըլէ ի
 նագլ եթտի : ան . ժանի բայլ ան
 քիքան ծիս բանա : ուս մզրի ու այ
 նասմանցապան անոնց առ ու ան ունին
 ապահով ունի գլւգ 3 . ըստ նախաւ
 ան ուն ցիւ ան անո ու ան ապահու : ուս
 կիւտարեն եօլիսմտէն գուրդարան ֆի-
 նօյն եօլտիւրէն պիփանինին նագլի
 գուրդարան նախաւ ան ան
 Ումանի Եվայիլաւ դայլի նամտար
 ուիր սիւփահի քենոի սասի Եվլստրնը
 կեօղլ-թմէք իւիւն իւլ ճօրի յւ թային եթ
 մի , իսի : իւրա չօձու վալիստէն Եօր-
 սիւզ իւտիւն Պու սիփահինին ափիր տէ ֆի-
 նօ քէլափ օլուպ ավու լիքեարէ կիմտիու-
 թէ եանընտան այրըլմազ ըտը , պիրա ֆի-
 նօտա իտրագը թապիի օլուպ սահիպինէ
 քէտէր օլմայաճագ թարաֆա եօնուն սէ-
 յիրտիր կիտէր . անձագ Եկէր պիր քէ-
 տէր վէց թէհլիքէ վադը օլաձաղ իսէ
 գաթէն օլ թարաֆա կիթմէկ , վէ մի

փահի տախի կիթմեք մերամ էթտիքտէ
գոյվէրմէզ իտի :

Պիր տէ շահինի վար ըտը քի թութ-
տուղու ավը ասլա ինձիթմէյիպ՝ սաղ վէ-
սէլիմ կէթիրիր քէնտիսինէ թէսլիմ է-
տէր իտի :

Պիր կիւն սիփահինին տօմշուլարընըն
պիրինտէ տիցիւն տէրնեկի իսապէթ է-
տիպ՝ Աիփահինին էհլ քէնտի իւվէյի
էվլատընը պէշիքտէ ոչուր հալտէ պը-
րագըպ տիցիւնէ կիթտի . Ճարիյէլըր
տախի տիցիւն շէնլիկինի սէյր էթմէյէ
տալտըլար . չօճուգ օտանըն իշինտէ պէ-
շիքտէ եալընըդ գալտը . անճագ ֆինօ
պէշիյին տիպինտէ եաթմըշ ըտը , վէ-
Շահին պէշիյին պաշ թարաֆընտա քէ-
մերինին իւզէրինտէ օթուրմուշուտու :

(ՕԼ տէմ պաղչէտէն պիր ազիմ հիյ-
պէթլի երան սիւզիւլիւպ օտայէ կիրտի .
վէ պիր մանի պուլմայարագ չօճուղուն
պէշիյինտէք չըդտը . Շահին պունու
կէօրտիքտէ գանատլարընը չարբըպ ֆի-
նօյու ոչյանտըրատը . օ' տախի երանը կէօ-
րիւնձէ իւզէրինէ թէրթավ էթտիքտէ եր-
լան գուտուրուպ աշաղը էնտի . ֆինօյուլա
ձէնկլշմէյէ պաշատը . օտանըն իշի գան
ըլա միւլէմմա օլտու : Հէր նէ հալ իսէ-

ֆինօ պիր [Ժադրիպ երևանը պաշընը աղզընա ալըպ երևանը հելքաք է յլէտի . վեպէշիքտէքի չօճուգ գուրթուլտու : Ենագ երևանըլա ֆինօնուն սավաշարընըն շիտտէթի հենկեամընտա պէշիք տէվրիլտի . լաքին չօճուղա ասլա պիր քէտէր օլմատը :

Դարիէլէր սէյիրտէն տէօնտիւքլէրինսէ օտայս կիրիպ պէշիյի տէվրիլմիշ վեօրթալլու գան րէվան կէօրտիւքտէ՛ Ծահինիլէ ֆինօ չօճուղու հելտգ էթմիցլէր զանն էտէրէք պիր տէֆա պէշիյին եանընա վարըպ չօճուղուն նէ՞ օլտուղունու աննամագսըզըն գաշըպ պիր օտայէ կիզլէնտիլէր . աղալարը կէլտիքտէ նէ՞ ձէվապ վէրէճէքլէրինի տիւշիւնիւպ ֆիրեատ էտէրլէր իտի :

Դատընլարը տիւյիւն էվինտէն տէօնտիւքտէ գարշըսընաչըգըպ մատտէյի քէնտի զիւիւմլէրի միւժիւպինձէ իֆատէ էթտիլէր . ֆինօ չօճուղու եէմիշ . աղայս նէ՞ ձէվապ վէրէճէյիլ . եօգարը չըգամա , օլմայս քի սանա տա պիր քէտէր օլսուն տէյիպ աղլարլար ըտը : Դատընտախի իշիթտիյինէ ինանըպ էհիննէ էվլատընը ֆինօտան բարալանմըշ կիպի խապէր կէօնտէրտի . հիշ պիրիսի պիր տէ-

Քա պէշիյին եանընա կիտիպ չօճուղա
նազար գըմագըղը ագըլ էթմէյէրէք պէր-
հուտէ եէրէ աղարըարը :

Ոիփահի պու հավատիսի ալընձա ղա-
յէթ միւքէտտէր օլուպ , աճէլէթէն էվէ
կիրտիքտէ տօղըու չօճուղուն պուլունտու-
ղու օտայէ կիթտի . կէօրաիւ քի , օր-
թալըգ գան ըէվան . պէշիք տէվըիլմիշ .
Ֆինօնուն աղզը գան պուլոշըգ' գույրու-
ղունուն ստլայարագ սըչրայարագ սէմի-
նէրէք գարշըօրնա չըդար . կէցյա էվա-
տընը տիւշմէն էլինտէն գուրթարըպ ,
տիւշմէնինին հագգընտան կէլմիշ կիպի
միւքեաֆաթ պէքրէր , հէման քէնտիսի
տախի զէվձէսի վէ ճարիյէլէրի կիպի
քէնտի եանլըշ պէլլիլէյիշինի թաստիգ
էթմիշ զանն էտէրէք գըլլճը չէքտիյի
պէրլէ ֆինօյու իքի պիշէր : Ծահին պու-
նու կէօրիւպ ուչուպ կիթտի . վէ պիր տա-
խի կէլմէտի :

Ոիփահի պունու պէցյլէ էթտքտէն
սօնրա , պէշիյէ կիտէր պագար քի , չօ-
ճուգ հէնիւզ ույանմըշ կիւլէրէք քէնտի-
նէ պագար . վէ պէշիյին ալթընտա կէ-
պէրմիշ եաթմըշ պէտտավի երլանրն լէ-
շինի կէօրտիւքտէ , էթտիյի եաննըլըղը
աննար . սատըգանէ ֆինօնուն հէլաքընա

վե Շահինին ուչուալ կիթմեսինե զիատե-
սիյլե նատիմ օլուր . լաքին օլուռ,
չարե եօգ , դարը սեօվենե ույուալ՝ իշխ
աննամատան էօբքէյլ դաբըմանըն զա-
րարընը պու թէճրիւպէ իլլե աննատը :

Պու քէտէր քէնտինե օլ տէրէճէ-
թէյսիր էթտիփ քի , մէրագլանըլ տաղլա-
րա տիւշաիւ , վե բէրուշան հալ իլլե նի-
հայէթ զայագըլ օլարագ քէնտի էօմրիւ-
նէ գաստ էթտիփ աէյի նագլ օլունուր :

Վննաշըլտը մը էֆէնտիմ . գապա-
համսրզ եէրինե պիր ֆինօյու էօլոիւր-
մէք օլ Վիփահիյլ օլ գատար զէմ ու
քէտէր վէրտիփ իսէ , սիզ էֆէնտիմիզ
պիր թանէճիք շահզատէնիզի՝ միւլքինի-
զին էպէտիւա տէվամ օլմասընըն իւմիտի-
նի ճիհանտէն գալտըրտըգտան սօզըա գա-
պահամը օլմատըլընը աննարասնըզ նէ-
տէրէճէ մէյուս օլաճագսընըզ :

Դատիշահ մէնգըպէտէն հիսսէեապ օ-
լուալ , Պանցիլիասա խօշնուտիյէթ կէու-
թէրէրէք տէտի , պու կիւն տախի մահ-
պուստա գալսըն . պագալըմ եարըն էր-
պապի տիվանըմ նէ քէշֆ էտէր վե նէ գարար վէրիր : Պանցիլիաս տախի մէմ-
նունէն եէր էօբիւպ , հուզուրու շահանէ-
տէն չըգտը :

Առւթան շահզատենին ոլ կիւն տա-
սի խէլսաս պուլմասընըն խասյէրինի ալըպ՝
փատիշահ իչէրի կէլտիքտէ դարշը ըբգար,
վէ աղլար կէօղ իլէ տէտի . փատիշահըմ,
խայըն էվլատընըն եաշամասընա բուխսաթ
վէրիյօրսուն . լսքին դօրգարըմքի կէչիլիշ
վագըմըլարտա պիր տիկէր փատիշահա
վուգու օլանըն միսլի սիզէ տախի վուգու
օլա : Փատիշահ պու վուգուախըն նագ-
լինի տիյնէմեք իչիւն օժուրտու . վէ սուլ-
թան շու մէնգըպէյի նագլ էյլէտի :

Պ Ե Պ . 5 .

Փատիլանըն վէ զօրպանքն նագլի :

Ա ագթի իլէ փատիշահըն պիրինին դա-
յէթ մահսուլտար վէ վէրիմլի պիր պաղ-
չէսի օլուպ՝ պիր էյամ ձէմի բայիթախտ-
տա իգըմիզա էտէն, մէյվէ օնտան կիտէր
իտի : Ոնրալարտա պաղչէյէ պիր եա-
պանի ճանավար տատանըպ պաղչէյի
խարապ էտէր, վէ իչէրիյէ քիմէյի օղ-
րաթմազ ըտը : Փատիշահ պունա դայէթ
թէտէսսիւֆ էտիպ, օլ ճանավարը քիմ
կէպէրտիր վէ պաղչէյի օնուն քէնչէյի

զուլմունտան գուրթարըսա՝ գըզընը օնա
վերիպ բատիշահըղընա տախի վարիս է-
տէջէյինի միւնատի մարիֆէթիյլէ ամ-
մէյէ իլան էյլէտի :

Պիր չօպան միւնատինին նիտասընը
տիյէյիպ, եա՛ տէվլէթ պաշա եա՛ գուզ-
դուն լէշէ, շէօյլէ պիր քէլէփիրէ տէսթ-
րէս օլմանըն ֆըրսանտընը էլտէն գաշըր-
մայըրմ տէյէրէք հուզուրու Փատիշահէ
չըգըպ լիսանէն տախի վատլէրինի թէք-
րար էթտիրտիքտէն սօնրա պաղչէյէ
կիրտի :

Ճանավար պունու կէօրիւնձէ հայգը-
րարագ իւզէրինէ սալտըգձա՝ չօպան չա-
փուգ տավըանըպ եագընտաքի աղաճլա-
րըն պիրինէ սարըլըպ չըգտը : Ճանավար
կէլիպ՝ աղաճա չըգմայա միւգթէտիր հայ-
վանաթտան օլմատըղընտան՝ աղաճըն տի-
պինտէ պէքլէյիպ, չօպանը բարալամագ
իշիւն, օնուն աշաղը էնմէսինէ միւնթա-
զըր ըտը : Չօպան իսէ ճանավարըն հագ-
դընտան պաշգա տիւրիւ կէլէմէյէջէյի-
նի ֆարգ էտիպ, տէնէմէք իշիւն օլ ա-
ղաճըն մէյվէլէրինտէն պի իքի թանէ
գօրարըպ աշաղը պըրագտը : Ճանավար
օլ մէյվէնին միւշթագը օլմասընը կէօր-
տիքտէ չօպան արգա արգայա օնուն էօ-

նիւնեւ մէյլէ եաղթըրըր . օռա ճիւմլէ .
սինի եւյիպ խլթիլա օլոռու , գարնը շիփոպ
հարեքէթէ մէջալի գալմատը : Զօպան
պունուն պու հալինուն տախի խզերինէ
հիւճմէ ճեսարէթէ էթմէյիպ , աղը ճըն
պիր տալընը քէստի . ճիւղի աշարը էնիպ
ճանավարըն արգասընը եավաշ եավաշ օգ-
շայարագ ույութտու : (Օ) տէմ չօպան ա-
շալը էնիպ պըչալը չէքտի . ճանավարըն
պաշընը քէստի , ալոր ֆատիշահըն հու-
զուրունա չրգտը : Փատիշահ տախի վիյա-
տէսիյլէ խօշանարագ քէնտինէ տամատ
վէ վէլիի ահտ վէ միւլքինէ վարիս էյլէտի:

Առլթան մէնգըպէյի նագը էթտիք-
տէն սօղրա մանասընը տախի թապիր էյ-
լէտի . օլ գուտրէթլիւ ճանավար սիզէ-
թէշպիհ տիր տէտի , քի ճիւմլէսի խըշմ-
ու զարպընտան գօրգար . վէ չօպան՝ էվ-
լառընըլ տըր . եւտինտէքի տալ ըլա ճա-
նավարը օգշամասը՝ ուստալարընըն լիամ-
նըյլա սիզ էֆէնտիմի ավընտբրմասը տըր,
թա՛ քի պիր մինասիպ ֆըբամթ պուլուտ
սիզի թէքմիլէն էմին էթտիքտէն սօնրա
մէրամը ֆասիտինի իճրա էյլէյէ :

Փատիշահ տէտի , Վլահ օ կիւնիւ
կէօսթէրմէսին քի օ ճանավար կիպի պէ-
նիտէ կէլուք էտէ էր . էվվէլքէ տավրա-

նըսպ շահզատեցի գաթլ Եթափրմէ իլէ
ձեմի չիւպհէ գալգար :

Երթէ կիւնիւ Փատիշահ ասաս պաշը-
յը չաղըրըպ , ոլ կիւն շահզատեցի գաթլ
Եթմէսինի Եմր Եյլէտի , Կոյու պաղլը ,
գաթլ Ետեձէք մահալէ կեօթիւրիւրքէն
իքինձի ուստասը Սէնթուլի՝ Եվվէլքի կի-
պի ասաս պաշըյը ֆերմանըն իճրասընտան
մուվագգաթէն մէքս Ետիպ , վէ Փատի-
շահըն հուզուրունա կիրիպ Եթէք վէ Եեր
Եօրտիւրտէն սօնրա տետի . Փատիշահըմ .
պիր ավրեթ սեօզիւնէ ույուպ , Եվլատը-
նըզ շահզաս Ենիզի գաթլ Եթմէյէ ֆեր-
ման պույուրմուշունուղ , ֆագաթ գա-
րը գըսմը աղլայարագ մահպուպունու ալ-
տատըպ ֆերենտետէն աթմայա վէ ավիմ
զարարա օղբաթմայա ուսթա տըր . վէ հիչ
ինսաֆ Եթմէյէրէք ալտաթտըլընըն , իւ-
զէրինէ կիւլէր . նասըլ քի պիր Ախիահի-
յէ վուգու օլտու :

Փատիշտհ պու Ախիահինին նագլինի
տիյնէմէյէ մէրագ Ետիպ , Հօճանըն մաթ-
լուպու միւճիպինձէ շահզատենին գաթլը
հագդընա Եթաիյի ֆերմանը կերի ալար .
վէ ոլ կիւն տախի մահպուստա գալմա-
սընը Եմր Եյլէտի . Ա է Սէնթուլի ուստա
մէնգըպէյի շէօյլէ նագլ Եյլէտի :

Գ Ե Պ . 6 .

Գարընըն պիրի քենտի ենլինի աւտատըն
ըսվայ երմէսի :

Կեշմիշ վագըթլարտա շեհրին պիրին-
տէ նամտար՝ վելաքին սիննի կեշմիշ պիր
քիմսէնին եհլի վեժաթընտան սօնրա ,
Առւլթան հազըթէթլերի կիպի կիւզելլեբ-
տէ պիհէմթա պիր կենչ գարը իլէ թէ-
զէվմիւճ եյլըտի : Հալ պու քի՝ քէնտի-
սի իսմիյար , վեդարը կենճ վեկիւզել
օլմասըյլա , գարը պունտան թէքմիլէն
խօշնուտ օլամայըպ , կէօղիւ տիշարըյա
օլտու . վեեհլինտէն կիզլի պիր տէլիգան-
ըյըլա իւլգէթ վեիւնսիյլէթ բէյտահ
ետիպ , եքսերի կէճէլերի եհլի ույուտուգ-
տան սօնրա , ուսուլ իլէ եվտէն ըգըպ օլ
տէլիգանըյըլա գօնուշմայա կիտէր . վե-
գարույտ նիմ քիւշատ պըրագըպ' տէֆա
կիճէ իլէ եվինէ եամծաղընա ավտէթ ի-
տէր իտի :

Գարընըն պու կէօնէ հարէքէթինէ
սէպէպ' եհլինին գըսգանճըլը ըտը . քի
ասլա գարընըն եվաէն աիշարը ըգմասը-
նա րուխսաթը օլմայըպ , կիճէ կիւնտիւդ

քիլետ ալմենտա սադըար , վէ կիծէլէրի
եամժաբղը օտանըն գաբուսունու տախի
քիլետը յիպ անախտարը քենտի պաշնըն
եաստըլընըն ալմենտա սագըար ըթը . ան-
ձագ գարը պունու պիլիպ , կիծէ ըդա-
ճաղը վագըլթ անախտարը ուսուլ իլէ ա-
լըլ , գաբույու աչար կիտէր . վէ ավու-
թինտէ եինէ գաբայըլ եերինէ գօր . քի
պէլլիսիու եուր իտի :

Ա է նիհայէթ շէյթանըն չարըղը ակ-
լինտի . պիր կիծէ գարընըն տիշարը ըդ-
տըլընտան սօնրա , եհի ույանըպ վէ զէլ-
ձէսինի եամժտըլը եերտէ պուլմայըլ , օ-
տա գաբուսունու տախի աչըգ պուլտուգ-
տա , աշաղը ենիպ սօգագ գաբուսունու
տախի նիմ քիւշատ պուլմասըյլա գաբա-
տը . վէ եօգարը չըգըպ՝ իին նիհայէթի-
նէ միւնթազըրէն քէնչիրէտէ օթուրտու :

ՕԼ պէլտէտէ պիր ատէթ վար ըտը ,
քի կիծէ կէճ վագըլթ տիշարը չըգմագ վէ
տիշարտա պուլունմագ զայէթ եասագ ը-
տը . վէ պիր քիմսէ գօլ կէզտիյի անտէ-
տիշարբտա պուլաւնուրտա տախի գաբա-
ղօլ օնու թութուպ հապս ետէր . վէ իր-
թէսի կիւնիւ , մէլքէպէ թէրս պինախիրիպ
պիւթիւն շէհրի կէզտիրիպ ըէզիլ ետէր-
լէր իտի : Ա է տիշարտա պուլունմար

Ճայիկ օլմայան վագրթ կելինձեւ ամմենին
մալիւմիւ օլմագ իշխւն ։ չան չալընըպ՝ տիւ
շարը չըգմայա բուխսաթ օլտուլու վագթ
տախի սասլահըյըն տեֆա չան չալընըր
ըտը ։ վէ գարընըն տիշարը չըգմասըտա ,
Եքսերի ախշամ չանը չալընտըգտան սօղ-
րա , վէ Եվլ տեօնմեսի սապահ չանըն-
տան Եվլել օլուր իտի իսեւ տեւ , գարը
գաշամագ եօլսարը պիլմեսինտէն նաշի օլ
անէ կելէնէ տեկին եագայը Ելէ վէրմիշ
տեյիլ իտի ։

Պու կիձեւ Եհլի թէնչիրետէ պէքլետիյի
անտէ գարը կելափի . գարույու գարալը
պուլունձանէ տօլապ չեւիրեծեյինի ճիւ-
զի տիւշիւնոխտէն սօնրա , աղլայարագ
գարույու չալտը : Եհլի եօգարըտան տեւ-
տի . պու գաչ տեֆա տըր պէն սէնի կեօ-
զէտիրիմ , կեծելէրի կիզլիձեւ չըգար նէ՞-
րէլէրէ վէ քիմլէրէ՞ կիտէրսին մէլուն
գարը . վար օրատա տուր , օ՛լ գատար
քի կելախնլէր սէնի թութսունլար . սու-
պահ թէրս Եշէյիլէ չէհրի տօլա՛շ , քէն-
տինի թանըտ , ճարիս օլ , քի թէրպիյէ-
օլսարն : Գարը Ճէվապ Ետիպ տետի .
պու կիձեւ Էն ղաֆիլ վալիտէմ թարա-
ֆընտան ատէմ կելիպ , օնուն խասմէ-
լընմեսինին վէ պէնի եանընտա կեօրմէք

արդարութեանուն խապերինի կեթիրատի . սե-
նի թաթթը ույքունառան ույանաբամայա
գըյմառը , ուսուլ իլէ գարույու աշտըմ
կիթտիմ քի սեն պիհուզուր օլմայասըն :
Շիմտի րեճա ետերիմ . գարույու աչ :
Եհլի տետի . պէն շիմտի գարույու աշ-
մամ . քի զապիթ կելսին , սեն պունըարը
օնա աղնաթ . օտա թաստիգ եթսին :
Գարը նէ գատար րեճա եթտի իսէ եհ-
լի գարույու աշմայա ըազի օլմատը . նիհա-
յեթ տետի . պէնի պուրտա զապիթ ե-
լինե տիւխւրիւտ րեզիլ եթմեքտեն իսէ ,
քենտիմի պուրտաքի գույույա աթմամ
չոգ եյի տիր . Խշթէ պէն կիտեյօրում .
արթը եքսիք հելսլ եյլէ : Եհլի պունա
գայըլլըգ կեօսթերտիքտէ , գարը տօղըու
կիափ գույունուն գարազընը աշըպ վէ
գույունուն իշինէ գարազընը պըրագար :

Եհլի գույուտան պու սեսի իշիտինձէ
տիւշէն գարը տըր զանն ետերէք եերին-
տէն սըզբայըպ , տիշարը ըրգտը քի օնու
գուրթարարն : Խերզան գարը իսէ , գա-
րազը գույույա պըրագըպ , քենտիսի տա-
խի պիր քեօշէյլէ կիզէնմիշտի . Եհլի գա-
րուտան տիշարը ըրգընձա , քենտի տախի
իշերի կիրիպ գարույու գարատը . վէ եօ-
գարը ըրգըպ կեօրտիւ քի , առամձըգ

գույունուն պոշընսա տուրմուշ , աճքնա .
րադ աղլար . բենձիրէտէն սէսլէնիպ տէ-
տի . պու վագըթ տիշարլարտա նէ՞ արար-
սըն ա՛ մաթութ , սաըն սագալըն աղար-
մըշ , ալէնձիլէյին կէնձ վէ հիւսիւնտար
էհլին տասխի վար իբէն տահա պու չաբ-
կընըգտան վազ կէշմէզմիսին , հէր կէճէ-
տիր պու . ողունա հա՞նկը ավրէթ տայտ-
նըր . վար գարազօլ կէլինձէյէտէք պէքլէ-
օրտա . սիննինէ եագըշմազ վարըշնըն
միւքեաֆաթընը սապահ ալրրսըն .

Վաամձըգ պու սէսի ալընծա , հէլէ-
չէւքիւր տէտի . սաղըլըլընըն սէսինի ալ-
տըմ . վէ գարույտ վարըզ ֆիլ վագը-
գարալը պուտուգտա , կէլ գարույու աչ-
տէտի . պէն սանա աչմամազլըգ կէօսլմէր-
տիմ իսէ , սանա ճիւփ կէօզ տաղը վէ-
րիպ օնտան սողրա աչաճաղըտըմ : Գարը
էվկէլքի ճէվապլարըն մէալինտէ պիր
գոչ ճէվապ տահա սէօյլէյիպ ինատըն-
տա գավի տուրտու : Եհլի տէր իտի . նէ-
տէրսին . սէօյլէտիյին սէօհպէթլէր պէ-
նիմ կիպի պիր իլսմիյարէ եագըշըր մը .
պէնի ճիւմլէ ալէմ թանըր . կէնձլիյիմ-
տէ տախի օ եօլլարա սիւլիւք էթմիշ
տէյիլիմ : Պէն պիլմէմ տէր գարը . օնու
զապիթէ աննաթ , վէ պուտա սանա նա-

սիհամթ օլսուն , քի պիր տահա թեօվալէ
ետիպ կէճէլէրի տիշարը չըգմայասըն :

Պունքար պու սեօհպէթլէր իլէ մուա-
վերէտէ իբէն , գու իւսօնէ կէլիպ պիշա-
րէ ատամճըլլ թութտուլար . գարը եօ-
գարտան րէճա ետէր քի լայըգընճա թէր-
պիյէսինի վէրսինլէր քի , պիր տախի օ-
եօլարտա պուլունմասըն . վէ երթէ կիւ-
նիւ , մէմլէքէթ առեթի իւզըր , թէտի-
պի իճրա օլունտու :

Մէնգըպէ խիթամընտա , Փատիշահ
տէտի ալիմէ . չօք կիւզէլ պիր թէմսիլ
սեօյլէտին , վագասա գարըյա ինամ օլ-
մաղ . պու կիւնլիւք տախի խաթրըն ի-
շիւն մահպուստա գալսըն . եարընքի կիւն
մատույի եյիտէն թահգիգ եթտիրիր վէ
լայըգը վէճհի իւզըր . իճրա իտէրիմ :
Պունու տէյիս Փատիշահ , գալգու իչէ-
րի կիթտի :

Առւլթան օտասընտա օթուրմուշ ալ-
լար ըտը . Նիւնքեար իչէրի կիրինճէտ տէ-
տի . Փատիշահըմ , սէնի գանալըըպ օլ
չափկըն շահզատէնին միւսթահագգ օլան
գաթլինի պիրէր տէգգ իլէ կիւնուն կիւ-
նէ պըրագանլար սէնի պէնուն զիյա-
տէմի սէլիպ վէ գայըըրըլար . անճագ
պանա օլտու օլաճագ , պէն սէնի աճր-

ըրմ . նասրւ քի պիր եվլսու քենտի փե-
ակերինին պաշընը քեստի , Ելլակ էթմեյէ-
քի սանւառո օնուն կիսի պիր շէյ օլայտը .
Փատիշահ պու մենգըպէնին Խաժսիլինի
մաթլուպ էթտիքու , Առւլթան տէտի .
սանա իթիմատ օլմաղ , մենգըպէլը նաւ-
ֆիլէ տիր . անճագ պունու տախի ուօյ-
լէմիշ օլայըմ :

Պ Ե Պ . 7 .

Պապասընը քեսեն եվլատըն նագլի :

Ա ագթի իլէ պիր մեմլէբէթտէ , մա-
լինին հիսապը պուլունմազ տէրէ՛շէտէ ,
զէնկին պիր պէյին , եալընըզ պիր երքէք
վէ իքի գըզ եվլատլարը վար ըտը : Պէյ
քենտիսի ղայէթ գումարպազ օլուպ , ազ
վագթըն իշինտէ ձէմի վարիյէթինի չլո-
րիւտիւպ վէ ֆիլիւվի մանուրա միւհիւմաճ
օլոուգոտ . Եվլատընը չաղըրըպ , պիր ազ
վագթը տահա կէշինէ պիլմենին իւզէրի-
նէ իսթիշարէ ետէր իտի :

Մէմլէբէթ վալիսի զեյատէսիյլէ զէր-
բէրէօթ պիր քիմսէ , պիր բալանկա եար-
տըրմըշ , Ելինէ կէշին ալթունու օրոյա

երզար . մեզարտան եօլիւ աիրիլիալ չըգ-
մագ պէւրի օլա , ոլ բալանկայա կիրէն
ալթունուն տիշմրը չըգմասը տախի միւմ-
քինսիզ տիւր . վէ պունուն հալի , ձէմի
ահալինին մալիւմիւ իտի :

Պէջ , եվլատինա տէտի . կէլ եվլա-
տրմ շու ելի սաթալըմ ագձէսիյլէ պիր
աղ վագըթ տահա կէշինելիմ . եվլատր
ձէվապ էթտի քի , պու կիւնքի կիւն տիւ-
չար օլտուղումուզ ֆագրի հալ քիմաէյէ-
մալիւմ օլմայրալ , հալեա պիզէ եվլիւքի
նազար իլէ պագարլար իքէն , պիզ տա-
խի պէօյլէ պիր շէյ ետէրաէք հէրքէս պի-
զի այբալայըպ վէ իթիպարըմըզ տախի
պիր ագձէլիք օլուր : Պունա պիր պաշգա-
չարէ տիւշիւնելիմ : Ա ալինին ալթուն բա-
լանկասրնա պիր կիզլի եօլ աչտըլըմըզ
հալտէ , իշ գօլայլանըր . բալանկայա գօն-
մուշ վէ պունտան պէօյլէ գօնաճագ ալ-
թունլարըն ձիւմլէսի պիզիմ օլուր : Փէ-
տէրի տէտի . եա օղլում , պու իշի ետէ-
պիլէճէքմիյիզ . օղլու տէտի , պիր շէյ
տէմէք տէյիլ , գօլայ տըր :

Իշի մապէյնլէրինտէ գարարլաշտըրըպ
բալանկանըն հալի պիր թարաֆընտան չէ-
քիճիլէ օյարագ , ատէմ կիրէճէք գատար
պիր տէլիք աշըմասրնա պիր գարըշ գա-

ընձաւ սասպահ օլուու . տեղիքլերի եկրի
պելլիսիդ էտիպ , էրթէ կեծեաի թեքրար
կելիպ , իշէ տեվամ էթմեք նիյէթիյլէ ,
սավուշուալ կիթտիլէր :

Աալանկա պեքչիլէրի ատեժ իւզրէ
սասպահըսը տօլաչտըգլարընոա , տեղիք ա-
ըլաճաղընը կեօրիւալ , արշարըյա տախի
սէրրէշմէր վէրմէյէրէք , պիրապիրլէրի իլէ-
խմթիշարէ էթաիլէր . քի սու իշէ միւպա-
շիրէթ էտէնլէր քէնտի այագլարը իլէ-
տուզաղա տիւշիւնլէր . պու գազըլան ել-
րին էօնիւնէ , իչ թարաֆընոան տտամ
պօյու պիր չուգուր աչըպ , իշինէ տախի
գամթրան տօլտուրուալ կիթտիլէր :

Կիւն տիւշամ օլուալ տուլար գարա-
րըպ վէ սօգագլարտա քիմնէլէր պուլուն-
մատըղը հալտէ , պէյ վէ էվլատը պիրէր
չուվալ ալըպ տօղրու կիտիպ թալանկա-
նըն տեղիինի աչտըլար . պէյ իլէրիտէ օ-
լուալ , իլք էվկիլ իշէրի կիրինմէր չուգու-
րա տիւշիւալ վէ պօղագընա գատար գամթ-
րանա պամթտը , քի գուրթուլմոգ մու-
հալ գապիլինտէն տիր : Եվլատընա հա-
լինի աննատըպ տետի . կէլմէ օղլում քի ,
սէնտէ պէնիմ կիալի պամթմայասըն ,
Եվլատը տետի . եա՛ ազիզ փէտէրիմ ,
սէն քի գուրթուլամայագորն սանա օլ-

տու օլածագ . անճագ սէնի պունտան սաղ
սէլիմ չըդարբըլարաս , քիմ օլտուղունու
թանըյը սէնուն մասատա պէնի տախի
հէլաք ետիալ վլ-օճաղըմըլը սէօնտիւրիւր-
էր . հէր նասըլ իսէ սէն եօլէճէքսին .
պէն շիմտի սէնին պաշընը քէսէյիմ քի
թանըլմայասըն տէյլըկէք , հէման պուչա-
ցը չէքիալ պապասընըն պաշընը քէստի .
վլ-քէնտի պիր թագրիալ իչէրի կիրիալ ,
չուվալըն պիրինէ պիր խայլը ալմուն տօլ-
առուրուպ վլ-տիկէր չուվալա տախի պա-
պասընըն պաշընը գօյուպ , կէօթիւրտիւ-
զայպ եթտի . ալմունու տախի եվլ-կէ-
թիրիալ կիրկլէտի :

Երթէ սապահըսը պէքճիլէր կէլիպ
խըրարըլը պաշընը պուլսուգտա քիմ օլտու-
դունու թանըյամատըլար . վլ-վալիյէ խա-
պէր վերտիլէր : Ա ալի թէրթիալ եթտի
քի , լէշի պիր թէճկէրէյէ գօյուպ մէմլէ-
քէթին չար քէօշէսինի տօլաշտըրընլար ,
վլ-հանկը եվտէն աղլամագ սէսի ալըր-
լարտա խըրարը օ խանէտէն տիր : Պու
թէրթիալ իւզըրէ տօլաշտըրգլարընտա պէյին
գըպւարընըն աղլսամա սէսինի ալըպ գարու-
յու գըրըրպ իչէրի կիրտիլէր : Պէյին օղլու
պունլարըն գարույու գըրմայա սավաշըրգ-
լարը անտէ , հէման պըչագլա քէնտի ե-

լինի տերինձե չըզըպ գան բեվան իշխնտէ
աշաղա սեյիրթտի . իշերի կիրմելերինին
սեպեպինի սօրտու . վե օնլար տախի աղ-
լամագ սեսի նե՞ սեպեպտէն տիր տեյիւ
սօրտուգլարընտա , ելինի կեօսթերիպ տե-
տի . հեմշերելերիմ դան կեօրմեմիշ օլ-
տուգլարընտան , սու գազանըն իւզերինե-
պանա պիր շեյ օլուր տեյիւ աճրորգլա-
րընտան աղլարըն . վե պու թերթիպէ-
օնլարը տեֆ եթտի վե քենտիսի տախի
գուրթուլտու :

Ո՞ւնգըպէ խիթամընտա Առւլթան տե-
տի . իշմե պեցլէ տիր . քիշի եվլատընա
կիւվլենմեսե կերեք տիր : Փատիշահ տետի .
կիւզէլ թեմսիլ սեօյլէտին , ստպահլայըն
երքէն պէն օնու գաթլ եթտիրէ՛քեյիմ ,
քի օ տախի պանա պիր ղատտարլոգ եթ-
մէսին . վե տետիյի կիպի երթեսի կիւնիւ
ասաս պաշըյա քեմա ֆիս սասլըգ շահզա-
տէնին դաթլինի եմր եթտի : Օլ տախի
զընտանտան չըգարըպ գօլու պաղլը կեօ-
թիւրտիւքտէ շահզատէնին իւշիւնմիւ ուս-
տաօր Կարդոն , գարչըլարընա չըգըպ ա-
սաս պաշըյը կերի շեպիրտի . վե Փատի-
շահա կիտիպ եեր եօրիւպ տետի Փատի-
շահըմ . պիր զենան սեօվիւյլէ եվլատընը
գաթլ ետերսին , իհմիմալ տըր քի նա-

տիր իւլ ձիհան գուղիսինի եօլոթիւրէն
թիւճճար կիպի փիւշման օլմայաօրն : Ա է
փառիշահըն թէքլֆի իւզբէ շու մենգը-
պէյի նագլ իյլտի :

Պ Ե Պ . 8 .

Թիւթեար վէ գուդի գուշն :

Ա ագթի եվայիլտէ , պիր թիւճճարըն
վեյգըյմէթ վէ միսի պուլունմաղ պիր
գուղիսի օլուպ , Ճէմի կէօրտիւյիւնիւ վէ-
իլթափիյինի ինսան կիպի սէօյլէր իտի :
Թիւճճարըն եհի պիհեմթա հիւմնէ մա-
լիք . ֆագաթ եհինէ մուհապպէթի օլմա-
յըպ , դայրը մուհիպպի վարըտը . վէ եհի-
լի թիւճճարէթլէ տիյարի զուրպէթէ կի-
տիպ՝ տախի կէլինձէյէտէք , ոլ մուհիպ-
պի իլէ իտի :

Ա է գուղի գուշու իսէ , պունլարը
կէօրիւպ՝ թիւճճար կէլտիբտէ թէքմիլէն
նագլ ետէր իտի . պու տախի եհինէ
թապիր եթտիբտէ . եհի ինքեար ետիպ
գուղի գուշունու եալանճը վէ իֆթիրա-
ճը կէօսմէրմէյէ չալըշը . լաքին թիւճ-
ճարըն գուղիյէ թամ եմսիյէթի օլուպ ,

գարընըն սեպիւնե ասլա գուլագ վերմեղ
իտի : Գարը իսէ ֆեյինտէն տէօնմեք
իսթէմէյիալ , դուդինին եալանձը օլմասր-
նը էհլինե իսպաթէ էթմէյէ պիր եօլ տիւ-
չւնմեքտէ իտի :

Պու հենկեամտէ թիւճար տէջա թիւ-
ճարէթի իճապընտան , տիյարի ախերէ-
կիթմէյէ մեճպուր օլուպ , գարը մուհիպ-
սինի խանէսինե տավլէթ էտէր . վե դու-
դիյէ կեօրինմէյէրէք պիր մախջի օտա-
յէ կիրէրէր իսէ տէ , դուդի սեպիպ գա-
տընընա պիր թագըմ թազիրէր էտէր :
Ուսհիպսի օլաճագ րէզալէթաէն խէվֆ
կէ օսթէրախիբտէ գարը տէտի . ումմազ ը-
արմ քի , պիր գուշտանտա պու գատար
գօրգասրն . սէն գայտ եթմէ զէվքիմիզէ-
պագալմ : Ա է կէճէ եարբայրն հալա-
յրգլարըն պիրինե թէրիթիպ էթափ քի ,
գուշուն պաշը իւսթիւնտէն թավանտան
պիր թախտա չըգարացն , վե օնտան
գուշուն իւզէրինե պիր թէտափ սու պօ-
շալթըպ , վե իւզէրինտէն տախտի պիր ա-
վուճ թօփիրագ տէօքսիւն : Գուշ պու ա-
գապէտէ սօպագտան վե թօփիրագ եադ-
մասընտան սէրսէլէյիալ գալար :

Երթէ կիւնիւ , գարընըն միւհիպսի
քէնտի եւրինե կիթտի . վե օլ կիւնիւ

տախի թիւճճար կելիպ , դուդիտէն խո-
 պէր սօրտուգտա , սէֆիլ հալինի կեօ-
 րիւսլ սէպէպինի սիվալ էյլէտի . դուդի
 տէտի . պու կեծէ ոլիզիմ գատըն տէֆա
 մուհիպպինի էվէ տավէթ էյլէտի . աղա-
 մա սէօյլէրիմ տէտիմ իսէ , գահրէն պէ-
 նի տիշարը պըրագտըլար . կեծէ եաղան
 եաղմուրտան պէրպաթ վէ պու հալէ կի-
 րիֆթար օլտում : Կարը տէտի . էֆէն-
 տիմ , նիշէ՝ պիր պու քեազիս գուշունուն
 սէօղիւնէ ինանըպ էվինին րահաթընը պօ-
 զարսըն . սէօղիւնտէ օլան եաղանը ֆարգ
 էթմէ՝ զմիսին . պու կեծէ հավա աչբգ օլ-
 տուզու հալտէ , եաղմուր նէ՞րէտէն կել-
 միշ տիր . նէ հածէթ պիր տէֆա ահալիի
 պէլտէյէ վէ գօմշուլարա սօ՛ր , քի պու
 կեծէ եաղմուր եաղմըլմը : Թիւճճար տը-
 շարը չըգտը . վէ սօգագլարը գուրու կեօր-
 տիւ իսէ տէ , եաղմուր ազ եաղմըշ վէ
 թէզ գուրումուշ զաննըյլա՝ կիտիպ պիր
 գաչ գօմշույա սիվալ էթտի , վէ գարը-
 նըն տէտիյի կիպի ձէվապ ալարագ էվէ-
 տէօնտիւ , վէ հագգըն վարըմըշ տէյէ-
 րէք , գարըտան տախի էօղիւր տիլէտիք-
 տէն սօնրա դուդիյէ տէօնիւպ , սէն նէ՝
 իշիւն հէր զաման եալան սէօյլէյէրէք ի-
 շիմիզէ սօղուգլուգ պըրագըյօրսուն տէյէ-

բեր՝ չեթաի հայվանըն պաշընը գօթարտը :
 Գարը զեյառէսիլլէ խօշնուու օլուալ ,
 Եհլինտէն թէշեքքիւր ետերէք տէտի .
 շմտի եվտէն մընաքըդ թէլլիք օլուու .
 ինշալսհ պունտան պէօյլլէ մուհապպէ .
 թիմիզլէ պիր սեքթէ կելմեղ :

Դաքիլէն թիւճճար եօթէ պէրի կէօզ
 կէզտիրտիքտէ , գուգինին գաքէսինին
 իւսթիւնտէն պիր այտընլըդ կէօրիւալ տըդ-
 գաթ եթտի , քի օլ այտընլըդըն դըյըւա-
 րընտա ըսլագլըդ վար . զավալլը գուշտ
 օլան ֆէնոի աննոյըպ , եօյլլէ պիր միալի
 պուլունմազ հայվանը ելլյլլէ թէլլիք եթ-
 մէսինէ չօդ փիւշման օլուու . լաքին սօն
 փիւշմանլըդ ագձէ եթմեղ . գուշ ելտէն
 կիթտի : Առւ եմասլ գարը սեօզիւնէ ի-
 նանմայըն , զիրա տայիմ զարարլը օլուու-
 դունա ազիմ տէլիլ տիր :

Փատիշահ ճէվապ վէրիպ տէտի . նագլ
 եթտիյին մէնդըպէցի զոյեթ հազզ եթ-
 տիմ , ֆիլ մագի աթալսր սեօզիւ տիւր
 քի գարըյա ինամ օլունմազ . վէ պունու-
 տէյիալ հարէմէ կիթտի : Առւլթանը շահ-
 զատէնին օլ կիւն տախի սաղ գալմասր
 իւզէրինէ թէեսսիւք ետերէք աղլամագ-
 տա պուլտուգտա , սեօհալեթէ կիրիշտիլլէր
 իսէ Առւլթան տէտի . սիզին կիպի պիր

Փատիշահըն տախի եւտի ուստասը վարը-
տը . օնա վուգու օլան ուգուպէթ սէնին
տախի ազիզ պաշընա օղբամաօրնտան դօր-
գարըմ : Ա է Փատիշահըն եմրի իւզըէ շու-
մէնգըպէջի սէօյլէտի :

Պ Ե Պ . 9 .

Եւտի ալիմ մուսանիպի օլան Փատիշահըն
նիքեայէսի :

Կապէ օլունուր քի զէմանի եւլոցիլտէ
պիր Փատիշահըն եւտի ալիմ վէ իւմի
սիհիրտէ մահիր մուսահիսլէրի վար ըտը .
պունլարա օլ տէրէճէ գատը ու իթիպար
վէրմիշ իտի քի՛ ճէմիի մէմալիքինտէ
պունլարըն հիւքսիւ եիւրիւր : Վէ Փատի-
շահ պունլարըն ճէմի տէտիքլէրինին իճ-
րասընտան ղայրու պիր շէյ էթմէզ իտի .
վէ պունուն սէպէպի օ ուտու քի , պու
մուսահիսլէր քէնտի մարիֆէթլէրիյլէ
Փատիշահը քէնտի հարէմինտէն տիշարը
չբարդընտա հիչ պիր շէյ կէօրէմէզ իթ-
միշլէր իտի . հարէմէ կիրտիքտէ հէր պիր
շէյի բէք ալեա կէօրիւր իտի . օնուն ի-
շիւն տիշարը հիւքիւմէթի պու եւտի մու-

ասհիպլերինեւ գալոք : Պիր կիւն , Փատիհանը մերայտա հարեմուն տիշարը տախի կեօրիւր էթմեյէ քենաի իլմլերիյլէ չաւըշտըլար իսեւ տեւ պաշա ըրգարամատըլար . Էվվելքի էթափելերի սիհիր զեյատէ գուվլիթլի իմիշ :

Պու էթաի ալմլերին պիր մարիֆէթի տախի թապիրձիլը իտի . եանի պիր քիմաւէ հեր նեւ բույա կեօրիւր իսեւ , պունլաւան նագլ էտեր մանասընը էօրենիլ իտի . վէ էթափելերի թապիրին եանըլմաղ օլմասընա օլ տերէճէ գանմըշ վէ էմեիյէթէթմիշ իտիլեր քի , պիր բույա թապիրէրի կիպի ըրգմատըղը հալտէ , նեղը իւձէրիմէ օլարագ , պին ալմծուն էտա էթմէք թահիւտ էտերլէր իտի . վէ պու կիպի չօգ մարիֆէթլէրի օլուալ , զեյատէսի իլէ ագճէ վէ վարիյէթ թէրագիւմ էթմիշլէր իտի :

Պիր կիւն հարեմուէ Փատիշահ ղայէթ գըրըգ վէ սուգութ պուլունտուղու հալտէ , Առլթան ձէվապ էթաի քի , Փատիշահըն նե՞ պու սուգութ վէ մէլալէթ : Փատիշահ աէտի . սէն տախի պիլիրսին քի հարեմիմուէն տիշարը պիր շէյ կեօրիմմէմ . պունա ղայէթ քէտէր վէ թէեսսիգ էտերիմ : Առլթան տետի . օ սէ

նին եւ տի մուսահիպլերինեւ ու աւրեւէւ
իթիպար վերտին քի՝ տիշարը իշլերին հիւ-
քիւմեթինի ճիւմլեթեն ելե ալորլար . վե-
սեն պիր շեյ տույմայասըն տեյի պու-
սէհրի սանա եթմտիլեր . պու օնլարըն իշի
օլուղունա ասլա չիւպհեւ եթմեյին : Պիր
տեքա օնլարը չաղըրը խոշմըւա տեքի ,
եկեր կեօղիւմիւ ազ վագրթատ եյի եթ-
մեղ իտնիդ , սիղի գաթլ ետերիմ տե-
յու ֆերման պույուրուն անի ստաթտե-
կեօղիւնիւղիւ հիյեթի ասլիյեսինեւ կեթի-
րիրլեր :

Փատիշահ Առւլթանըն սեօղիւնեւ իթի-
պար ետիպ , երթեսի կիւնիւ մուսահիպ-
լերի հուզուրունա չաղըրտը . վեհ հարեմ-
տեն տիշարը չպարգտա նե իշիւն հիշ
պիր շեյ կեօրեմեմ տեյիւ սիվալ եթ-
տիքտե ճիւմլեսի պիրտեն պիլմեյիդ տե-
տիլեր : Փատիշահ տետի . եօյլե իսե խա-
սէքի Առւլթանըն սեօղիւ սահիհ տիր . պե-
նի սիդ սեհր իլե պեօյլե եթմիշ օլմոլը-
սընըզ . եօդսա Ճիհանտե պիլմետիյինիդ
եօլ իրէն , նասող օլուր քի պենիմ պու
հալիմին սեպէպինի պիլմեյիսինիդ : Ներ
նե իսե . եկեր կեօղլերիմի հիյեթի ասլի-
յեսինեւ կեթիրիպ , պենի ատեթա հեր
եւրտե կեօրիւր ետեր իսենիդ , ճիւրմիւ-

Նիւղիւ աֆվ էտերիմ . Եօխսա թահգիգ
պիլէսինիզ քի , ճիւմլէն զի տէ գամթլ
էտերիմ : Վուսահիպլէր տէտիլէր . Փա-
տիշահըմ պու իշտէն խապերիմիզ եօդ
տուր : Փատիշահ տէտի . կէօզլէրիմէ չա-
րէ պուլաճագմըարնըլ , հէման չիմտի
Ճէլատ չաղըրայըմ մը : Չարէսիզ մուսա-
հիպլէր օն կիւն միւտտէթ իսթէտիլէր վէ
Շահ ւազի օլտու :

Քէնտի մէքեանլարընա կիտիոլ Փատի-
շահըն կէօզլէրինէ պիր թէրլթիոլ պուլա-
ճատըլար . վէ շէհըին իշինի սէրսէրի կի-
պի կէզէրքէն , տէվլէթիւ պիր զաթ օլ
կէճէ պիր բույա կէօրմիւշ օլուպ . պուն-
լարը չաղըրաը վէ մանասընը սիվալ էյ-
լէտի . վէ թապիր էթատիքլէրինտէ պին
ալթուն վէրմէք վատ էյլէտի : (Օ) Եա-
գընլարտա պիր գաչ չօճուգ օյնամագտա
իքէն , պու տէվլէթինին բույասընը վէ
էթտիյի վատը տիյնէյիպ , իշլէրինտէն
պիրիսի կէլտի տէտի . պու եալանճըլարա
վէրմէ օ գատար ալթունու . բույանը պէն
թապիր էտերիմ : Ետի թապիրՃի կէրի
չէքիլիպ չօճուղուն էտէճէյի թապիրի
տիյնէմէքտէ օլտուլար . վէ օլ ատէմին
բույասը շու իտի :

Պաղընըն օրթա եէրինտէն ապի զիւ-

լաւ կիալի պիր ոռւ գայնայըպ ձեմի սրա-
զընը վե թարլալարընը սուլատըգտան սօն-
րա , չայ կիալի ճօշուպ կիտեր իտի : Զօ-
ճուգ պունու իյիթտիքտէ տետի . կիթ օ
սույուն ներետէն գայնատըլընը կեօրտիւն
խե օրայը գուկ . հիտապսրզ ալժուն պու-
լաճագսըն քի սենտէն մատաե ձեմի սիլ-
սիլէնե քիֆայէթ ետեճեք տիր : Յույայը
կեօրէն թապիրճի չօճուղա իքի պին ալ-
ժուն թեքիֆ եթտիքտէ , չօճուգ տետի .
պէն պիր թանեսինի տախի ալմամ . ան-
ճագ սենին խայըբ տուանա միւհթաճըմ :

Աիհրապաղ մուասհիպլէր պունլարը կեօ-
րիւպ վե իշխտիպ աննատըլար քի , չօճուգ
զայէթ ալմամ տիր . վե եանլարընա չաղլ-
րըպ իսմինին Եցերիլնես օլտուղունու եօյ-
րէնտիքտէն սողլաւ տեախիլըր , ագըլլը պիր
չօճուգ օլտուղունու աննայըպ , պիզ սա-
նա պիր շէյ սիվալ ետեճեյիզ : Զօճուգ
տետի . պույուրուն , պիիղնիլահ ձեվա-
պընը վերիրիմ : Տետիլըր . գատիշահը-
մըզ կեօրմէզ . եկեր պունա պիր շարէ
պուլուրսան , սանա դայէթ աղիմ իհսու-
նըմըզ օլուր : Եցերիլնես սիվալ եթտի .
հիշ մի կեօրմէզ եօխսա կեօղ աղրըսըմը
վար : Յուսահիպլէր հարէմտէ կեօրիւր
վե տիշարտա կեօրմէզ օլտուղունու թա-

բեթ Եթափլըրինտե՛ , չօճուգ պիր տե՛-
ֆա Փատիշահըն կեզդիւնիւ քենտիսի
կեօրմեք իսմեյիպ , մուսահիպլըր իլէ-
պիրլիքտե՛ Փատիշահըն հուզուրունա շրգ-
արլար :

Փատիշահ հիսուտեմլէ մուսահիպլըրի-
նե՛ տեօնիւս՝ սիզլէ Եմրիմ նիձե՛ օլտու-
տեյիւ սիվալ Եթափլըտե՛ , Ճեվապ վերափի-
լըր . իշմե՛ Շահըմ կեզդիւնիւ շիֆա
պուլմագ իշխն պիր Եհիլ մարիֆ չօճուգ
պուլուպ հուզուրու ալինիզլէ կեթիրտիք :
Փատիշահ չօճուղա սիվալ Եթափի քի կեզդ-
լըրիմի Եյի Ետե՛ պիլի՞րմիսին . չօճուգ տե-
տի . իլեթինիզ նե՛ կեօնե՛ օլտուլունու
պիզլէ Շարիֆ պույսւրուն : Ա Ե Փատիշահ
հարեմտե՛ քեք ալեա կեօրիւպ , հարեմտեն
տիշարը հիշ պիր շեյ կեօրեմեզլ օլտու-
ղունու իջատե՛ Եթափլըտե՛ , չօճուգ իսալ-
վեթ տիլէտի : Վուսահիպլըր տիշարը շր-
գըպ իսալվեթ օլտուգձա , չօճուգ Փատի-
շահըն եաթագ օտասընը կեօրմեք իսմետ-
տի . վե Փատիշահ ալտը օտասընա կեօ-
թիւրտիւ :

Չօճուգ տետի . իշմե՛ Եփենտիմ շիմ-
տի հիքմեթի կեօրեճեքսին . եաթապը վե-
քիրեվետի գալտըրըպ , տեօշեմետեն պիր
իքի թահտա տախսի շրգարար , վե աշալ-

տա եւ տի եւ ըստեն ոռւ գայնամասնը կեռս-
տերիպ տէտի . իշմէ եփենտիմ էլլեթի-
նին սէպէպի պու ոռւլար տըր . պունլար
գուրումայընձա հարեմտեն տիշարը պիր
շէյ կեօրեմեզսին : Փատիշահ սօրառ .
պունլարը գուրութմանըն եօլու նէ՞ տիր .
չօճուգ ձէվասլ եթափ քի , եւ տի մուսա-
հիպլէրինիդ սիհր եթմիշ վէ պու իլլեթի
սիղէ գաղանորբմըշլար . պատեհու սիհրի
չեօզմէք իսմէմիշլէր օլմամըշ . շիմտի օն-
լար գաթլ օլմատըգճա պու բունարլար
գուրումազ : (Օլ տէմ՝ Փատիշահ եմր
եյլէտի . միւսահիպլէրինի գաթլ եթափր-
տի վէ բունարլարըն չէքիլիալ գուրումա-
սընը կեօրտիւքտէ , հարեմուն տիշարը
ըդուը . հէր պիր շէյն եփլէլքինտէն եյի
կեօրմէյէ պաշտմըշ ըսը :

Վէնգըպէ խիթամընտա Առւթան տէ-
տի . իշմէ եփենտիմ . շահզատենին եւ-
տի ուսթալարընտան տախի պու կիպի
պիր խիյանեթլիք գօրգարըմ . Փատիշահ
տէտի . Վլահ օ կիւնիւ կեօմերմէսին
տէյիպ տիշարը ըդուը ըդումազ ասառ պա-
շըյը շաղըրըպ , շահզատենին եօլմէսինի
տէֆա եմր եթափ . պու տէֆա տախի
Վալսիօրախ նամ հօճա եթթիշիպ , ֆէր-
մանըն իճրասընը . մէքս եյլէտի . վէ Փա-

տիշահտան տախի պիր կիւն տահա մահ-
պուստա գալմասընա բուխտաթ ալըպ ,
‘Աիսլան թայիքէսինին խիյանէթինի միւ-
թէզէմին աթի իւզզեքը հիքեայէյի նագլ-
էյլէտի :

Պ Ե Պ . 10.

Հալիմ քիմսենին եօլքեսի Լետիտ օլուր :

Եսքի վէմանլարտա , պիր էյալէթտէ-
մէմտուհ իւլ ախադ վէ սիննի տօլկուն-
ձա պիր պէյ՝ տուլ գալըպ , ագրապա վէ-
թէալլիւգաթը պիր կէնճ գըզ իլէ իրին-
ճի տէֆտ նիքեահ օլմասընը թէքլիֆ վէ-
րաղը էմտիքտէն սօնրա , պիր գըզ իլէ-
էմլէնտիրտիլէր :

Իւչ սէնէյէ տէկին պիր էվլատլարը
տիւնեայէ կէլմէտի : Պիր կիւն գարը քի-
լիսէյէ վարըպ , օրատա վաթտէսինի ըասթ
կէթիրտի . Հալ խաթըը սիվալինին արա-
սընտա գարըը վալիտէսինէ էհլինին իխ-
թիյարլըլընտան պահս իլէ շիքեայէթէ-
ոլաշլայըպ , խարիժտէն պիր մուհիպալի
աստըգ բէյտա էթմէյէ նիյէթինի իա-
րազ էյլէտի : Ա ալիտէսի ճէվապ էթտի-
գըզըմ . պու միսիլլիւ պիր իշին կիւնահ

օլոռուղունու պիլմեղ միսին , հիշ աելիլ
խեւ պէնի սանա իպրեթ ալ . պունձա
սենելը բուեն պէրու : փետերին իլէ եաշաւ
յրով կիտերիկ . հաշա՛քի պու միսիլիւ
պիր խիյանեթ հեյալըմա տախի կերիիշ
օլա : Վրզը տետի . սեն կենճըքու իքն
փետերիմ տախի կենճ իտի . հայլը վա-
գըթ տիւնեա ատեթինձեւ կեշինիալ եվլատ
սահիպի տախի օլոռունուզ . վեւ տիւնեա-
տեն հավկեսինիպի ալտընըզ . պէն պու
իսթիյար ատեմին եանընտա պէմուրատ
գալըյօրում , սենին իպրեթին պանա թե-
սիր եթմեղ . պէն քենտիմեւ պիր տիկեր
մուհիսպ պուլաճաղըմ :

Ա ալիտեսի սօրտու . մեյլին քիմե՞ տիր
գըզըմ . վեւ գրզը տետի . կեօվիւմ պու
քիլսենին բարազընտա տըր : Ա ալիտեսի
տետի . գըզըմ , պու կիւնահը զիյատե-
աղըըլատըր . կել պու սեվտատան վաղ
կեչ : Վրդ ճեվապ եթտի , տիկերինեւ
մեյլ եթսեմ՝ օլա քի եսրարըմ ֆաշ օլուր
վերեղալեթ ըրգար . բարազ թայիքեսի
սահիպի եսրար տըր . քիմեյլ սեղիք վեր-
մեղ . պու միւլահսզա իլէ օլ բարազա
կեօղ աթմըըմ :

Ա ալիտեսի կեօրտիւ քի սիմեր կեօնե-
մեօղ գրզա թեսիր եթմեյօր , ուսմա-

լըդ տիւ, հւներեք տէտի . տիյնէ . սանա
պիր նասիհամ վերեցիմ , վե սէօղւմէ
տրգգամ էթ . օնտան սօնրա իսթետիյի-
նի էյլէ . Եհին պու միսիլլւ պիր հա-
ենի տույուալ եախօտ սէզէր իսէ , իհթի-
մալ քի ի-ին եաման օլա . շիւնքի իխթի-
յար գըսմը զիյատէջէ , եօվքէլլւ վե թի-
ժիկ վե տար միզաճլը օլուր : Եզվէլչէ
պիր թագրիպ էհինի թէջրիւպէ էյլէ .
պիր շէյ իլէ եօվքէլէնտիր վե սօնրա մա-
զուր էյլէ վե աֆէ տիլէ , եկէր գօլայ-
ճա աֆէլ էտէրաէ մէրամբնըն իջրասընը
օնտան սօնրա տիւ, իւն : “ Կըդ . պէն եէ-
թի-իր սասդր էժմտիմ դայրու թէհամմիւ-
լիւմ եօդ տուր կիպի պիր գաշ սէօղ սէօ-
լէտիք ուն սօնրա , նիհայէթ . պիր թէջ-
րիւպէյէ ըազի օլուպ , պիրալիրինտէն այ-
ըըլոըլար :

Եհի . նէ՞ կէ՞ կէլտին նէ՞րէտէ գալ-
տըն տէյիւ սինլալ էժմտիքաէ , գարը վա-
լի ուսիյլէ կէօրիւշմէտինի քէժմ էտէ-
րէք՝ քիլսէյէ կիթմտիմ տէտի . սէնին
վե պէնիմ իշիւն շագգթաալեատէն ձէն-
նէիծինէն նայիլ օլմագ նիյադ էյլէտիմ .
Իխթիյար տէտի . չօդ էյի եթմիշսին վե
իսուրիմ քի , հէր սապահ քիլսէյէ կի-
տիպ պու միտիլլւ տուալըրաէ գուսուր

Էլմերէսին :

Երթէսի կիւն սապահըցըն հավա սօ-
ղուգ ուտու իսէ տէ , հասպ էլ իձապ
պէյին տիշարը չբամասը իգլժիզու էլմտի :
Դարըսը տախի պաղչէրէ էնիպ , պաղ-
չէպանա պիր կիւզէլ աղաճ կէօմթէրիպ
տէտի . շու աղաճը քէս վէ գը'ր , քի օ-
ճաղա գօյալըմ . պէլքի աղա իւ.իւմիւշ
կէլիրսէ՝ պարէ էյիձէ ըսընսըն : Պաղչէ-
պան տէտի . պու աղաճը աղա զիյատէսի
իլէ նազարընտա թութմուշ տուր . պէն
քէսէմէմ : Դարը թէհավիւր կէօմթէ-
րէրէք պալթայը էլինոէն ալըպ , քէնտի
էլի իլէ աղաճը քէսիպ տէշիրոի , վէ
տալլարընը տախի գըրըպ պիր կիւզէլ ա-
թէշ եաբտը : Եհիլ տիշարտան կէլիպ օ-
ճաղըն գարըսընոա օմուրմուշ ըսընըրքան
եանան քէնտի սէվոիյի աղաճ օլտուդու-
նու ֆարգ էտէրէք , պաղչէպանը չաղը-
րըպ տէոի . սէն պիլմէ՞զմիսին քի պու
աղաճ պէնիմ նազարըմոա ըտը . նէ՞ ի-
շիւն քէսիպ եագտըն : Պաղչէպան տէ-
տի . պէն քէսմէտիմ վէ հալժտա քէս-
մէք տախի իսմէմէտիմ . ըսքին գասըն
պալթայը էլիմոէն ալըպ վէ քէնոի էլի
իլէ քէստի : (Օնուն իւզէրինէ էհինէ
թազիրէ պաղառըգտա , էհիլ տախի աղ-

լայարագ տեսի . տիշարտան իւշիւմիւշ
կելոիյինիդ հոլոէ , ըսընասընըզ տեյիւ
գոյր ոշըը բան սանա աթէշ թետարիք
ելօմէմէ պէտէլ , պէջըլ թազիր տե իշի-
տէճէյիմիւմ , վայ պէնիմ պախտըմա
տեյէրէք . իքի ելինի պաշընա վուրուր
ուտու : Ահիլ պունու կեօրիւպ տետի . սէ-
սինի քէս . աղլամա . պու տեֆա պու
գապահաթընը աֆվ եթտիմ , լաքին պիր
տահա պու միսիլլիւ մինասիպէթսիզ իշ
եթմէյէսին :

Արթէսի կիւնիւ սապահըսը գարը տե-
ֆա վալիուսիյլ քիլսէտէ կեօրիւշիւպ ,
եթտիյի թէճրիւպէյի վլ գօլայձա աֆվ
պուլմասընը սրահս իլ քիլսէ բաբազընը
քէնտինէ ճէլպ եթմէքլիյլ բուխսաթ իս-
տետի : Ա ալիուսի տետի . պիր տեֆա
թէճրիւպէ իլ պիր շէյ աննաշըմազ .
պիր թէճրիւպէ տահա եթմէլլ . օլուր քի
սապրգան օլմուրը իշիւն , իլք գաղա-
հաթընը աֆվ ետէր . լաքին օնու սապը-
գա թութուպ իքինճի տեֆասընաա զա-
զէպինին իքի գաթ չիտտէթինի իւզէրին-
տէ իճրա ետէր : Գըզ թէճրիւպէյի թէք-
րարլամագ իսթէմէտի իսէ տէ , վալիտէսի
տետի . իլք թէճրիւպէյի սինիմ խաթ-
րըմ իշիւն եթտին . կէլ պու իքինճէյի

տախի փետերինին խաթըրը իշխան է յլէ .
վէ պատեհու եին։ պուրատա կեօրիւշե-
լիմ. վէ գոզ բավի օլոռւ :

Եքինձի լժեճրիւպեսի պու օլոռւ : Եա-
թաղը եարողընտա եենի եայգանմըշ պե-
յազ վէ լժեմիզ չարշաւ սերտի : Եհի-
նին սեվկիւլիւ ֆինօսու սոչրայըրպ եաթա-
ղըն իւպէրինե կելինձե դարը հազըրտա
գոյտուղու սօփայը դարըպ հավանըն դա-
ֆասընա եօյլէ պիր շետեթլէ վուրտու
քի հայվան հելագ օլոռւ : Եհի գըպըպ
տետի . նէ՞ եաթաղն դա՛րը . պու հայվան .
Ճըղազս նա՞սրւ գըյտըն , պիլմե՞զ մի ի-
տին քի պեն օնու չօգ սեվլէրիմ : Վարը
տետի . նէ՞ տեմեք օլսուն , պեն պու կիւն
չամաշըր ետերիմ քի սեն բահամ ետեսին
տեյիւ , ալթըրնա տախի լժեմիզ չամսչըր
սերտիմ . քելպ կելսին օլ բիս սյագլա-
րըյլա պասըպ քիրլեթսին վէ պերպաթ
եթսին . վէ սեն օնա պիր օշտ տեմեյիպ
պենիմ կեօյնիւմիւ տախի գըրատըն . տե-
մեք տիր քի , պենի օլ ֆինօ գառար սեվ-
մեզ իմիշսին , վէ պունու տեյիպ աղը .
մաղա պաշըստը : Եհի մերհամեթէ կե-
լիպ . աղըմա տետի . սուչունուտա աֆկ
էտերիմ . լաքին պիր տախի պեօյլէ գը-
յագլըգ ելժմեյէճքսին : Վարը երթեսի

կնանիւ կնոից քիլսեռու վալսուսինէ
պունու նագլ եռուսիք՝ գոլսընը եօրեն-
տի տեսի . նե՛ եաբարասմ դորարը եօգ-
կեօղիւմու պիր ճիւզի նեմ կեօրիւնձէ ,
աֆէ եթմէյէ հապը պուլույօրում . պուն-
տոն պեջլէ մերամըմըն իջրասընը տույ-
տուգոս տախի ճիւզի աղլսորում պիրլէ
հեր ու պիթեր : Ա ալսուսի կիւճ իլէ
պիր իւշիւնձիւ թեջրիւպէյէ տախի գըզը-
նը ըազի եթմտի . վէ պու սօն թեջրիւպէ-
շէցլէ թերթիպ օլունտու :

Պէյին միսաֆիրի օլուպ , պիր գաչ-
տիւրլիւ նեֆիս թաամլար թետարիք օ-
լունմաւ , ու ու , սուֆրա գօնտու , իւզէ-
րինէ եեմէքլէր տիզիլոի , վէ գարը տա-
խի սուֆրայա օժուրուպ , սուֆրա պէզի-
նի պէյինէ սորըպ պաղլատը : Պէյին բը-
չալը սուֆրայա գօնմամըն ըտը . Պէյ օ-
նու իսթեռիք ու գարը աճէլէթէն գալ-
դչպ սուֆրա տերիլոի . վէ իւզէրինտէ-
նե՛ վար իսէ՛ ճեմիսի եերէ սաշըլոր : Պէյ
միսաֆիրին եանընոս ութանըպ , ասլա
պիր շէյ սեօլէմետի , անճագ սուֆրա-
նըն թազէլէնմէսինի եմը եյլէտի : Եշ-
յիպ իւտիք ուն վէ մուսահիպէթտէն սօն-
րա , միսաֆիր կիթմտի իսէ՛ Պէյ հեքիմէ-
խսպէր կեօնտերիպ կեթիրթմտի վէ տե-

տի . Եհվամ պու կիւնըրտե չըլորրմըշ ,
գանը հիստեթլենմիշ . պիրազ գան ա-
լապիլքրմիսին , պէլքի չըլկըն գան չըգ-
սըն . Նեքիմ մինասիպ կեօրտիւ . վէ գա-
րընըն՝ պէնիմ պու անե տեկին գան ալ-
տըլըմ եօգ տեյիպ ֆիրեատ ու ֆիլանը-
նէ պաշլատը , Պէյ ասլա տիյնեմեյերէք
թութուպ զապլժ եթտի , վէ շահ տամմա-
րընը տելտիրիպ օլ տերեճե գան ագրլժ-
տը քի' գարը պսցըլմագ րատտէսինէ տիւշ-
տիւ . օլ վագըլժ գանը քէստիրտի : Ա. Դ
ճագ գարը զիյատե զայիֆ տիւ.իւպ , գը-
մըլոանմաղա տախի մեճալի գալմայարագ
երլժեսի կիւնիւ քիլիսեյէ կիտիպ վալի.
տէսինի կեօրեմեղ օլոռու .

Ա ալի ուսի ֆարգ եթտի քի գըզը պու
իւշիւնճիւ թէճրիւպէնին պէլասընա օղ-
րամըշ օլմալը տեյի , քիլիսետէն չըգոպ
տօղըռու օնուն եանընա կիլժտի . կերեյի
կիպի զայիֆլանմըշ վէ տախի եաթագտա
պուլտու . տետի գըզըմ կէշմիշ օլա , նէ՞
հալ տըրը պու . վէ տիւնքիւ նիյեթինու
միսին . փափազը հսլեա քէնտինէ մուհիպ
եթմեք ֆիքրինտէ միսին : Պըզը տետի .
վարսըն շէյթանլարըն մուհիպի օլսուն .
պէնիմ հալիմէ պագսան ա : Ա ալի ուսի
տէտի . պէն սանա տէմետիմ մի գըզըմ .

Երբեքը իրին աֆվ Ետմեսինեւ վեւ մերհամելքինեւ կիւվենիլմեզ . գասպահաթլարը պիրեքլթիրիր . վեւ ճիւմլեսինեւ պիրտեն , ագլեւ կ'լուզու եօլոա պիր ճեզու վերիր քի Եօլմեսինեւ միւթեցէքիւր օլուրսուն . վեւ օլ ճեզունըն աճըսընը ուզուն վագըթունութմազորն :

Հիքեայեւ խիթամընտա հօճա տետի . տիշնեսինիզ մի Եգենոիմ . ‘Աիսվան թոյիքեսինին թապիյեթի պու տուր . պիր գասպահաթը աֆվ օլունուրսա պաշգա պիր տահա իւլումեյեւ ճեսարեթ ալըր վեւ Են նիհայեթի Եհինի ասլա սայմամաղա գարար վերիր :

Փառիշահ իլեւ հօճա , պու միւքեալեւմեու իքեն , հարեմուն Փատիշահա խապեր կ'լոփի քի Առուլթան հազըթեթլերի , ճիւմլերուպասընը վեւ ըրզգընը պիր սանտրդ իշինեւ գօյուպ , ալըպ կիթմեք իւզըրտիր . Փառիշահ հեման հարեմեւ կիտիպ Առուլթանա նե՞ եափայօրսուն տեյիւսիվալ Երևեսիքտեւ Առուլթան ճեվապ վերտի . մալիմի ալըպ փետերիմին Եւինեւ կիտեճերիմ . վերա պուրատա ըրզըմ բայիմուլ օլուպ , պեն ալեմերսկայ օլուուգտան սօնրա , վեւ սիվին ին ոինիզու տախի սեօզիւմ մեսմու օլմատրդտան սօնրա , պեւ

նիմ պուրատա նե՞ իշխմ վար . Ահ ի Ել-
լահա սըմարլատըգ . անձագ՝ ղայելթ շու-
նու քետեր էտերիմ , քի Հոկ ուաւիանոս
փառիշահա վուգու օլան ուգուպելժին
պիր միսլի տախի սանա վագը օլաճագ ,
վէ սեն շահզառենին թէքլի ֆինի կիւն ուն
կիւնե պըրագտըլընա զիյա ուսիյլէ բիւշ-
ման օլաճագսըն : Գատիշահ պու հիքեա-
յէյի տիյնեմեք իսմետիքտէ , Առութան
շու վէճհ իլէ նագլ էյլէտի .

Պ Ե Պ . 11 .

Թամանքեսրլըն պէլտա :

Ծիվայեթ օլունուր քի՛ կէլմիշ վա-
գըթտա Հոկ ուաւիանոս իսմին ու պիր փա-
տիշահ վար ըտը . լաքին ղայելթ թամահ-
քեար վէ գըյագ , Ճեմամթա զիյատէ
զուլմ էտիպ՝ ալթուն պիրիքոիրմենին թա-
մահընտա իտի . վէ հէր քիմ նե՛ սեօյլէր
իսէ ինանըը ըտը : Վիւքինիւն ահալիսի
թէհամմիւլէ թագեթի գալմայըպ , իթա-
աթտան ըուճու էթտիլէր , վէ իսեան պայ-
րաղընը տիքիպ՝ խայլը խասարաթ էթտի-

Եր : Հեմքիվար փառիահնըրըն պիրիսի՝
անձագ ոլ փառիահնըն միւլքիւնիւ զառիթ
էթմենին օըրսսը տըր ուրակը հոկ ա-
ւիանոսս գարչը ճենկէ թէ. շեպպիւս
էթտի :

Ահովի փառիահն սեվմեղլէր ի ոհ ի-
սե տէ , այալէթլէրինի տիւմեն էլինէ
թէսիմ էթմքլէր տէ բազի օլբուը ,
խեան ոան վաղ կէշոիլէր : Փայիթախ ո-
տա Ա իրակի եռս նամինոէ զայէթմէն հուր
վէ մահիր պիր էհին նիւճիւմ վար ը որ .
օնա կիոիպ ըէճա էթոիլէր քի միւլքիւն
մուհաթաղսսընը վէ տիւմեն զսրուն ոան
խէլասընը շամիլ պիր թըլըսըմ եափաըն :
Ա իրակի ըէճալարընը գապուլ է ոիպ
շէհաին պիր սեմթինոէ Յոթանսպօլուն տի-
քիլի թաւըրը կիաի պիր թա , տիքոի .
տիւնեա ոէ էվկէլոէն պէրու զուհը է ոէն
ճիւմլէ ճենկլէրին ըէսմինի եալըգ ոան
սօնրա , իւզէրինէ պիր թէրավի իշինէ է-
լինոէ պիր ալժուն էլմայըլը թայտան
պիր ատէմ գոյոււ : Եկէր պու էլմա օլ
ատէմին էլինտէն տիւյէր իսէ թըլըսըմ
պօվուլարագ շէհիր վէ միւլք տիւշմեն է-
լինէ կէշէպիլէճէք . անձագ պու պէօլէ
գալըրգան տիւշմենին հէր պիր դայրէլոի
պօշա ըրգաճագ ը որ . Պուն ոան մատ ոա-

իւմի սիհոի է այեր թաշ ուն սընագ ուն
ըբարու ու , քի միւ ում ագառող ը որ վէ-
գուրույուտ քեսելմէսի տախի , միւլքիւն
սի սմէն է ինե կէչէ ձէրինե տէլուլէթ սա-
ըստաղ ը որ . վէ ահալի պէլու սը-
սրյու էն խցի իզթիզալթինե դուլընըպ
փս սիսահ հջիւն տուածը ը որըար :

(Օ) Նէհերու զայեթ թամահի պիր
քիման , պու սընագ սույուն գայնամասըն-
ուն իսթիմրաճ իւմ ֆեհմ էթափ քի ,
պունուն մենումարնուն քիւլ իյէթիւ ալ-
թուն մառնի օլմագ կէրէք . վէ պու թե-
ֆէքքիւր իւմ քէն ոի խամ թահակըն ուն
թես իգ իւ թահրէք օլմագ , պիր կէտէ-
կիպլիւէ կնժո ոի օլ սընագ սույուն գայ-
նա որը թարն տիսինի գազըթը , հէր նէ-
գս ուար օրաստա պիր յէյ պուլամայուպ
զահմեթի տախի պօշա կիմափի իսէ տէ ,
սու գուրուտու . վէ ֆոգըր ֆուգարէ
պէթ սուայէ վէ ինքիսարէ պայլա որըար :

Վիւլքի զայթ էթմէք իսմէ յէն փա-
տի, սհ , թըրըսըմը պիլմէ իպ ձէնկէ ըբա-
ռըրըն ուն պիր գաչ տէ ֆա պօղուլմասըն-
ուն թաաժիւագ չէքէր իտի քի ահալի
նին ի ին ու իսեան վէ ֆորդա վար իքէն ,
նոսորլ ու ֆէր ու զոֆէր պուլսմայոր . վէ
ահ սլինին նուսրէթինին սէպէպինի արաշ:

տըրմագուա թըլըսըմ մառռեսինե վագրք
օլուպ , ոլ թըլըսըմը պօզմաղա գուորը օ-
լանս ազի միւքեսք սթ վառե յլէ ոի :

Կմաի սիզին եե ոի ալի լըրինիդ կհպի
օլ փատիշահոն տախի տեօրիժ ալի դի օ-
լուպ , պունլար փառիշահս կհթտիլըր .
վէ թըլըսըմը պօզմագըղա միւթա'ահիւո
օլուպ , եալընրդ տեօրիժ գավանօղ ալ-
թուն իսթե ոհեր , վէ Փառիշահ վէ-
րիլսին տեշիւ եմը եյլէ ոի :

Վըլթունլսըրը ալըպ Հոկ ոաւի սնոս փա-
տիշահոն փայիթախմթընա տախիլ օլ ոու-
լար . վէ հեր պիր գավանօղու կհպ լի՛ւ-
այրը այրը պիրեր եերե տե քն եթ ոիք ոէն
սօնրա , Հոկ ոաւի սնոսուն հուզուրունա
ըզգ ոըլս : Փատիշահ պունլարըն ներելի
վէ նե մարի թեթ սսհիպի օլ ոու գլարընը
սօր ոուգ ոա , ճեվապ վերտիլըր . պիում
վեթանըմըզ պուրա ոան չօգ ուզսգ տըր .
անձսգ մարի թեթիմիդ պու տուր քի հեր
նե մահալոե տե քինե վարոսա ըու ս-
մրզ ոա խապերինի ալըրըլ . վէ պուրայս
տախի խասսեթեն պու մարի թեթիմիպի
սիզ ե քենոիմիլին մենքասթընա իձրո
եթմեր իշիւն կելմի իզ : Փատիշահ տե ոի
վառինիդ միւծիպինձե պիր իձրա կեօր-
տիւյիւմ հալոե , պենոեն վաֆիր եյլիք

կեօրէ՛քէ՛յիննպէ՛ ասլս իւպհէ՛նիդ օլմս-
սըն սիզի կեօրէ՛յի: կե տին բոցաւէ եա-
թըն , վէ ժամի թէ՛թիննիզի պանս թաս փիք
է ահն : Վլի բլէր եէր եօրիւղ , հայլը հէ-
տի , ելէր իլէ տիւարը չբգ ողլար , վէ ֆա-
տհասհ պունլարա պիրտէ խըզմէ՛թէ՛քի թայ-
եին ելծ տի :

Երթէսի կեւնիւ , ֆատիւահա արզ
ելծ փիլէր քի գոլէ ոիվարընըն ֆիլան թա-
րս քըն ու գոլմնող ըլա ալֆուն կեօմիւլ
միւ . կեօր ոիւք տիւ իւմիւղու : ֆատիւահ
ուռնու այն ել եագըն թաս ոփ ելծմէք
իլին , օլ մսհոլէ պէրապէր ալիոմէմէ ե-
տիպ ֆն վագո գոլմնող ըլս օն սիրն
գա ոսր ալֆուն չբգ ողլընը կեօր ոիւ , վէ
խավինէսինէ կեօն ուրիպ , պունլարըն մա-
հսրէ՛թինէ քեամիլէն թէմին օլոու : Իւշ
կեւն տախի պիրիպիր արդասը սըրա պի-
րէր գոլմնող ալֆուն կեօմաիւքլէրի եէր-
ուն չբգ սր ողգ ոսն սօնիա , տէօր ոիւնչիւ
կեւն հուզուրա կելոիքու տէ ուլէր . տէօր-
տիւմիւղ տախի բոցամըզ ոա տէքիի թա-
ըն ալֆընոա օլ գառար չօդ ալֆուն
կեօր ոիւք քի , ե ալընող թա ըմսսընս այ-
լար քիք ոյթ ելծմէղ : ֆատ յահ տէ-
տի . եյի ամմա օ տիքիի թաշ բացիթախ .
տըմըն վէ միւլքիւմիւն տէվամընըն թըլը-

սըմը տըր . ղաֆիլ տէվրիլը վե թըլըսրմ
պօղուլուր . օնա ել տօգան ոըրմագ օլմսզ :
Վլիյէր տէտիլէր . պիզ տախի պիլիրիզ
քի տէվրիլոիքու ալօըն ոա գալըր եզիլը
թէլէ ֆ օլուրուզ . օնուն իշւն օնուն տի-
պինի աշմանըն գօլայընը տիւ իւնմիւ իւզ .
թաշա տօգունմայարմգ պիր թարաֆ հան
սուհուլէթէ օնուն տիսինէ եօլ աշար վէ
տէ ֆինէրի անտէն ըբգարըրըզ . թայ եէ-
րինտէ գատիմ գալըր : Ճայտէ իմոի սի-
զի կէօրէրիմ տէրիպ փառիշահ տիքիլի
թաշըն տիպինի աշմաղա րուխսաթ վէրտի :

Վլիյէր կէճէ իլէ կիտիպ տիքիի թա.
շըն տիպինի օլ տէրէճէ գաղը ոըլար քի ,
թէմէլ աըլոը , վէ թաշ տէրիլմէ նի .
շանէլէրի կէօսթէրէճէրի անոէ , օրա ոան
սսվուշուպ շէհիրտէն տախի նապէտիտ
օլոուլար : Խըլըսրմ տէվրիլոի . վէ սա-
պահցլան ահալի կէօրտիւքու , փառիշահ
սարայընա հիւճմ էտիպ , թըլըսրմըն պօ-
զուլմասրնըն սէպէտինի սօրոուլար , Փա-
տիշահ ճէվապ էթտի քի , տէօրթ քեա-
զիզ պէնի ալոաորպ տիպինու քիւլի-
յէթլու տէ ֆինէ վար տէրէրէք ըբգարմա-
ղա իլին իսլուտիլէր . պէն տախի ալոա-
նըպ իւլին վէրտիմ . վէ պու գէլաքէթ-
զուհը եթտի : Տէտիլէր : շիւն սէն ալ-

Թուն թամահըլս պէլումիզին մուհաֆա-
զասր օլսն թըլըսըմը երգ որն . սէնի ալ-
լժուն ըլս տօյուրմագ վաճիպէյի զիմմե-
լիմիզ տիր . վէ պունու տէյիպ փատի-
շահը թուվժտուլսր , վէ տէրիսինի իւվիւպ
ալթուն իլէ տօլոռւրոռուլսր , վէ եցլէմէ-
տէ Յն եյլէ ոիլէր :

Տիւմենլէրի օլան փատիշահ թոլըսը-
մըն տօղուլմսորնոան վէ օլ փատիշահըն
տախի թէլէք օլմսորնոան տօլայը , մէմ-
լէքէլծ ազլում խալէճանոա օլմասընըն խա-
պէրինի ալըպ , օլ տիյարէ ասքէր սէվ-
քիյլէ փատիշահըդը մահու եթտի . վէ-
ճէմի միւլքիւ քէնոի զապիթընա կէջիրտի :

Ոէմըքէլմիմիզին բահութընը վէ շե-
րէքինի մուհաֆազա ե ոէն թըլըսըմ սիզ-
սինիզ ե քէնոիմ տէտի Աուլթան . վէ
օ եէ ոի ու մթա՝ միւլքինիզ շահզատէնի-
զէ գազան ոըրմագ իշիւն , սիզի պօղմագ
իսէերլէր . Փառիշահ տէ ոի . օնլարըն
թէ ոասիրինի Վլըոհ պօղսուն , վէ շահզա-
տէյի տախի գաթլ եթտիրմէք նիյէթիյ-
լէ չըգ ոը :

Վսաս պարյը շաղըրըպ տէտի . աս-
լս քիմսէնին թէվասութունու տիյնէմէ-
յէրլէք , պու կիւն մութլագա շահզատէ-
գաթլ օլունմալը : Վսաս պաշը ֆէրման

Եթեն ոիսիլլպին տեղիւադ տիւարը լցուը .
վէ օյովսէփ ֆէ լւսօք իսէ , օլ կիւն
մեսառիւք ե ոիպ , ֆէրմանըն իջրասընը
ճիւզի մէքս ելժտիր ոիքոէն սօղըա , փա-
տիչահնն հուզուրունս լրգ ոը վէ ելւ-
տընը եօլոիւրմէ ոէն նէ թէհիբէլէր զուհ-
րա կէլշէլինի աննամթմագ իշիւն , քէն-
տի թօրնունու եօլոիւրմիւշ օլան պիր թա-
պիպ զեբր ելժտի , իառիչահնն
ևաթլուպու միւշիւպինձէ , հ'քեցէտի
տախի նագլ ելլոի :

Պ Ե Պ . 12 .

Թօրնունու եօլտիւրէն քապիպին նիքեայէսի :

Օկանի եվայիլոէ , միսլի պուլուն-
մազ պիր թապիպ վար իոի Եռկրասիս
իսմին ոէ . վէ զաւէլծ ագուլոանէ պիր թոր-
նու օլարագ , օնա զիւատէ մէլլ իւ մու-
հապուէլծ վէրմիշ իոի , վէ քէն ոիսի օնա
ուսմաթալրգ ե ոիպ՝ թապիպիք իլմու ամե-
լի , ելժինի թէքմիլէն օնա թէալլիւմ ելժ-
մշէլէ միւպափիլէլծ ելլոի : Պունուն իս-
մինի կալէնոս տէրլէր իոի :

Կալէնոսուն զիհնի քէսկին օլմասըն-

տան աղ վագիժտա եօրեն ոկըլերինին զապ-
թրն ուս օլուպ , ոլ տերեմե մահարելթ
քեսպ եթափի քի , Ռոկրատիս օնուն քեն-
տիսին ուն ուսիժա օլաձաւընը ֆեհմ ե-
տերեք գըսգանձըղա պաշատը . վէ օլ
գըսգանձըգ՝ մուհապպեթի ունութտուր-
տու . խուսուսա քի խասօթելեր Ռոկրա-
տիսին իսմինի տախի լժերք եռիսպ , կա-
լենոսու արսմաղա վէ տերթլերինե օն-
ոսն չարե իսթեմերե պաշամը, սսր ըոը ,
Ա է կիւն ուն կիւնե Ռոկրատիսին հասեա
վէ գըսգանձըղը արթըպ , նիհ ցեթ օնուն
եօմըիւնե գասու եռերեք տիւնեա իւղե-
րին ուն գալորմաղա գարար վերտի , վէ
ֆըրսանտ կեօզեթմեղե պաշատը :

(Օ) Եսնառե Կեմցե փատիշահընըն
վեզիւինին եվլուոը խասօթելենմիշ . Ռոկ-
րատիսե խապեր կեօն ուրիապ , խասօթեսի-
նի կեօրմերե վէ պիր չարե պուլմաղա
տավեթելե ու ու ոի . անձսգ Ռոկրատիս քեն-
տի իսթիյարլըլընը վէ եօլճուլուգ մե-
շագգամթընսա վէ զոհմեթի ետայանամա-
յաձաւընը եօվը եռիպ . թորնու կալենո-
սու եկեր պիր չարե պուլմաղա չար նա-
շար զաթեն քեն ոիսի կիթմեք թասհիւ-
սիւ իլե կ.օն ուր ոի . կալենոս Կեմցե
փատիշահընըն հուզուրունա վասլ օլտուգ-

տա՝ Փատիշահ սիվալ Եթափ . օղլում ,
նե՞ իշխն պեօյիւք վետերինիզ քենտի
կելմետի : Կալենոս ճեւկապ Եթափ . Ե-
ֆենտիմ . զիյատէ միւսինն օլտուղունտան
եւրինտէն գըմըլտանմասը միւշքիլ օլմուշ
տուր . Ծաքի փայինիզէ պենտէնիզի իր-
ալ Եյլետի . ինշալահ պիանիու Խառա-
լա խոսթէնիզին շիֆա պուլմասընա պիր
վասեթա օլմամըզա իւմիւտիմիզ տախի
վար տըր :

Պատէհու խասթէնին եանընա կիտիպ
սօրկու սիվալ , վէ իլլէթին ալամեթի զա-
հիրէլէրինէ վուգուֆ օլտուգտան սօնրա
խասթէնին վետերինին վէ վալիտէսինին
իւտրարլարընը այրը գապ իշխնէ ալբա քեն-
տինէ կեթիրմէլէրինի մաժլուտլ Եյլետի .
վէ տրգգաթ իլէ թէֆթիշ Եթափտէն
սօնրա , խասթէնին վալիտէսիյլէ եալընըզ
գալբա , պիր եքի շէյ սիվալ Եթմէյէ-
րուխսաթ ալտըգտա խալվէթ Եթափ , վէ
վէզիրին Եհինէ սիվալ Եյլետի . Եզվէլա
Եկէր Եվատընըն շիֆա պուլուտ աադալ-
մասընը իսթէր իսէն , պանա կիզլիճէ-
տողըու սեօյլէյէսին . վէ Եարարըմը ֆաշ
Եակէր տէյու ասլա գօրգմայասըն : Իմտի
սօրւարըմ սանա . պու չօճուղուն վետերի
քիմ տիր : Վարը տէտի , վէզիր Հազրէթ-

լերինտեն զայրու քիմ օլմասը կհթիմալի
 վար : Կալենոս տետի . զան եթմեմ քի
 վեզիր օլա : Դարը օլ տեմ խըշմա կելպա
 տետի , եկեր տահիհ պիլեյիտիմ քի տօղ-
 րու ֆիքրինտեն պեօյլե գանմըշըն , ու-
 նի դախէլ եթափիրիր իտիմ . անճագ կեօ-
 րիւնիւր քի սեօզիւն լաթիգե տիր . վե-
 եյլենմէք իսթերսին : Կալենոս տետի .
 խայըր եթենտիմ . եօյլե տեյիլ . սահիհ
 սեօյլերիմ քի , պու չօճուգ վեզիրտեն տե-
 յիլ տիր . վե խաֆեթեն սանա սօրմա-
 մըն չօճուգուն չեֆասընա պիր չարե պուլ-
 մագ մերամըմտան զայրու սեպեպի եօդ
 տուր : Վիպին եվլատընըլ իշւն սերիմի
 թեհլիքեյլ դօմաղա տա ասլա պօրճում
 եօդ տուր . խօշճա գալըն , պիր տիկեր
 թապիպ կեթիրին . օլուր քի օ պու մի-
 սիլիւ շեյլեր սիվալ եթմէքսիզին պիր
 չարե պուլուր . պէն եափամամ :

Պու ձեվապը սեօյլեյիպ այաղա գալգ-
 արըընտա , խասթենին վալիտեսի թակըը-
 նը տեյիշտիրիպ , րեճա եթմէյլ պաշա-
 տը . տիւհը սեվեր իսէն օմուլը . սանա
 եսրարեն պիր շեյ նագլ ետեշեյիմ տե-
 յիպ Կալենոսու ալը գօտու վե տետի .
 վագթիյլե պիր տիկեր փատիշահտան պո-
 րայա պիր ելչի կեօնտերիլմիշ իտի . օխու-

վանո շերտինու, ամիլպեր պիր առելք գանը
օլտուղունտան օնս մերլ վերտիմ . վե
պու չօճուգ օնտան տըր : Կալենոս առտի
տօղրուսունու չիմտի սեօլետինիդ . վե
թէմին օլուն քի , Եօրարընըզ քիման տույ-
մազ . վե Եվատրնըզ պի ավսի Յատալա
չիֆասընը պուլուր : Ա Ե չօճուղա Եօրիւլ
Եթի Եետիրիպ , սօղուգ սու իշերմէ իլէ
ազ վագըթտա սաղալթտը :

Չօճուղուն իլեթի միւշքիւլ օլտուղուն-
տան , վե չիւնքի փատիշահ վեզերինի չօգ
սեվեր իտի , օնուն Եվատրնըն խասթալը-
զընտան միւքետուր օլմուշ ուտու : Աս-
ղալմասընըն միւժտեսինի ալտուրընտա թա-
պիպի հուզուրունա չսպըրըպ , ազիմ իդ-
րում Եթտի . քեզալիք վեզեր վե Եհի չօգ
իդրամլար Եթտիրեր : Կալենոս տախի թէր-
թիպ Եթտի քի , հեր նե վագըթ քի չօ-
ճուպ քեյֆինի պօղարբաս հեքիմ տավեթ
Եթմեք իդթիզա Եթմեզ . եալընըզ Եօ-
քիւլ Եթի Եեյիպ վե սօղուգ սու իշեր
իսէ չիֆասընը պուլուր . ախեր իլաճ վե
Եեյեճեք քեար Եթմեզ : Պու Ճեվապլա-
րը թէնպիհ Եյլետիքուն սօնրաս աղիմ իդ-
թէթ վե բայեթլըր վե հետիյելեր իլէ եօ-
լա բեվան վե Շոկրատիսին եանընա վա-
սըւ օլտու :

Աշնեի Եօրախոյիւնտէ՝ Բոկրատիս սի-
 վալ Եթոի քի՝ վեզիրին Եվստրնը տա-
 ղալթարն մը, վե իլեթի նե՞ իտի։ Կա-
 շնոս Ճեվտպ մերտի։ իլեթի նե՞ օլտու-
 ղունու պիլմէմ։ անձագ Եօրիւղ Եթի
 վե սողուդ ոռւ թերթիպիյլէ չիֆա սլուլ-
 սու։ Բոկրատիս չօնուղուն թեթիթինին
 նե՞ կեօնէ օլտուղունու աննատը։ լաքին
 շին չօնուղու տիրիլտէմէղ վե քենախիսի-
 նի Եօլտիւրիւրլէր խիւլեասըյլս Կալենո-
 սու օրայա կեօնտէրմիշ իբէն, զաննընըն
 մուղացիրի օլուպ, Կալենոս զիյատէ շե-
 րէֆ պուլտու, քենտի Եթափիյինէ բիւշ-
 ման օլուպ, հասէտի թարագգը պուլտու
 վե շերէֆինէ նօդսան կելմէմէք իշիւն,
 թորնու Կալենոսու Եօլտիւրմէյէ տիկէր
 պիր ֆըրսանտ կեօպէթիր իտի։ Անձագ
 Կալենոսուն շանը օլ տէրէճէ արթաը,
 քի հէր խասմէյէ օնու կեօթիւրիւրլէր
 իտի։ վե հանկը խասմէյէ պագար ըսա,
 պի իզնի Խիւտա չիֆա պուլուր ուտու։

Պիր կիւն Բոկրատիս Կալենոսու պէ-
 րապէր ալսպ պաղշէյէ Ենտի։ վե շիշէք-
 էրին խասսէսի իւզէրինէ սիվալէր Եթ-
 տիքտէ, Կալենոս հէր տէրտէ տէվա պու-
 շիչէք տիր տէյէրէք պիր թանէ գօրար-
 մագ իշիւն Եյիլտիյինտէ, Բոկրատիս պիր-

չագլէ վուրուպ Եօլտիւրտիւ , վէ պաղչե-
նին պիր քէօշէսինտէ տէ ժն Եթափ :

Պիր Եյամ կէլտիբտէն սօնրա , Յոկ-
րատիս քէնտիսի խալ իլլէթինէ տիւչար
օլուպ , պիր իլաճ Ետէմէտի վէ Դայրը
շակիրտէրինտէն տախի պիր չարէ պու-
լամառը : Ենլէր Կա Ենոսու սիվալ Եյլէ-
տիլէր քի օ սանա իլաճ Ետէպիլէր մի ,
խապէր Եթ կէլսին տէ տիլէր : Յոկրատիս
Ճէվապ Եթափ : պու իլլէթ հագ Ճարա-
ֆընտան պանա պիր դազէպ տիր . վէ
պունա խպաթ օլ տուր քի Կալէնոս
պունտա պուլունմատըլը անտէ պէն պու
իլլէթէ միւպիթէլա օլտում . վէ ան քիւհ
Ետէրէք Եօլտիւ կիթափ :

Նիքեայէ Խիթամընտա , Յովսէփի Քէյ-
լէսօֆ տէտի . Կալէնոս սալ օլայըթը՝ Յոկ-
րատիս Եօլմէզ իտի . սիզ տախի շահզա-
աէյի թէլէֆ Եթափտէն սօնրա , սիդէ-
լուզումու օլուրսա նէրէտէ պուլաճագսր-
նըզ . քէսիլէն պաշ եւրինէ գօնմազ վէ
ոն բիւշմանըգ ագձէ Եթմէզ : Փատի-
շահ Կալէնոսու աճըտըլնը իգրար Ետիպ ,
Եվլատընը Եօլտիւրթմէյէթէյինի տախի
թաահիւտ Եյլէտի . Քագաթ տիվանըն
շէրաաթընըն գարարընա պըբագտը . վէ
Հարէմէր կիթափ :

Առւլթան աղլար վէ տէր իտի . քի պէն
փէտէրիմին եվինուտ բահալթ վէ ըրզմ
փագ իքէն Առւլթան օլտում ըսա իսմիմ
ալշմլ ֆաշ օլտու վէ տիւնետէ բէզիլ
օլտում . ըրզմա կէչմլք մէրամընտա օլան
պիր խայընտան ինթիգամըմ ալընմաղ օլ-
տու . վէ փատիշահըմըզ օլուր օլմաղ քիմ-
մէլշրին սէօղիննէ ույուալ , եալընըզ պա-
նա ինանմաղ վէ պէնի ալտատըր :

Փատիշահ ճէվապ եթտի . քի մատու-
թահգիգ օլմատըգճա՞ եվլատըմը նասըլ
եօլտիւրէյիմ . հալեա սէօյլէյէմլզ . հէ-
լէ պիր տէֆա տիվանըա թահգիգ ետէ-
լիմ : Առւլթան տէտի . պանա օլտու օլա-
ճագ . լաքին սիզ եֆէնտիմիզ տախի քէ-
տէրտէն եմին օլամայաճագսընըզ . վէ ա-
ճըրըմ քի պիր փատիշահա վագը օլոն
սիզին տախի պաշընըզ կէլիր : Փատիշահ
պու մէնգըպէյի իսթէտիյինտէ Առւլթան
շէօյլէ նագլ եյլէտի :

Պ Ե Պ . 13.

Պիր փատիլանըն ախլեագը մերտուտէսի վէ
դազ եպի :

Տէվլէթլւ վէ գուտըթլիւ վէ հաշ-
մլթլիւ պիր փատիշահըն վագթի եվայիլ-

տէ տիւնեայր զապթ Եթմէյէ հեր նէ
գատար հավլէսի վար իտի իսէ տէ , քէն-
տի նէ ֆոխնի վէ հեփայի արդուլըրինի
զապթ Եթմէյէ գուարեթի օլմայրպ նիհա-
յէթի ֆրէնկի իլլէթինին զայեթ ֆինա-
սընս տիւչար օլմաղ իլէ , հերիմըր սիր
չարէ պուլամաղ օլտուլար . վէ նիսվան
թայիֆէսի պէ.յնինտէ փատիշահըն հավ
հավատիս պուլուս , կերչի իլլէրինտէն
պալըլարը Եվլէլքէ կերէք ագձէ կերէք
իզզ իւ շէրէֆ վէ նուֆուս պուլմագ ար-
զուառւ իլէ օնուն աշգը քէրիհէսինէ թէս-
լիմ օլմաղտ թէնէզգիւլ Ետէր իտիլէր իսէ
տէ , հավատիս նէշը օլտուգտան սօնրա ,
քէնտիլըրինի զիյատէ սագընըրլար ըտը :

Փատիշահ պու հավի կեօրտիւքտէ շի-
ֆա պուլուպ իլլէթինտէն գուրթուլարագ
պիլա միւմանատէ քէնտի ֆէյլինի իճրա
Ետէ պիլմէք մէրամըյլա Սուրբ Պետրոս
վէ Պօլոս առաքեալըրըն գերեզմանընա-
ռիստ վէ զիյարէթ Եթմէք իւզրէ Հռո-
մայա կիթմէ մէրամընը գուրտու իսէ տէ
գուլլանաճաղը Եօլճուլուգ թարիսի տա-
խի նասէզա վէ մինասիտէթսիզ պիր շէյ
իտի . շէյլէ քի , օրտու գալուբըլա Ճէնկ
իլէ Հռոմայը քէնտի հիւքմիւնէ կեշիրէ-
րէք հայլը պիկիւնահ գանլար տէօրմէ ի-

Ե պելտէրի մեզքիւրե կիթմեքլյի միւ-
րաձնահ կեօրտիւ . վե էսնայի բահտէ տա-
խի քենտի արզույի էվլէպի օլան զենտօսթ-
լուղու միւմքին մերթէպէ էլտէն պըրագ-
մատը :

Նօլու իւզէրինտէ պուլունան պիր մէմ-
չքիթին զապիթինէ , օլ ախշամ օնուն
մագարրը հիւքէ մէթի օլան չէհիրտէ ի-
գամեթինի խապէր վէրտիքտէ սրփարըշ
էթտիլի թէտարիքեաթըն արասրնտա պիր-
տէ զենան իսթէտի : Օ ապիթ հավատի-
սի մերգումու տույմուշ , վե զենան թա-
յիթէսինին օլ փատիշահտէն իթթինապը-
նա վագըֆ օլուպ , պիր տիկէր զենան
պուլամայաձաղընը իտրագ էտէրէք քեն-
տի էհլինի արիյէթէն փատիշահընա փիշ-
քէշ չէքմէքլիյի գարար վէրտի իսէ տէ ,
էվվէլքէ էհլի ըիզա կէօմթէրմէյիպ , զա-
պիթին էկէր կիթմէզաէն , պէն տախի
պունտան պէօյլէ սէնի գապուլ էթմէմ
տէմէսինին իւզէրինէ զարուրի բազի օլուռ
վե զապիթ փատիշահ իլէ զենան իշխն
եարը կէճէյէ տէկին եանընտա գալմա-
սընը պին ալթունա գարար վէրտիքտէն
սօնրա , էհլինի պիր եասպանճը գարը կի-
պի կէօմթիւրտիւ թէսլիմ էթտի :

Կէճէ եարըլատըգտա էհլինի էվէ կէօ-

թիւրմէյէ կիթայքու Փատիշահ գօյ վեր-
 մէյիպ սապահա գարշը կէլ ա'լ տէտի .
 սապահա գարշը օլտուգտա , սապահ օլ-
 սուն սօնրա կէլ տէտի . վէ պէօյլէ սա-
 հաթտան սահաթտ պըրբագարագ նիկո-
 յէթ իւլ էմը օլ կիւն եանընտան գօյ
 վերմէյէճէյինի իզհարի մէրամ էթտիք-
 տէ զապիթ օլ գարընըն քէնտի էհլի օլ-
 տուղունու պիլտիրմէյէ մէճպուր օլուպ ,
 գարըյը վիյատէճէ եանընտա ալը գօմագ-
 ըլա քէնտի ըրզ իւ իթիպարընա խոլէլ
 կէթիրմէմէսինի ըէճա էթտի : Փատիշահ
 սունու իշիթաիքտէ դազէպէ կէլպալ , վէ
 ագճէ գալանմագ իշիւն քէնտի ըրզընա
 խիյանէթէ իրթիքեապ էթմէսինի իւզիւ-
 նէ վուրարագ հուղուրունտան տախի գով-
 առու , վէ ազլ իւ սիւրկիւնիւնէ ֆէրման
 էյլէտի :

Պատէհու եօլա ըէվան օլուպ , Հոռ-
 մա սընըրընա եագլաչտրգտա պիր գալէյի
 զապիթ էթմէք իւզրէ մուհասէրէ էյլէտի :
 Ապինի գալէ սըգըշըլ վէ գարշը գօ-
 մաղա գուտրէթի օլմատըգլարընը աննա-
 յարագ , վէրա պայրաղընը տիքիպ թէս-
 լիմ օլմագ մէրամ էթտիլէր իսէ աէ իչ-
 լէրինտէ սիզին նէզտինիլտէ պուլունանլար
 կիպի եթտի ալիմ պուլունուպ մէօզ վէր-

աիլէր հեր պիրի պիրէր կիւն փատիշահը
է յլէնտիրիս ճէնկի մէքս էլժափրմէյէ ,
թա՛ քի ետ պիր թարածտան պիր իմ-
տատ եւթիշէ . եախօտ մուհասէրէյի գալ-
տըրմաղա ախէր եիւղուն պիր չարէ պու-
լալէր :

Ուսահիւտըարը միւճիպինձէ ալժը ա-
լիմ պիրէր կիւն ենվայի հիքեայէլէր վէ-
խօշ իւ տիլպէր մուսահիպէր իլէ փատի-
շահը է յլէնտիրիս , ճէնկի թէխիր ելժ-
տիրմէյէ միւէսսէր օլտուլար : Եւտինձի
կիւնիւ նէօվպէմ սահիպի օլան ալիմ
միւսթագիլէն մուհասէրէյի գալտըրթմագ
թէրթիպինի գուրուալ , ենվայի տիւրիւ
գուշ թիւլէրինին էն կիւղլլէրինտէն րու-
պասընըն իւզէրինէ եւրլշտիրիպ կէյին-
տի . պաշընա տախի օնուն կիպի աճսցիպ
իւշ շէքլ պիր պաշըգ գօյուալ , վէ հիյ-
պէթլիւ պիր գըլըղա կիրտի . վէ աղզը
պիրէր գալըշ էնինտէ խասսէթէն եափ-
արըարդը իքի ատէթ գըլըջլարը պիրէր
էլինտէ թութուալ , գողէ պէտէնինէ շըգ-
ար , վէ պաշըատը կիւնէշին գարշըսընտա
գըլըջլարը փարըլուտըալ , սալա սօլա սա-
լուրմաղա :

Ապէր զապիթլէրի պունու կէօրիւալ
պիր շէյէ պէնպէտէմէյէրէք վէ գօրգույա

տիւշերեք փատիշահա խասդեր վերտիլեր .
 վե փատիշահ տախսի թաամիւպու գալըպ
 եանընա էվվելճէ կելիսլ քենտինի էյլեն-
 տիրեն ուսմալարըն պիրինի տավեթ է . յ-
 լուտի . վե գալե պետենինտե կեօրիւնեն
 ալամեթ նե օլս տեշիւ սօրտու : ՕԼ ուս-
 թա պագըպ տետի . է ջենտիմ խայր օ-
 լս . պիր էնտիշեյի ազիմե զահիպ օլմուշ
 օլմալըպնըզ քի , կեօղիւնիւզե խեյալ
 կեօրիւնիւյօր . գալե պետենինտե ասլա
 պիր ալամեթ կեօրէմեյօրում : Վնձագ
 փատիշահըն նեղուինտե պուլունանլար տե-
 տիլեր . ճիւմլեմիզ տե ալամեթի կեօրիւ-
 յօրուզ . սենին կեօղիւն թուժուլմուշ օլ-
 մալը քի կեօրէմեյօրսուն վե թապիրէ իգ-
 թիտարը օլմատըլընը պունտան ֆեհմ է-
 տիսլ , օլ ալիմի կերու չեմիրտիքտէն սօն-
 րա քենտի մապեյնլերինտե իսթիշարէ
 գրըպ տետիլեր . պու ալամեթ թեհի
 տեյիլ տիր . պետենին իւզերինտե կեօ-
 րիւնեն պու գալենին ալամեթ օլմալը քի
 գըլըճապընը սավուրմաղըլա պիզի գըլըճ-
 տան կեշիրէճեյինի աննատըր : Պու մանա
 ճիւմլեսինե մագուլ կեօրիւներէք մուհա-
 սէրէյի գալտըրըլա կերի տեօնմեյէ գա-
 րար վերտիլեր : Կալետեքիլեր պունու
 կեօրտիւքտէ տիշարը ըգըպ իւզերինէ

Հիւ ճմետիալ չօգ ասքերը Երինի գըըարը .
վէ Փատիշահը տախի առա սաղ թուժուա
աթեշէ գօյուալ եագարը :

Ենաաշըար մը Եֆենտիմ , տետի
Առաջան . քիչի թամահ իլէ քենտի ըր-
զընը բայիմալ Ետեր , վէ ախերինէ ի-
նանըալ տօսթու տիւշմենտէն Ֆերգ Եթ-
մեյին աւհաշեթ իւ պելոյէ օղբար . նասը
քի Փատիշահ օլ ալիմերէ ինանըալ պե-
լասընը չեքաի . պիր կիւն սենին ալիմերին
տախի սենին պաշընա պեօյլէ պիր Ֆելա-
քեթ կեթիրիրիթը աւեյիւպ Առաջան
սեօհաթեթինէ նեթիչէ վերտի : Են առ-
նունտա շունու տախի իլամի Եթտի քի ,
տետիյիմ Ֆելաքեթ չօգ կեթիրիթ . եւ-
տինճի կիւնէ միւնճաղը օլ . շիւն պու
սենին ալիմերին տախի հեր պիրի պիրէր
կիւն սենի Եյլենաիրմեյի իլթիզամ Եթ-
միշը : Փատիշահ տետի . շնմտի Եյի
գանտըմ քի պունըարը վար տըր . անճագ եարըն հեր
նե օլսա շահզատեյի Ելիմտեն տախի ա-
լամազը :

Երթեսի կիւնիւ սապահըյըն Փատի-
շահ աղիմ թէհապիւր իլէ տասա պաշըյը
չաղըըըալ Ֆերման Եթտի քի , Եկեր պու
կիւն շահզատեյի գաթէ Եթմեղ իսեն ,

Ճետադիմ ըստհի իշխան սենի գալթը էտերիմ . քերման է քենտակմին սույնի թե վազիւի վաճիպէսինի իճըատեն սօնրա , աիշարը ըգգար . շահզատենին էլինի արդարնա պաղլոյբա՛ տելլալ նիտա էմտիրէրէրէք գալթը իտեճէք մահալէ կեօթիւրիւրիւր իքէն , ճեմի խալդ շահզատէյի աճընըլ հեյ վայս եալրդ օլոռու տեյէրէք ալլաշմալարը արասընտա Աղեռպաս ալիմ զուհը էտիպ , ասաս պաշըյա եանաշըր . վէ փատիշահը քենտիսի կեօթիւնճէյէտէք շահզատենին գալթինին մեքս իւ թէխիրինի մաթլուպ էլլէտի : Եսաս պաշը զաթէն շահզատենին գալթինէ րազի տեյիլ աիր , վէ էվլէլքի կիւնլէրին էնսալի կեօզիւ էօնիւնտէ օլոռալ , ալիմին սեօզիւնիւտիյնէմէլ իսէ , քենտինէ քետէր օլաճաղընտան , սագընմագ իշխան թէխիրէրազի օլոռու . վէ ինչալըհ փատիշահա պիր սեօղ աննաթարըրը տեյէրէք՝ քենտիսի տախի կերի տեօնտիւ :

Աղեռպաս ալիմ հուզուրի շահանէյէ ըգգըպ եէր էօրմէսինտէ , փատիշահ խրչմըլա տետի . աիշարը ըգգ կեօզիւմ կեօթմէսին շիմտի սենին գալթինէ աախի քերման էտերիմ . էվլատըմը սիզէ սեօյէր վէրտիմ , տիլսիզ կեթիրտինիզ . սապի վէր-

տիմ , ըրպարզ կեթիրտինիդ . վետահա
 հուզուրումնաս կեօրիննմերէ շետարէթ ե-
 տերսին : Աղեռպաս տետի . Ե՛թենտիմ
 իհան պույուրուն . Եվլատընըդ սեցլէ յե-
 մեզ հափ մուփագդոմթ աըբ . նութգա
 գուտրէթի մահվ օլմուշ տեյիլ տիր . ան-
 ձագ սեցլէ յեճեզք վաղթի տահա կելմե-
 միշ տիր . վետալթան հազրէթը ըրինին
 իժատեսի քիւլիյէն իջթիրա օլուպ , օ-
 նուն սեօղիւներ սեմմու իթիտար Էթմենիդ
 վետալթանը յօմրիւներ դաստ Էթմե-
 նիդ թաաժիւպէ շայեան պիր հալ տըբ .
 գարը սեօղիւներ ույանլարըն իշինտէ Են ոօ-
 նու ասըլմըշը տախի վար տըբ . Վլահ
 Էթմեսին . ֆագաթ նիսվան Ծայիթէսին-
 տէն ճանուտիլտէն Եհլինին սելամեթինի
 իսթէյէն զայիթ նատիր պուլունուր : Փա-
 տիշահ տետի . Եյ նասըլ օլմուշ տա Եր-
 քեզ գարբարնըն սեօղիւներ ույմաղ իլէ ա-
 սրլմըշ : Աղեռպաս տետի . պու կիպի մեն-
 գըպէլէր նեղտի շահանենիդտէ թիւրա-
 համթ նեվինտէ օլուպ , ասլա պիր խայրէ-
 միւնթէ օլմայաճալընտան , նադի տա-
 խի պօշպօղտպլըգ օլուր . անձագ շահ-
 զատէնին կերի տեօնմեսինի ֆերման պու-
 յուրտուղունուզտա մենգըպէյի տախի ի-
 շիթիրսինիդ : Փատիշահ մենգըպէտիյ-

նեմեյի զայեթ հազզ Եթակիյի իջևն տա-
յանամայըպ , ասսս պաշըյա շահզատեյի
կերի չելվիրմեթ Եմրինի կեօնտերաի . վե-
կղեռպաս հիբեսյեյի շու կեօնե նադլ
Եյլեսի :

Պ Ե Պ . 14 .

Գարը խըյաներինէ վէ գալըմլըդընա տայիր
տիկէր պիր մէնգըպէ :

Ա յագմի իլէ պիր մեմլէքեթ փատի-
շահընըն իւչ ատեթ տիլավիր վէ նամոար
պէօլիւք աղալարը վար ըսոր : Պունլարըն
պիրիսի պիր կիւն կեզեր իքեն , բենցիրե-
տեն պիր գարը սեսի իշեթիպ , խուպ ա-
կազ իլէ օգուտուղու պէսթեյի տիյնե-
մեք իշեն պիրազ օնառ Եյլեներեք օլ
պէսթեյի օգույան գարընըն Ճեմալինի
կեօրիւպ , կերեք կիւզել սեսինէ վէ կե-
րեք պիաթետել հիւսնիւնէ վուրուլուպ ա-
նե աշըգ օլտու . վէ գարույու աշըպ իչե-
րի կերտի , վէ պիր կեճե պիրլիքտե զէվք
եթմեք իւզըե իւզ ալթուն բազարլաշըպ ,
վէ օլ ախշամ կիւնեշ պաթարզը վագըթ-
ւարտա պիրպիրլերիյլէ կեօրիւշմեյի գա-
րար վէրիսլ կիթաի :

Պու գարը հեր նե գատար կիւզել ի-
մե տե , օլ գատար աս պիտուալ վե ըրդ-
սով օլտուղունտան նախ , պէօլիւք աղա-
սընը տէֆ եթտիքտէն սօնրա , տէֆա
բէնչիրէյէ ըգգրպ մանի չաղըրմաղա պաշ-
լատը : Օլ արալդ իքինձի պէօլիւք աղա-
սը կէչէրքէն սէսի իթիթիպ , վե քէնտի-
սինի կէօրիւալ թըղգը պիրինձի պէօլիւք
աղասը կիալի սէսինէ վե հիւսնիւնէ աշըգ
օլտու . վե օնուն իլէ տախի օլ ախշամ
եաթօը վագթը կէօրիւշէպիլմէլըրինի իւզ
ալթունա բաղարլաշպ օլ տախի կիթափ-
վե գարը թէքրար քէմագի եվվել բէն-
չիրէտէ օժուրուպ , նաղմէասպլղա պաշ-
լատը . իւզիւնձիւ պէօլիւք աղասը զուհը
ետիպ , օնունլա տախի օլ կէճէ կէօրիւշ-
մէյի իքի իւղ ալթունա բաղար եթտի :

Վիշամա եագըն գօճասը եվլ կէլտիք-
տէ , կիւնտիւզքի օլան վուգուաթլարը
նազլ ետիպ , պու պիր չիքեար տըր ել-
տէն գաշըրմայալըմ տէտի . շիմտիքի ագ-
ճէ զարուրիյէթիմիզէ տէ եյի գարշը կէ-
լիր . թէքրար կէլտիքլըրինտէ , ելիմիզտէ
պիրեր չիւ գարունուն իչէրիսինտէ իքի
թարագտա տուրուրուպ . իչէրի կիրեր ի-
քէն վուրուր եօլտիւրիւր փարաղարընը ա-
լըրը . պու եօլուլա հէմ ագճէլէր պիզէ-

գալըր՝ վեհեմ ըրպըմ մուհաջազա օլուր :
 Գօճասը էվիլ էմիրտէ Վլահուն գօր-
 դուալ , պեօլե գամթիլ լիյէ բավի օլմայա-
 ձաղընը պեյան էմթտի իսէ , գարընըն
 էօլէ իսէ պէն օնլարը իչերի ալըր սէնի
 էօլմիւր ոիւրիւմ տէմիսինտէ գօրգարագ
 գալըլօլտու . անճագ առցուլտուգտա քէն-
 տիլէրին պէլայէ օղրայաճաղընը իֆատէ
 էմթմիսինտէ գարը , մինարէյի չալան գը-
 լքիրնը հսգըր էտէր ֆէհվաօրնճա իին
 գօլայընը գուրմաւ , օլմատոմ պունու սա-
 նա սէօլէմիդ իտիմ տէյիւ թէմին էյ-
 լէտի . պու միւնկալ իւզրէ գարար վէր-
 տիլէր :

Գարը պէօլիւք աղալարընըն կէլմիսի-
 նի սաղլամագ իլիւն , կիւնտիւզրի գամլի
 քեաֆի թութմայըլ իւշիւնէ տէ պիր գօ-
 ճա գարը վասէթասըյլս գօճասը օլ ախ-
 շամ կէլմէյէճէք տէսիսէսիյլէ խասէ-
 թէն տամլէթ կէտնտէրտի . վէ պունլարըն
 հէր պիրինի , իչերի կիրտիքլէրինտէ գտ-
 վլլէրի միւճիւպինճէ վուրուալ հէլաք է-
 տիպ ալթունլարընը ալտըսար վէ լէշէրի-
 նի պիր քէօշէյէ կիզլէտիլէր :

Գարընըն գարտարը օլ պէլտէտէ գօլ
 արտար օլուալ , կէճէ գօլ կէզմիսինտէ
 էլին էօնիւնէ կէլինճէ , հէմիբրէսի եա-

նընապի ասքերի տառը որպէս քենախինին
 ճիւվիչէ, եօգարը կելլեսինի մամթլուալ վէ-
 րէջա էւյլէ ոփ . վէ կելոիքոէ տէ ոփ . րէ-
 ջա էւաերիմ գամրառըմ , պիզի պու կե-
 չէ պիր թէհլիքէտէն գուրթարաճագորն .
 Պիր ատէմ ախշամ խոսթիւ էվէ կելիու
 էհլիմ իլէ զավզայէ թութուշու , էհլիմ
 տախի հիտութէթլնիով էլինոէն պիր գա-
 զս աըր ըրդաը . ոլ ատէմի եօլտիւրտիւ .
 յիմոի հիւքիւմէթ առոյտուգտա հէմ օնու
 վէ հէմ պէնի գաթլ էտէր . աման գար-
 տաըմ . նէ էտէրանէն էթ , չու լէ ի էվ-
 տէն նապէտիո էյլէ : Գոլ աղասը հայ-
 լու թապիր վէ թէքոիր էթտիքոէն սօնրա
 լու ամընըն թէքիսինէ պաղլոյըպ՝ եա-
 գընապի կեչէն չայա կեօթիւրտիւ ամժ-
 տը . կերի տէօնիւալ կելոիդինոէ , եօր-
 դունլուղունու աղմագ պահսիյլէ պիր գա-
 տէհ շարապ իսմէտի : Հէմիրեսի կիթ-
 տի կիթիրմէյէ , վէ պիրոէ ապիմ գօր-
 դու կեօմթէրէրէք տէքա իչէրի կիրիպ
 տէտի . կեօմթիւրտիյիւն լէշ նէ հիքմէթ
 տիր քի կերի տէօնմիւշ տիւր . գօրդարըմ
 քի թէհլիքէտէն գուրթուլամցաճաղըզ
 տէյլրէք ֆիղանէ պայլատը : Գոլ աղա-
 սը սու նաև սըլ շէշ տիր տէյլրէք տօղըու
 աշալը էնսի , վէ լէ ի ֆիլ վագը . օրա-

առ կեօրիւպ , տեղու պերկիրին թերբի-
 սինե պաղայըոյ վե եագըն ոափի չայըն
 դըյըշնա կեօմիւրտիւքաէ , այաղընա պիր
 թաշ պաղայըոյ եօլէճէ սույա աթար ,
 վե կերի տեօնիւպ եվե կելոկիքոէ տեֆա
 շարապ իւթէտի : Կարը պու տեֆա տա-
 խի գօրգու իլէ օոսյէ տեօնիւպ՝ պու նա-
 ոըւ շէյ տիր քի իքի տեֆա սըր լէշ կե-
 րի տեօնէյօր տետիքոէ , գարոաշը թե-
 հայեիւրոէ գալըպ տեֆա աշաղը ենտի .
 վե տետիյի կիպի լէի օրատա պուլարագ
 թերբար աըպ չէօլէ կեօմիւրտիւ աթէշ
 եագուը վե օլ լէի աթէշէ պըրագըպ քիւլ
 եթափ . վե քիւլունիւ տախի սավուրտու-
 ղու վագըմտա , ուզագտան պիր եօլճու
 աթէշի կեօրիւպ , կէճէնին սօվուղունտան
 իւթիւմիւշ օլուղունտան , եօլունու չէմիւ-
 րիպ աթէշին եանընա կելտի : Գոլ աղա-
 սը՝ սէն քիմսին տեյիւ սօրտուգտա , պէն
 պիր եօլճուցում . սօվուգտան թաճիլ օլ-
 տուղում իշիւն աթէշի կեօրտիւմ իսէ ճիւ-
 վե պիր ըսընմաղա կելտիմ տետի : Գոլ
 աղասը տետի . կիտի խոսպիս . սէն ենիշ-
 տեմին գաղայէն գաթէլ եթտիյի ատէմ
 տեյիլ մի սին , քի իքի տեֆա սույա աթ-
 արմ . ըգտուն վե եվե տեօնտիւն . շիմտի
 տե աթէշէ եագտըւ . կինե ըգմըշ սըն ,

մե աեւ յկիր իլէ աե քա ելիտ տեօնեցե քսին
 պու աճայիս սեօյլէ ի ին իւզէ րինէ զավալ-
 լը եօլքունուն միւթէ հայիր օլտուղու ան-
 աե գոլ աղառը օնու տախի չեքտի պէ յ-
 կիրի իլէ ամեցէ ամծոր եագոր քիւլ ելտ-
 տի մէ ելիտ տեօնիւս հէմիրէ սինէ նագլ
 եթակիքու օլ տախի աննառը քի թեսավ-
 վոր եթափյի : Նիւլըլէ պիր զավալը
 եօլքու գուրսպան կիթմիշ . լաքին գարընտա-
 շնաս պիր շեյ սեօլէ յեմեզ : Նէր նէ իսէ
 իւ աեօխէք աղաղարընը փատիշահ հէր նէ
 գու այդ ար սի ողբաս իւն արայըն պուլան
 գոլ աղառը օլտչագ . իզէրի քիւլիւէն
 պէլիսիդ օլու . մէ պուլունամատընը :

Պիր վագթ սօնրա գարո պիր մէշէ ի-
 լէ գօնասընը տարըլթոր մէ պիր իքի սիլ-
 լէ եռւմիուգ եւ մէսինտէ հոյգըրարադ՝
 պրէ զալըմ հէրիթ՝ պէօխէք աղաղարը կի-
 պի պէնիօ տէ մի եօլտիւրէ ձեքսին տէմե-
 սիյլէ , գօմըուլար տախի ի իթափիլէր . մէ
 տիլուն տիլէ փատիշահըն գուլալընա եւ-
 թիշէրէք , գարըլը թութառւրուպ իսթին-
 թագա մէ իսքէնձէյէ գօշառգտա հէր
 պիր յէյի թէքմիլէն պէյան եթմեսիյլէ աշ-
 թունլարըուա ալօրըար , գարը մէ գարտաշը
 գոլ աղասը մէ գարընըն գօնասը իւշիւ տէ
 պիր ոէն տախի գամէլ օլունտուլըր :

Պունուն կիպի Ֆեթնելքլերի լե քեն-
 տի օճագլարընը քենսի Ելքերիւլե սեօն-
 տիւրեն գարը հալեա պու կիւն տիւնես
 իւզերինտեն Եքսիլմիշ տերիլ տիր . վե-
 պունուն իւնիւն , գարը սեօփիւնե ույան
 առեմ Եօլուիւրմեք ուն դայեթ սադընմա-
 լը : Փատիշահ պու թեմսիլե զայեթ սե-
 յենիո Եվլատընըն գաթլինի օլ կիւն տա-
 խի կերիյէ պըրագաը : Հարեմե կիրիպ
 սուլթանը պուլու . քի աղլայարաք տե-
 տի . Եօլիւմիւմիւ արզուլեյօրում Փատի-
 շահում , քի սրա ընա կելէջեք ֆելպեթ-
 երի կեօրմեյիմ : Ծառիշահ տեսի . ին-
 չալլահ նե սենիս սրա ընա ֆելպեթ կե-
 լը . նե տե սեն Եօլուրան . սեն սենին
 միւրատընը հասըլետերիմ : Սուլթան տե-
 տի . սեն սենի օլ գատար ավունուրա-
 ճագսըն թա քի սանա տա պի փատիշահ
 կիպի օլա քի սուլթանընը ալըդ գաշ սը-
 լար : Փատիշահ տետի . քիմ օ խաղա-
 սեթի Եթմեյէ ճեսարեթ Եթմեյէք , սեն
 սենի հիշ Ելուն ըսգարըն մըյըմ , անճագ
 օ փատիշահըն սուլթանընը նե թերթիոց
 իլե գաշըրտը լարընը տա նագլեյլե տիւ-
 նեյիմ : Ա է սուլթան տախի շու վեճե իւն
 նագլեյլետի :

Պ Ե Պ . 15.

Պիր փատիլահըն սուլքանընը պիր ատեմ զա-
ւըրմբւ :

Ա ագթի իլէ փառիշահըն պիրիսի զա-
յեթ ալիմ օլմասըյլա , պերապէր քէնտի
էհի սուլթանը օլ տէրէճէ գըսդանըր ը-
ար քի՝ քիմսէնիւ կէօվիւնէ կէօրիւնմէսին
տէյի , սարայըն պիր ուժունոա քեարկիր
պիր բալանկա եաբորբալ , գարըյը օրա-
յա գօտու . քէնտիսինտէն ղայրու ասլա
քիմսէ օրայա կիրէմէղ իտի . վէ անախ-
տարը քէնտի ճէպինտէ օլուպ՝ քէնտի ա-
չար քէնտի գարար օլտաւղունոան , զա-
վալը սուլթանըն հալի են ետնա պիր
ճարիյէ հալինտէն տախի աճընաճագ պիր
շէյ իտի , վէ օնա եալընըզ շու թէսէլի
վար ըոր , քի եիւքուքուքի օտանըն պիր
քէնչիրէսինտէն սօգաղը սէյը ետէպինիր
իտի :

Տիյարի ախէրտէ պիր ասըլզատէ ի-
կիթ՝ րույասընոա ղայէրէ՛ կիւզէլ տիր գա-
րը կէօրմիւշ , շէքի զիհնինտէ գալըպ օնա
աշըգ օլմուշ . անճագ եօյլէ պիր գարը
տիւնեառէ վար մը ոըր վէ քիմ տիր վէ

ներեւու օլուր՝ աղջու խոսերի օրմալու ,
հայլը աղջէ պերապերինէլ, աղջուսագ վեւ-
թանընը թեզք է ափա վէ օնուն խինէ ուր-
սէրի կիպի տիշար տիշար տօլու ըր ը որ
Պի այնիհի օլ կիչէ սուլման տախոի րու-
յասընտո օլ իյիոի կեօրմիւ , վէ օնու
միւշմագ օլմուշ . գուշ օլու բենչիրեւուն
ուչուպ , օնու արամելցա կիշէչէք իշի .
լաքին բալանկատան տիշարը շրդմանըն
պիր վիշէ իրէ չարեսի օլմայըրալ , կիւն օ-
լուր սօգագուան կեշէր իւմիտյլէ բենչի-
րենին եօնիւնտէն այրըմաղ ըար :

Եշրդը մերգում հայլը տիշար կելինոց ,
արամորդընը պուլմայըրալ , նիհոյէլթ օլ սուլ-
թանըն պուլուն ոուզու չեհրէ կելուի . վէ
կեօղիւ բենչիրեւուն սօգագ սօգագ կե-
զէր իքէն , բալանկանըն եօնիւնտէն կե-
շիպ բենչիրեւուն գարըյը կեօրտիւքու .
տըգգաթէ պագարագ կեօրտիւ քի ֆիլ
հագըգէ ։ ույասընտա կեօրտիցիւ տիշի .
հեյրան վէ զոյ ագլ օլում օրանտ մըն-
լանըպ գալոր . մահաի փատիշահ սարա-
յը օլ ոուլունու տիշէրէք , գարըյը ուսմէ .
բես օրմանըն պին տիւրիւ միւ քիւ իշէ-
լէրինի հեյալ է ուր ի ոի :

(Ս) արալըգ գարը տախի սօգագա պագ
տըգ ոա , բենչիրենին գոր ըսրն ու աշակ .

տա գուլավընտան մըսլանմրշ կիպի պիր
առեմ կեօրտիւ , վէ քենտի բույասընտա
կեօրտիցիւ առեմ օլոռուղունու թանըյըլ
այդը թէփրէշտի , վէ պիր պաշգա թարդ
իլէ իջառէյի հալէ միմքին օլմայըլ , ա-
նիու պիր մուհապաւթնամէ բուսուլա
եազոր . ֆիլան կիճէ բույաօրնտա օնու
կեօրմիւշ օյտուղունու պահս իլէ կեօրիւշ-
մէյէ արզուսիյլէ պերապէր միւմքինսիդ
բատուսինու օլոռուղունու տախի պէյան
ետերէք , եազորը բուսուլայը աշաղը պը-
րագոր : Տէլիգանլընըն տերտի աշգը ա-
լմէմինէ պու բուսուլա՝ եալ աեօրմէք կի-
պի օլուպ , զիյառէ ալէվլէնոիրտի . սին
թէվազու վէ թէմէննի իլէ վէրագրարէ-
յի ալըպ գօնալընա կիթտի . արառըլընը
պուլոուգտան տօնքա , հիւներ օնու ելէ
կեչիրմէքտէ տիր տէյիպ օնա պիր ֆէնո
տիւշիւներէք նիհայէթ պիր եօլունու պուլ-
տու :

Փատիշահա մինասիպ հայլը զիյգըյ-
մէթ հէտիյէլէր թէտարիք ետիսլ , հագ-
փայը Ծահանեյէ կիթմէյէ միւեսեր օլ-
տուգտա , Փասիահ պունուն նէրէլի վէ
օրալարա նէ՞ սէպէպ իշխն կէլմիշ օլոռու-
ղունու սիվալ եթտի : Տէլիգանլը տէտի .
պիր գահը իլէ ձէմի վարիյէթիմուն ա-

լապիլոկը լրիմ գառար պէրապէր ալտըմ
թէրքի վէճան ելլէտիմ . վէ սիզին շան
իւ շէօհրէթինիսի տույուալ , եմլագըմ իւ
եթպապալէրիմլէրուխամթը ալիլէրի օլտու-
զու հալտէ , պէլուրէյի շահանելէրինաէ
միւթէմէքքիւն օլմաղա գարար վէրտիմ :

Փատիչահ տէլիգանլընըն հիւսն իւ եթ-
վարընա պէյէնիպ սարայընա ալմագ իս-
թէրի օլ տախի շու գավլիլէ րոզի օլ-
տու քի քէնոփինին այրընա պիր խանեսի
օլա . սարայը հիւմոյունլէրինտէն եքսիլլէ-
յէ . անձագ միւսթագիլէն քէնտի մա-
հալի թէմէքքիւնիւ տախի այրը օլա : Փա-
տիչահ քէնտի գալֆասընը չաղըրըալ ,
սուլժանըն բալանկասընըն ճիվարընտա-
պիր գօնագ պինա եաբըմմասընը թէնպիհ է-
յէլլէոի . վէ ազ կիւն վարֆընոա գօնագ
թէքմիլ օլուալ , պազը ու ֆագ թէֆէք
շէյլէր եաբ տըրմագ վէսիլէսիյլէ օլ իյիտ
տիւրկէրլէրին պիրինի ալ գօյուալ , գօնա-
զըն տիպինտէն բալանկանըն տախիլինէ ըր-
գաճագ պիր կիզի եօլ եաբ տըրմագան
սօնրա , տիւրկէրի տախի պիր թագրիպ
հէլագ վէ իսինի նասէտիտ եյլէտի . վէ
պու եօլուան կիտիպ պավէն սուլժան իլէ-
կէօրիւշւալ մուսսհիպէթ եթմէքտէ օլ-

Պիր կիւն ուղթան քենոի բարմաղըն.
 տաքի եխզվայիւ ըրգարբա աշդը օլսն ա-
 սուց ունին բարմաղընտ թագմի, օլ
 տախի եսմըն ոան ըրգաբ ոա ըրգ որոց
 կիզլեմեյէ ունութմուշ օլուպ փատիահ
 տախի օլ կեչէ ավա ըրգմագ մերտմըյլս
 ասրզատէյի պերապէր իսթետի . վէ գըր
 իւ սէհրա հայլ տօլաշտրագ պիր մահալ-
 տէ բահաթ ելժմէք իշին օմուրտուգտա
 իքիսինին տախի ույգուսու կեօմիւրտիւ :
 Ասպահ իլէ փատիշահ երբ՛ն ույանըպ
 նակեահան ասրզատէնին բարմաղընտա
 եխզվայիւ կեօր ոիւքոէ զիյառէչէ տրգ-
 գաթ եթմէսիյլէ սուլթանըն օլուղունա
 յէքք վէ փեփէսի գալմշարագ , հէման
 ուղրու սարայէ կիտիպ մառէյի սուլ-
 թանտան թահզիգ եթմէսինի գուրտու :
 Ասրզատէ տախի ույանըպ , բարմաղընտա
 քի եխզվայէ փատիշահըն տրգգաթ իլէ¹
 նազարընըն ֆերգինտէ օլուր իսէ տէ ,
 հիշ պօղմատը : Ա է շունգա պունտա պիր
 ճիւզի տախի տօլանտրգտան սօնրա շէհրէ
 ավութ ետիպ , փատիշահ քենոի սարա-
 յընա վէ ասրզատէ քենոի գօնակընա
 տախիլ օլուլար :

Հալ պու քի բալմնկա պու գօնազա
 վիյառէչէ եսգըն օլուպ , ասրզատէ ա-

լիւ աճելէ բալանկայէ կիւրիպ օլան վու-
 գուաթը նագլ էտերէք եիւզիւյիւ սուլ-
 թանա թեափիմ էյլտի վէ գօնազընա
 տեօնափիւ : Առւլթան տախի եիւզիւյիւ էվ-
 վէլքի եերինէ սագըսըպ , քէնտի եերին-
 տե օֆուրտուգտան պիր գաչ տագրգէ-
 սօնրա փառիշահ հարեմէ կէլիո , պէնիմ
 սանա հէտիյէ էթտիյիմ վիրգըրմէթ
 եիւզիւք նէրէտե տիր կէօրէյիմ տէտիք-
 տե սուլթան տախի հազըր տըր էֆէնտիմ
 տէյէրէք չէքմէձէսին աչոր վէ գութու-
 յուլա ըրգարըպ հուզուրունա գօտու : Փա-
 տիշահ տըգգալժլէ հէր թարաֆընա պագ-
 տրգտան սօնրա տէֆա սուլթանա վիր-
 տիքտէ տէսի . վագտա էիւզիւք եիւզիւյէ
 չօդ պէնզէր իմիշ . պու տէֆա մուսահի-
 պիմին բարմալընտա պունտան քիւլիյէն
 լշաֆարգ պիր եիւզիւք կէօրտիւմ վէ օլ
 տէրէձէ ալտանտըմ քի՛ սէնտէ խիյա-
 նէլժլիք մէմուլ էտիպ , թահգիգէ կէլ-
 տիմ : Առւլթան տէտի . տտէմ՝ ատէմէ
 պէնզէր սէօվիւ ֆէհվասընձա եիւզիւք եիւ-
 զիւյէ պէնզէմլէք փէք աճայիպ պիր շէյ
 տէյիլ տիր : Վճայիպի շունտա տըր քի՛
 շէվքէմլիւ էֆէնոիմիղ պու բալանկանըն
 իջինէ ձարիյէնիզի գալըպէնո միսալի
 մահպուս էտիպ անահթարընը քէնոի ձէ-.

պինիզու թարբերգան տախի ճարիյենիզ
տեն խիյանեթ մեմուլ իսէ պիլիսինիզ .
քի մերամ եթամ տախի միւմքինսիզ օլ
տուղու մալիւմի շահանելըրի տիր :

Պունուն իւզերինեւ պիր եյամ կեչ-
տիքուն սօնրա , միւսահիպ փատիչահտ
թեմեննիյեն արզ ետիու , քենոիյետիք
զեյաքեթ վերմեք բուխամթ աիլետի .
պունունլա պենտենիզի զեյառէ սեմենիզ
ամմենին մալիւմի օլուտ սայենիզու գառ
իւ նուջուսում տախի թեպայիւտ պո-
լուր տետի վե փատիչահ տախի գապուլ
եյլետի :

Ենփայի թասերը թեռարիք օլուն-
տուգասն սօնրա , փատիչահըն սարայտան
զեյաքեթէ կելմեք իւզըր եօլա չըդաձաւ-
զընը խապեր ալընձա միւսահիպ կիմտի
կեղլի եօլուն բալանկայա վե սութանը
արպ տողբռու քենտի գօնազընա զեյաքե-
թէ կեթիրտի . վե փատիչահ գօնազա
տախիլ օլուգուտ , միւսահիպ սութան
իլէ պիրվեպէ գօնագ գարուսանա տեկին
խօթիգ պալէ կիտիպ՝ սութան խօշ կելոի-
նիզ շէ ֆըթէլիմ տերերէք փատիչահըն
ելինի եօրտիւ :

Փատիչահ սութանը կեօրիւպ թեհայ-
եիւրտէ գալտը . պու ավելիժ քիմ օլս

աւ ոի քենաի քենոինե . ուշ աւ կիւզել
տիր . օժբագը պիզմ սուլթանա պենզեր :
վէ մե ագ եաիալ միւսահիոլե օլ գորը-
նըն քիմ օլուսդունու սիւմալ եյլետի :
Միւսահիալ աւ տի . ե ջենոիմ , ացեյի
չահանե ու պու պենունիոին նիւանըսը
տըր . հայլ վագըլթ տըր քի ֆիւն քեօյ .
աւն կեթիրոիմ : Փատիշահ սօրուու . եա
իւզերին ու քի րըզք , ելովիսէ վէ միւճել
հերալծ ներեւուն տիր . միւսահիալ աւ ոի
ե ջենոիմ քենոի խանեսինտեն կեթիր-
միշ տիր . վէ քենոիսի տախի զալծեն պա .
յաղը խանե ուն աւ յիլ տիր : Ա է թառ-
մե օժուուրտուգուա : սուլթանը կեօյու բա-
յեթեն փատիշահըն եանընու օժուորիմ-
սու :

Փատիշահ կեօլ ու ճու իլե սուլթանա
պագըլլ կերեք կիյոիյի ելովիսէյի , կե-
րեք միւճեվլուր թեզեինամթընը վէ կերեք
Ճեմի թավը իւ հորեքեթինի թեճեսիս
ետերեք ներեւ գարար վերեճեյինի պիւ-
մեզ իոի . պիր քենոի քենոինե աւ ը ի-
տի . հեր նե գատար ինսան ի անա պեն
զեր իսէ աւ , պու տերեճեւերետեք աւ
պենզերիք մուհալ գատիլինաւեն տիր . լո-
քին սօնրա բալանկանըն մեթանեթինի ,
բենշիրելըրինին եիւքսեքլիյինի գորունուն

գա լիլ ինի վե քիլ ոինին ուսմալըլա
 եսրըլըշ օրուպ , ախեր անախմար ոյ-
 մայաճաղընը թե քիքիւր ետերեք՝ սուլ-
 թան պուրայա կել մէզ , լաքին պու նէ՝
 գուռար պէնզէրլիք տիր տերիւ թաաճիւպ
 ետեր իոի : Պու ճիւմէ իլ մէրագ քէն-
 տինի ուսմալը . պիր ան եվլել բալանկա-
 յա կիսիպ սուլթանը կեօրմէյի գուրտու .
 վե եւմեյե աձելե եթմեյե պաշառը :
 Միւսահիպ արզ ելլեաի քի աձելեյե
 միւճիպ եօգ . ահեսմէ ահեսմէ զէվք
 ելլեյե : Փատիչահ տերի . պիր ելլեմ
 իշ խոմըրըմա կելոի . պիր ան եվլել սա-
 րայա կնօմեյե աձելե ետերիմ : Սուլթան
 րեճա եյ ետի պիր աղ տահա ելլենմեյե
 վե փասիշահ տեաի . սուլթանը բալան-
 կուս եսլընըզ պըրագըպ պէնիմ պուրա-
 ռու ուզուն ուզու ոիյե զէվքիմ . պագմամ
 ևսութ մէյիլ ոիր . վե պունու մէօյլե-
 յիո մէճիսի գալորը ոը , վե քէն ոիսի
 ոսիսի այտը գալգըպ , տօլըու սարայը-
 նա կիժտի :

Դօնագուան բալանկանըն եօլու չօդ
 եսգըն օլուուզունտան , Փատիչահ գօնագ-
 ուն չըգընճա՝ սուլթան տախի բալանկա .
 յե կի ոիսի ելուխուսինի վե միւճեվհերա-
 թընը չըգարըպ՝ հեր պիրինի եերի եերին-

Ճ՛, եւրլէշտիլ ոկք ուն սօնրա , քե՞ն ո՞վ եւրին ու օժուրուալ ատելթի խոզը իւինէ մէշլուլ օլոռ :

Փաբիշահ սարոյա կիրիոդ գոլըշը գուշանտը . սուլթանը բալանկառա պուլմա-
տրոլը հալտէ , զիյաֆելթտէ կեօրոխյիւ
օլմասրնա չիւփհէ գալմայըպ՝ միւսահիպի
վէ գարըյը պիրտէն քենտի ելիյլէ գախէլ
ելժմէք միւրատը իլէ բալանկայա կիտիս
սուլթանը իւինէ մէշլուլ կեօրտիւքտէ ա-
շբը մուհապղէթ նիշանէսի կեօսթերէ-
րէք , օլ կիւն օնուն նէ գատար կիւնա-
հընա կիրմիշ օլոռւղունու թագրիր իլէ-
աֆոլ սիղէտի վէ սուլթան սիջալ ելժ-
տիբտէ , մուսահիպինին նիշանլրորնը կեօր-
մեսինի , վէ հեր պիր վէճէ իլէ ելուիսէ-
սինէ վէ ըըզգ իւ միւճէ վհերլերինէ վա-
րընճա սուլթանուն լեաֆարգ օլ յուղու-
նու , վէ քենտինին ենվայի վեսվեսլերի
նէ պախօ օլոռւղունու թարի ֆ ելլէ ժի :

Առուլթան տետի . պու կիւնլեր ու կիւ-
նահըմա կիրմէնիզ սրգճա վուգու առու-
լույօր . կեշէն կիւնլերաէ միւսահիպին
եիւփիյիւնիւ պանա լութֆէն իշէա տու-
յուր սուլդունուղ համեմէտ տենզէկ միւ ի-
տինիզ . պու կիւն տախսի օլ միւսա-
հիպին նիշանլըսրնը ձարիյէնիզէ տեն-

զեթափուն , բարանկանըն ֆեվք ել ատէ
մեթանեթինի վե անախմարը տախի սի-
զին եանընըզոա օլոռուղունու , վե գանատ-
լը գուշ օլմայընձա պունտան տիշարը չըգ-
մանը միւմբինսիլ օլոռուղունու ունութ-
մուշունուլ : Գիւնիմ պունոա եալընըզը-
զըմա թէւսսիւֆ եթմէմ աղ կեօրիւնիւպ
արառոա պիր սառագանթըմա տլետնեն
շիւփիհէ կեօսթէրմէնիլ վե եիւրէյիմի պիր
գալթ տահա տաղլամանըլ թէւհամմիւլիմ-
տէն արըը տրը տէյիալ տօլուգլանըլ վե
աղլիմէյէ պաղլա ուր : Ժա ոիշահ տէտի .
առէմ առէմէ նէ՛ տէրթէթէլէրէտէք պէն-
զէր օլոռուղունու այն ել եագըն կեօրիւպ
թէրմիլ գանոըմ . պունտան պէյօլէ սէ-
նին իշիւն ասլա պէյօլէ պիր շիւփիհէմ օ-
լահակ . կեշինինի աժակ եախալ աղլիմ-
տէյէրէք կեօնիւնին արմագ իշիւն հիտա-
յէլէր տախի իհամն ետիալ կիթտի :

Պիր զէմմն միրուրինուն միւտահիպ
հուղուրի շահանեյէ կելիալ , եկը եօր-
տիւ : «Ա՞ իսթէրսին տէյի սիւխալ եթ-
տիքուն միւտահիս տէոի . շեվքէթլիւ ե-
թէն ոիմին նէզոի հիւմայունլէրինտէ պէշ
աղլիմը սէնեն ուն պէրու միւսթէխտամ օլ-
մագ շան իւ ի ֆիթիխարընա պիղայրը համ-
տին նոյիլ օլոռուղում յան , չիւքրանիյէ-

թիմ ողեցանը իղեւ պերտապեր վեթանը աս-
 լիւմէ ավտեթիմը բռւխսաթը շահանելեւ-
 րինի նիյաղ եւուրիմ : Փատիշահ բազի
 օլուպ , նե՞ իհսան իսթետիյինի սօրտուգ-
 տա , միւսահիպ տետի . հոյլը վագըժ-
 տան պերու պէնտեխանեմու սագլատը-
 զըմ նիշանելըմ մանղուրու հիւմայունլէրի
 պույրուլմուշ տուր . օնուն ուլս նիքեահ
 օլուպ , սիդ եֆենտիմիդ տախի սաղտըճ
 օլմանըլ կիսի պախի եֆթիսարըմ օլա-
 ճագ պիր չեւ օլամաղ : Փատիշահ բազի
 օլուռ . վեւ տիւյիւն գուրուլուպ վագթըն-
 տա նիքեահ օլմագ իշիւն քիլիսեյէ կի-
 ալէքէրլէրի տնտէ , փափաղ սիվու եւ-
 լտի . պու տելիգանըյա պու գըզը քիմ
 թէսլիմ ետէքէք : Պու մեմուրիյէթ սաղ-
 տըճա մախսուս օլտուղունտան նաշի Փա-
 տիշահ իլէրիլէյիպ գըզըն ելինտէն թութ-
 տու վեւ տետի . պիզիմ սուլթանըն դայէթ
 թըրագըօր օլտուղուն իշիւն սէնի ճանըմ
 փէք սէվտի . վեւ միւսահիպիյլէ եւ ելէ
 վէրիպ նիքեահ օլունտուգտան սօնրա գո-
 նաղա տէօնիւպ թամմէ օմուրտուլար :
 Խասամ արասընտա միւսահիպ փատիշա-
 հա տէաի . գըզա պիրազ նասիհաթ նե-
 մինտէ թէնպիհլէր պույրուրմանըլ ըէճա
 օլունուր . չիւնքի պու կիւն սիզին ըըզը-

նըզ ատա օլունուր . Եսնայի բահտե՛ վէ՛
 կեմիտե՛ տախի քիմսե՛ իլե՛ միւսահիպէթ
 Եթմէսին : Փատիշահ սուլթանա թէնպիհ
 Ետիալ տէտի . դըզըմ , օլմայա քի գա-
 մարատան չըգըպ Եծնեպի քիմսելը իլե՛
 իւլֆէթ վէ՛ միւսահիպէթ Ետէսին . կե-
 չեն կեշտի . յիմտի նիքեահ օլտունուղ .
 պու սէնին հելւալըն արը , պունուն սէօւ
 վիւնտեն չըգմայսարն . վէ՛ պու վէճհ իլե՛
 Եհինի Ճեսէտին կիպի սէվ տէյիւ ազիղ
 քիթապլարըն Յունպիհինի իջրա Եթմիշ
 օլասըն : Պիր թագըմ տա տուալար Եժ-
 տիքտեն սօնրա , հինթօվլուր վէ՛ ֆայթօն-
 լար հազըր օլտուղու հալտե՛ , կեմիյէ տող-
 րու եօլա րէվան օլտուլար . փատիշահ տա-
 խի սաղտըթլուր սըֆաթըյլա լւպի տէր-
 եայէտէք կեօնտերի կեշտի : Միւսահիպ
 վէ՛ սուլթան կեմիյէ կերտիլը . կեմի տէ-
 միր ալտը , եէլքէնլը աչտը . վէ՛ հավա
 քէնափիլը ինին օլարագ աղ վագըթատ
 կեօվլը . կեօրիւնմէղ օլտու :

(Ը) վագըթ փատիշահ տարայընա տէօ-
 նիւս՝ միւսահիպին սուլթանա պէնզը . նի-
 շանլըրյլա նիքեահ վէ՛ քէնափինին սաղ-
 տըթ օլտուղունու մէ՛ օնլարա լւպի տէր-
 եայէտէք կեօնտերի կիթատիյինի նագլ
 իւ թարիք Եթմէք իշխն բալանկայէ կի-

տիպ սուլթանը օրատա պուլմատըլընտա՝
ներե՛ օղբատըլընը պիլեմետի . տօլապ
սանտըգ եօդլառը . պիր չեօփ գալմամըչ:
Օլ տեմ էլինի պաշընա վուրարագ աղ-
լեյրեք , աճեպա նե՞ եօլ իլե սուլթան
քենտինե՞ պու օյունու էտեպիլմիշ տեյիւ
բալանկանըն հեր թարաֆընը կեղիպ եօդ-
լալըպ՝ օղբուն գաբույու վե կիզլի եօլու
պուլու . իչերի կիրիպ մեւսահիալ գօնա-
ղընառագ կիթտի . վե պու ուգուպե՛ իւ-
զերինե՞ ագլընը զայ էտիպ տիվանե՞ օլուու
վե րեճալի տեվլեթ օնու փատիշահլըդ-
տան էնտիրիպ եերինե՞ պիր ախերինի նասպ
եթմեյե՞ մեճուուր օլոուլար :

Տիյնետինիկ մի էֆենտիմ , տիւն-
եատե՞ նելե՞ր օլուր . քիշե սեվտիյինտե՞ն
պուլուր . վե սիդ տախի սեվախիյիկ
ետի խօճալարտան պուլաճագսընըգ : Փա-
տիշահ պե՞ն սենի էօլե ախերե՞ գաբարը-
մամ տեյիպ , էրթէսի կիւնիւ ասաս պա-
շըը չաղըրթար վե տետի . շիմտի կիթ ,
քիմսէնին սեօվիւնիւ տիյնեմեյիփ շահզա-
աեյի գաթլ էտեսին , կեօվիւմ կեօրմե-
սին : Գերման էֆենտիմին տեյերեք տի-
շարը չպարգտա փատիշահ արգասընտան
իսայլը ալթուն հետիյե կեօնտերաի , քի
պու տեֆա մութլագա գաթլ էթսին :

Վասա պաշը զաթը շահզատելէ գը-
յըլ եօլսիւրմիք իսթեմլող . օնուն գաթ-
լինի տայիմա երթելէ պըրագմաղա պէ-
հանէ արարդգան եւտինձի հօնա քի Յու-
վոկիմ տէնիր իտի , եօլսա բասթ կէլուլ
մլքս եթաթիրտի , վէ փատիշահ հուզու-
րունա չըգարդառ , գարը աեօվիւնէ ոյ-
մագլուրն զարարընը միւթեղեմին շու հի-
քեայէլէի նազլ ելլէտի :

Պ Ե Պ . 16 .

Զենան մունապերինն եմնիյէր օլմազ :

* Ասդլ օլունուր քի զէմանի եվայիլտէ
զայեթ մալսար պիր քիմանին տիլպէր
տիր ամբութի օլուալ , զիյատէ ու վատիյին-
տէն եվտէն տիշարը չըգմաղ վէ եանըն-
տան այրըմայարագ , եօմրիւնիւ պէօյէլ-
կէշիրիր իտի : Ո ե պիր կիւն գարը պը-
չաղ իլէ պիր շէյ քէամետէ գաղա իլէ-
րարմալընը չըպտը վէ գանաթտը : Եհի
գարրարնըն գանընը կէօրիւնձէ , աշըրը
մուհապակէթինտէն ալայրըպ սէրփիլտի :
Եվտէքիլէր եւելթիիալ իւզէրինէ սու սէր-
փիլմք աղպընաւ լիմոն սրգարագ չօդ կիւճ-

լիւք իլէ այլնաըլըտրւար խուտե , դաֆիլ
եիւրէք օյնամասընտան իֆլահ օլմայուալ
աղ կիւնիւն իշինտե եօլախւ :

Վարը սղունու կեօրիւալ քենտի աշգր-
նա քետա օլտուղունու րանա քեհմ ե-
տերէք զիյատէսիյլէ միւքետտէր օլտու .
վէ եհինին ձենաղեսիյլէ պէրապէր մէ-
զարիսթանէ կիտիալ , անտէն ոլիր տախի
ելլէ տէօնմէյէ բազի օլմատը : պէջլէ պիր
մուհապպէթլի քիմսէտէն այրըմնամ . Ճա-
նրմը օնուն մէզարընըն իւզէրինտէ թէս-
լիմ ետէճէյիմ տէմէքտէն պաշգա ուող
սէօլէմէղ իտի . չէօլէ քի՝ գօմշու վէ-
ագրտապալարը չարէլէրի թիւքէնիալ մէզա-
րըն եանընա պիր գուլիալ չաթարլար վէ-
փագըթ գըշ մէվսիմի օլտուղունտան քէօ-
միւր վէ օռուն վէ զախրէ վէ սոցըր գըշ
լէվազիմաթը եանընա կէթիրիալ օնու օր-
տա պըրագմաղա մէճսուր օլտուլար :

ՕԼ մէմէքէթալ ատէթ իտի քի՝ պի-
րինի ասսրլար իսէ , եանընտա նէօսիթօ-
լիլ ստէմ պէքէտիալ , խըրսըզըն թէ՛կ
չալընտրդտա նէօպէթէի պէքէիյի . օնուն
եւրինէ ասսրլար ըտը : ՕԼ կիւն պիր խըր-
սըլ ասսրլար , վէ կէճէ պէքէմէք նէօ-
պէթի սղու գարընըն գօմշուու օլոն պիր
պահատրը աէլիգանլըյա տիւիւալ : ՕԼ

տախի կեցե սողուղունտան իւշիւտիւքտէ ձիւղի ըսընմագ իշխւն պու գուլիպէյի չալտը : Կարը՝ թիւրահամ պիր քէլտամ եթմէմէք գավլիյլէ գարույու աշտը . վէ տէլիգանլը պիրաղ ըսընտրգտա գարըյա տէտի . սէն պէօյլէ պիր նէվրէստէ կիւզէլ գարը իքէն , եվինտէ գալըալ եհլինին ճանը իշխւն տուալէր ետիպ սատագալար տաղըթման պէօյլէ տալի մէզարիսթանտա էօմիւր կէշիրմէքտէն եյի տէյիլ մի : Կարը սուրամը չէվիրիպ տէտի . պու սէօղիւ սէօյլէյէշէյինի պիլտէմ սէնի իշէրի ալմագ ըտրմ : Պէքձի պունուն իպեւաթ օլմայածաղընը ֆէհմ ետիպ . նէօպէթինի պէքլէմէյէ ըդտը :

Անձագ տար աղաճընըն եանընա կիթտիքտէ , լէշի չալընմըշ պուլտու իսէ շաշըրըպ տէֆա գուլիպէյլ սէյիրտէրէք , հալի վէ քէնտի եօմըիւ թէհլիքէտէ օլտուղունու իժատէ ետէրէք , տիվանէ շաշըրմըշ , օլ գարըտան պիր չարէ արարտը : Կարը եվկէլքի աղըզը տէյիշտիրիպ տէտի . եկէր նիքեահ իլէ պէնի ալմաղա սէօղ վէրիր իսէն՝ ծնուն չարէսինի պուլուրում . պէքձի մէմնուն օլարագ տէտի . հիքմէթէ պագ քի պու գաղա պէնիմ տէվլէթիմէ եօլ աշաճագ ըմըշ . սիզ րա-

զի օլտուգսաս սիզէ տէյիլ էր՝ իլլա գուլ
օլմաղա թահիւտ էտէրիմ : Օլ տէմ գա-
րը տէտի . էօլիւ նէ՝ տուցար . գօճամըն
ձէնազէսինի մէզարտան շրգար կէօժիւր
ա՛ս : Զիլ վագը ձէնազէյի շրգարարար .
անձագ տէլիգանլը էօլիւնիւն հիյէթինէ-
տրգդաթ էտիպ տէտի . ասրլանըն եօդա-
րը տիշլէրի եօդուառու . պունտա թէքմիլ
օլտուղու պէլլի էտէր . վէ պէն թէհի-
քէտէն գուրթուլամամ : Վարը տէտի .
պիր թաշ ա՛լ տիշլէրինի դըր շրգար .
Պէքճի տէտի . սաղլըղընտա խօշ կէօրիւ-
շիւրիւտիւք . շիմոի գըյրշամամ : Վարը
տէտի . նէ՝ օլուրումուշ՝ ալտը թաշը տիշ-
լէրինի քէնտի էլլյլէ գըրտը :

Տէլիգանլը թէքրար տէտի . վագթիյ-
շէ օլ ասրլան խըրսըզն իքի գուլագլարը-
նը քէսմիշլէր իտի , չիմոի պունուն գու-
լագլարը եէրինտէ տիր : Վարը գօճասը-
նըն գուլագլարընը տա քէստի : Թէքրար
տէտի նէօպէթճի . ասրլան խըրսըզ հա-
տրմ բար . պունուն էլլքէքլիք նիշանէլլէրի
թէքմիլ տիր : Վարը պու նիշանէլլէրի
քէսմիքլիյի քէնտիսինէ տիւշմէղ տէյի-
րէք օնա թէքլիք էթտի իսէ տէ , օլ տա-
խի էլ ուզաթմատրդընտան պիղպարուր
քէնտի քէստի . վէ պէքճիյէ տէ գօճա-

սընըն Ճենազեսինի խըրսըլ կիպի ասմաղա
եարտըմ Եյլետի :

Իշ պիթամիքուեն վէ պէքճինին նեօպեթ
վագթը կէլչիպ, տիկեր նեօպեթճի եւրի-
նե կէլտիքաւեն սօնրա՝ գարը ու տելիգան-
լըյա տետի . Հայտէ իմափի կիտելիմ նիւ-
քեահ օլալըմ : Պէքճի տետի . ահա Եթ-
միշիմ, նիչե՞ քի սաղօրն՝ պէն գարը իմի
վէրմէյեճեյիմ . գարը սեպեպինի սօր-
տուգտա՝ տելիգանլը տետի . եա ա' մէ-
լուն վէ խայրն ավրեթ, սէնին աշգընա
ֆետա օլան Եհլինին, տահա Ճենազեսի
սօվումաստան օնա պու տերեճե խըյա-
նեթլիք Եթաին իսէ՝ աճեպ պանա նե՞
Եթմէյեճեքսին, վէ սէնին կիպիսինի
տիւնեատեն գալտըրմագ սէվապ տըր տե-
յիպ հեման գըլըճընը չեքիպ, պիր Համ-
լատա պաշընը կէօվտէսինտեն սյըրըսլ օ-
րատա գօճասըրնըն եանընա կէօմտիւ :

Հիբեայենին խիթամընտա փատիշահ
տետի . վագտա պէն տախի գարը սէօղիւ-
նե ույսամ ըտը, Եվլատըմը Եօլտիւրտիւ-
յիւմէ չօդ բիւշման օլաճագ ըտըմ . ան-
ձագ Եվլատըմըն տիլսիզլիյի պանա չօդ
Եսէֆ վէրիր . պիր տեֆա տիլինի աշըգ
վէ սէօյլըր կէօրտիքտեն սօնրա՝ Եօլսէմ
տախի քետէր Եթմէմ :

Հյովակիմ ալիմ

տետի . շահզատենին տուգութեթմեսինե
եւտի կիւն միւտտեթեթ վերիլմիշ իտի . պու
կիւն թէքմիլ օլտու , եարըն սեօյլեյթէք
տիր . պունուն իշխն մաթլուպումուկ տուր
քի եարըն ձէմի իւլեմալարընրդ վե վիւ-
քէլանըդ իլե պիր պէօյիւք տիվան թէշ-
քիլ ետիալ , շահզատեյի տախի հուզու-
րա իհզար պույուրասընրդ . շէրաաթ օն-
տա կէօրիւլտիւքտէ , Յուհէլ գութսուն
հիրմէթի իլե եվլատընրդըն սեօյլետիյինի
տիյնեյիալ թատճիւպ ետեձէքսինիկ : Փա
տիշահ տետի . եյ ուտտա . սեօղիւնե ի-
թիմատ ետեձէյիմ մի : Յովակիմ ալմ
տետի . եօմրիւմ սիփին աղըընրզտա տըր .
Խիլաֆ չըդարբսամ պէնիմ գաթլիմի եմր
ետեպիլիրսինիկ :

Օլ տէմ փատիշահ տետի . սեօղիւնե
իթիմատ ետիալ շահզատեյի տախի սիզէ-
թէսլիմ ետերիմ , ալ գօնաղընրզա կէօ-
թիւր . վե սապահ սիզ ետտինիկ պիր-
լիրտէ օնու տախի ալրալ պանա կէլին :
Յովակիմ ավիմ շաղըղըլա շահզատեյի
ալրալ քէնտի գօնաղընա կիթտի :

Առւթան պունու իշիթտիքտէ աղիմ
ենտիշէյե տալտը . ետտի կիւն տիւր գաթ-
լինե պիր գաթիյէն ֆէրման ալամատըմ
տէր իտի քէնտի քէնտինե . վե եարընքի

կիւն տե՛ սե՞օյլէյէ՛ճէք իմիշ . տիլի աչըլ-
տըգտա՝ պէնիմ' հալիմ' նիճէ՛ օլուր . օնուն
մուրաֆատա հաղըր օլուպ թագրիրի լի-
սան էթափիյինտէ նէ՛ սե՞օյլէյէպիլէ՛յիմ'
Էօմրիւմ թէհիքէտէ տիր տե՛յիսլ աղլար .
վէ՛ էթրաֆընտա սուլունանլար՝ գօրդ-
մայըն էֆէնտիմ' շահզատէ սիզէ նէ՛ եա-
բապիլիր տե՛յիւ էթափլէ՛րի թէսելլիլէ՛ր
գուզաղընա տախի կիրմէղ իտի :

Դատիշահ հարեմէ կիթափտէ սուլ-
թանա տէտի . չէ՛շմինիզ րուշան սուլժան
հազրէթլէ՛րի . սապահ շահզատէմ սե՞օյլէ-
յէ՛ճէք տիր . եետի կիւնտէն պէրու սէն
օնուն գալմինի , վէ՛ հօճալարը խէլասընը
մաթլուպ ետէրլէ՛ր . հագ հա՞նկը թարաֆ-
տա օլտուղու եարըն քի կիւն պէյան օ-
լաճագ տըր : Պու սէօղ իւզէրինէ՛ սուլ-
թանըն նութգու թութուլուպ , ամլա պիր
ճէվապ վէրէմէղ օլտու :

Պեօյիւք տիվան : Եետի ուստալար վէ լան-
գատէ նուզուրա ինզար :

Մէքիզինչի կիւնիւ եետի ալիմէ՛ր քէն-
տի գօնագլարընտա շահզատէյէ տե՛տիլէ՛ր

արթըդ սուգութ Եւտէ՛ք վագըլթ կէլտի,
պէջիւնքի կիւն սէօյլէյէ՛ք սին . պիր
թէրթիպէ եախօտ թէտպիրէ միւհթաճի-
յէթին վարըաւ հազըրըզ : Շահզատէ թէ-
շէքիւրէն Ելւրինի Եօրիւպ տէտի . պի-
իվնիլահ սէօյլէյէ՛ք լրիմի պիլերիմ վէ-
սիզէրէ տախի զիհին եօրմաղա զահմէլշ
վէրմէմ : Օ տէմ շահզատէյէ լսյըդը-
րուպալար կէյտիրիպ , վէ պիր կիւզէլ
քէօհրան աթա պինտիրիպ պիր ալայ տիւ-
զիւլտիւ . հօճալարըն պիր գաչը Եօնիւն-
տէն վէ պիր գաչը արգասընսան , միհ-
տէրհանելէր չալընարագ կիթտիքտէ Ես-
նայի րահտէ տախի շօգ Ճէմիյէթ պիրիք-
տի . վէ պէօյլէ ալայ իլէ տօղըռու սնրայա
կէօթիւրտիւլէր :

Փատիշահ պու շամաթանըն սէպէպի-
նի աննայըպ իհթիշամըլա թահտը սաւ-
թանաթընտա օթուրտու . վէ եվվէլքէ
Եւտի ալիմ հուզուրա ըբգըպ Եւր Եօրիւ-
լէր . սանիյէն շահզատէ իչէրի կիրիպ Եւր
Եօրտիւքտէ , իլք քէլամը սա՛լ օլ փա-
տիշահըմ տէյիւ տուասը օլտու : Փատի-
շահ պունուն աղզընտան պու նութգու
իշխտիպ ղայէթ մէսրուրիյէթ իլէ շահզա-
տէյի եանընա օթուրթտու . վէ հազըրը
մէճիս օլանլար Ճիւմլէթէն թէմէննի պիր-

Ե շահզատելի սելամիատըւար :

Շահզատե սեօհպեթ էտեճեք օլոռու .
անձագ գալսովալըրըն շամաթասընտան ի-
շիտիլմեղ օլոռուղու էճիլտեն , փատիշա-
հըն էմբիյլէ սարայըն ավլուսունա հայլը
ինձու վէ ալմուն սաշըլոր , քի խալք
օնըսըրը ակաթիրմեյէ մշշըուլ օլոռապ շամա-
թա մեճլիսին գուլալընտան ուղագլանսըն՝
ֆեգաթ խալք օնա պագմայըրպ , հու-
դուրտան այրըմազըսար , վէ շահզատենին
ճեմալի ճեմի ինձուտեն վէ ալմունտան
վիյատե քենոի ինտլըրինտե միւթեպէր
իտի : Օլ տեմ փատիշահ հեր քիմ շա-
մաթա էտեր իսէ գաթլ օլունա տետիք-
տե հեր քեսու ազիմ պիր սուգութ բէյ-
տահ օլոռապ ,

Փատիշահ շահզատեյէ տետի . էյ սեվ-
կիւիւ էվլատըմ . սեօյլէ պագալըմ նե՛
տեյէճեքսին : Շահզատե տետի . սեօյլէ-
յէճեքլըրիմ իշխն սուլթան հազըթթլըրի-
նին ճեմի էթպատիսիյլէ հազըրը մեճլիս
օլմալալը իդթիզա էտեր . ֆերման պու-
յուրուն : Ա է փատիշահ ֆերման էթ-
տիքտե անինտե իծրասը օլոռու :

Շահպատե թէհավիլիւր պիրլէ սուլ-
թանա տետի . ճեմի էթպայիլըրինլէ էօյ-
լէ պիր սուրուն քի ճեմաթ իւզիւնիւ-

զիւ կեօրսիւն : Ճիւմիւնի սաֆ պէտքէ
տիվան տուրտուլար : Օլ տէմ շահզատէ,
փատիշահէ խիթապէն տէտի . Ե՛գենտիմ .
սուլթանըն եանընտա օլան գըզլարըն ճէ-
միսինտէն կիւզէլի վէտիլպէրի՝ եւէիլ զէր-
պատլէր կիյինմիշ վէտ եանընտա տուրան
գըղ տէյիլ մի տիր : Վավելթ եվլատըմ,
տէտի փատիշահ . Հաթատա սուլթան տա-
խի օնուն հիւսնիւնէ աղյունմիշ տիր վէ-
տայիմա օնու մէթէ ետէր , վէտ ախերլէ-
րինտէն զիյառէ օնու սէվեր :

Հահզատէ Եմը խոթէտի փատիշահ-
տան , քի հուզուրու մէջլիստէ օլ գըզը
սօյառունլար . վէտ սուլթանըն սատագաթը
աննաշըլսըն . փատիշահ այբալ արը օլմազ
տէտիքտէ , շահզատէ շերաամ տիվանըն-
տա այբալ օլմազ . Եմը Եթմեղ խունիզ
գալգար Ելիմ իլէ ողէն սօյարըմ տէյիւ ըս-
րար Եթտիքտէ , փատիշահ մատտէյի սէ-
զիպ Եմը Եթտի . սօյառուրար . գըղ զանն
օլունան Ելրէք լըդտը , Ճիւմիւն խալք վէ-
ալիմիւն տախի , շահզատէնին պունու ողիլ-
մւսինէ թաւաճիւպ Եթտիլէր : Վնձագ փա-
տիշահ ղայէթ հիտտէթլէնիոլ Եմը Եթտի
քի սուլթան իլէ օլ գըղ գըյաֆէթլի օկ-
լանը աթէշէ աթսընլար : Հահզատէ իհ-
տան պույուրուն տէտի . Ճեզալարը թէ-

Խիր ծլունսուն . թա՛քի պահա վէ պեւ
նիմ հագգըմա է թափլէրինի թագրիր է թա-
սինը : Փատիշահ տետի . է վլատըմ , պու-
պապտէ հիւբիւմէթի սանա վէրիրիմ պիւ-
տիյին կիպի է յլէ , պեն ըազլյէմ .

Ծահզատէ տետի . է հիլի շերամթ սա-
հիհինի սեօյլէսին . կելմէմիզէ ֆէրման
պույուրմուշուտունուղ . երւորզլարըն ահ-
քեամընը թէճէսսիւս էտիպ՝ կելտիյիմտէն
եւտի կիւն կեշմէքսիզին աղզըմը աշըպ պիր
սեօվ սեօյլէր իսեմ էօլէճէյիմի կեօրիւպ
պունձա կիւն ասլա քիմսէ իլէ սեօհպէթ
էթմէտիմ : “Աեզտի հիւմայունունուզոա
օթուրուր իքէն , պու սուլթան կելլոպ ողէ-
նի պիր թագրիպ սեօյլէթմէք վէսիլէսիյ-
լէ օտասընա կեօթիւրտիւ . վէ խալվէթ
էտիպ , քէնասինի պահա թէսլիմ էթմէք
մէրամընը քէլամէն վէ ֆիիլէն իշարէ ճէ-
տարէթ էթտի իսե տե , գապուլ էթմէ-
տիյիմտէ , գալսլիմին էսրարընը եազըյը-
լա իսթէտի . եազտըմ վէրտիմ : (Օգու-
տուգտա , վէ պէնիմ փատիշահ ըրզընա
խիյանէթէ իրթիքեապ էթմէյէճէյիմի
գաթիյէն աննատըտա , կեօյա պէն քէն-
տի ըրզընա խօա պէ խօտ թասալլութ է-
տէյօրում կիպի էլպիսէսինի փարուղցըլ
շամաթայէ պաշատը : Աետի կիւն տիւր

մահապուս օլմամըն վէ հեր կիւն գալթիմ
իշխն ֆերման օլունմանըն սեպեպի պու
տուր :

Փատիշահ օլ տեմ խըշմըւս կեօգիւնիւ
սուլթանա չեփիրիպ տետի . մելուն խըն-
զիր , եանընտա թեպտիլ օղլան թաշըմագ
եեթիշմեյիպ եվլատըմը՝ տա մը տերեայի
ճինայեթե ղարգ ետեճեյիտին : Առւլթան
կեօղ եաշըյըւս աջվ տիլետիքտե շահ-
զատե տետի . եֆենտիմ , մերամը պենի
միւթթեհիմ ետիպ հիւքմի փատիշահիյի
քենտինե մախսուս ետեճեք իտի . լաբին
պիհամտուլահ , ուստալարըմըն հիմմեթիյ-
լե խելաս օլուպ , եվլատտան փետերե լա-
յըգ օլան րայթտե գուսուր եթմեմ , վէ
փետերտեն եվլատե լայըգ օլան հիմայեյի
տախի սիղտեն մեմուլ ետերիմ : « Եասըլ
քի պիր պիթ գարըսընըն սեօղիւնե ույուպ
եվլատընը տենիղէ աթտը , լսքին եվլատը
խելաս օլտուգտան սօնրա , մըսըր փատի-
շահը օլուպ , փետերինի վէ վալստեսինի
պուլտու վէ լաղըմընտ կեօրե իզզեթ իւ
իգրամ եթտի : Փատիշահ պունուն թաֆ-
սիլինի իսթետիքտե , շահզատե շու կեօնե
նագլ եյլետի :

Գ Ե Պ . 18.

Մըսըր պէյի եվլատընը տէնիզ է աքար :

Մըսըր նահիյէսինու, անսատան էօք սիւզ սլէօյիւմիւշ պիր պէյ էվլատ սահի- պի օլուպ, էվլատընը զայէթ սէվէր, վէ- թէրպիյէսի իշխն պիր ուստացա թէոլիմ էտիոլ, վէ էհլի մարիֆ պիր վալթ օլմա- սընը արգուլէյիալ օնուն եանընտան այրը- մաղըոր : Ա ագաս չօճուգ փէտէրինին արգուսու իւղբէ զիհնի քէսկին օլարագ, ուստասընըն հէր մարիֆէթինի թահսիլ էյլէտի, վէ պէյ պունու տույուպ օղըւ- նու եանընա կէթիրթիքտէ, ձէմի ահա- լիյի պէլտէ շաղ օլոուլար : Պէյզատէնին ձէմալի հիւսնիւ տախի ֆիքրի կիւղէլլի- յինտէն աշաղը գալմաղ ըտը :

Պիր կիւն փէտէր իւ վաղիտէսի թա- ամակ իքէն էվլուտլարը գարշըլարնաս սաֆ պէստէ տուրտուզու տնտէ աղաճա պիր պիւլպիւլ գօնուպ էօյլէ պիր խուզ ավազ մէ կիւղէլ նազմէ իլէ շագըմակա պաշլատը քի՝ էօյլէսինի սասլըդտան տիյ- նէմիշ օլմայըպ հէյրան օլորագ պէյ տէ- տի . նէ՞ մութըլու շու գուշուն լիսանընը ան-

նայանա : Պէտքատէ տէտի . Ե. ֆէնտիմ ,
սայենիզտէ պէնտէնիլ աննարըմ : Պէտ
էմի էթտի քի սէօլիսին . պէտքատէ տէ-
տի . սէօլէլէմէմ . ինձինիրսինիլ : Պէտ
վի յատէ մէրագ էտիպ , թէքըր իսպամ
էթմէքտէ պէտքատէ մէֆհումունու շո-
կէօնէ աննաթտը :

Պիւլպիւլիւն նաղմէսի պէնիմ իշխան
տիւր տէտի . միրուրի զէման իլէ պէնիմ
փատիշահ օլաճաղըմը՝ վէ մըսըր այալէթի
պանա իթաաթ էթմէսինի , վէ փէտէրի-
մին նակեահէն էլիմէ սու տէօքէճէյինի
վէ վալիտէմին փէշքիր թութաճաղընը
խասդէր վէրիր : Ա ալիտէսի պունա հիտ-
մէթլէնիպ տէտի . եթմիշմէյիսին օլ
կիւնէ քի փէտէրին վէ վալիտէն սանա
գուլ օլունլար : Շահզատէ տէտի . եթ-
միշէճէյիմի վէ եթմիշմէյիճէյիմի պիւ-
մէմ . անճագ փէտէրիմին էմրի իլէ պիւլ-
պիւլիւն սէօլէտիյինի թարիք էտէյօ-
րում : Ա ալիտէսի օլ կիւնտէն՝ պէնիմ
վալիտէմ սութան կիսլի էվլատընա դա-
րագ վէ քին սագլայըպ , էօմրիւնէ գաստ
էթմէքտէ ոլտու . Վիքրի ֆասիտինի փէ-
տէրինէ տախի իֆատէ էլլէտի . անճագ
օ չօճուղուն էօսիւզլիւյիւնիւ պահս իլէ-

պագալըմ սօնու ներելել վարըր տէյիւ
րազի օլմատըգտա' նիհայեթ գարընըն ֆի-
րեատընա տայանամայըպ շու գատարընա
գայըլ օլտու քի պիր սանտըդ եափտըըըպ
հեր թարաֆընը իհմիմամլըճա զիֆտըլ-
յերէք , չօճուղուն ֆիղանընա գուլագ վէր
մեյիպ իշխնե գաբաթտըլար , վէ պագա-
լըմ պիւլպիւլիւն տէտիյի տօղըու ըրգա՞ր
մը տէյերէք տէնիզէ աթտըլար :

Պ Ե Պ . 19 .

Դեյզ տէնիզ տէնիզ գուրըուլուր . վէ դար-
կա մարազ ասընը տէֆ ետիպ տէվլերէ երեր :

Գաբանըն պիրի կեմիսի իլ մըսըր
թարաֆընա տօղըու կիտէր իքեն , տէրեա
իւլերինտէ չալգանմադտա օլան սանտըդը
կեօրիւպ , կեմիյե ալըպ վէ աչար . պիր-
տէ իշխնտէն օլ չօճուգ ըրգտըգտա թա-
աճիւպ ետէրէք օնուն օրտտա պուլուն-
մասընըն հիքմեթինի սօրար . վէ չօճուգ
օլտուղու կիպի նագլ ետէր . Գաբան
մըսըրա կիթտիքտէ պունու պիրինէ քէօ-
լէ տէյիւ սաթար :

Օլ կիւնլերտէ փատիշահ պիր մէջ-

լիս թէշքիլ ետիպ , ճէմի վիւքէլասընը
վէ իւլէմասընը վէ վիճուհի պէլտէյի վէ
այան իւ քիւպրայը տավլէ՛ եթտիբտէ ,
չօճուղու ալան զատ տախի տավլէ՛ վլէր-
տէն , վէ չօճուղուն մէհարէ՛ իւ տիրա-
յէ՛ ինտէն խապէրտար օլուպ , ելպիսէ-
սինի տէյիշտիրիպ , հուզուրի փատիշա-
հիյէ պէրապէր կէօթիւրտիւ :

Աւէճլիս ագտ օլտուգտա փատիշահ
տէտի . պու կիւնյէրտէ պիր միւշքիւլ
հալտէյիմ . կէրէք օթուրտուղումտա վէ
կէրէք գալդտըղըմտա . ույանքլըլըմտա
եախօտ ույգու իշինտէ իւչ գարկա կէլիպ
օլ տէյնի շամաթա ետէրլէր քի , պէնի
պիհուզուր ետէրլէր : Պու սէօզիւ ետէր
իքէն՝ օլ թարիֆ եթտիյի գարկալար կէ-
լիպ շամաթայա պաշտառար : Խշմէ կի-
նէ կէլտիլէր տէտի . եկէր պիրիսի պուն-
լարըն մէրամընէ՝ օլտուղուն աննայըպ չա-
րէսինէ պագարագ պուրատան տէֆ ե-
տէր իսէ , գըլըմը օնա վէրիպ ճէմիյի տա-
րաթ իւ միւլքիյէթիմէ տախի օնու վա-
րիս ետէրիմ : Հազըրը մէճլիս օլանլար-
տան պիրիսի , օնլար պէօյլէ տէֆ օլուր
տէյէրէք վուրմագ իսթէտի իսէ՝ փատի-
շահ գօյ վէրմէյիպ , ելպէթ պունլարըն
պիր տավասը օլուպ , կէլիպ պէնիմ տա-

Եթիմէ միւլթէճա տըրըլար . հագգանի-
յեթլէ տավալարընը կէօրմէքտէն պաշգա
պունլարը տէջ էթմէք թարիքի դապուլ
էթմէմ . անճագ լիսանլարըն աննայըլոց ,
պանա իջատէյի հալ էտէն իսթէրիմ
տէտի փատիշահ :

Պէյզատէ ուսուլ իլէ աղասընա տէ-
տի . էկէր փատիշահ սէօղիւնտէ տուրուր
իսէ , գարկալարըն մէրամընը աննայթը-
րըմ : Ըղասը տէտի . էկէր սէօղիւն սա-
հիհ իսէ փատիշահա սէօյլէյիմ . վէ շահ-
զատէ խիլաֆ չըդուրընտա գալթինէ րա-
վի օլտուղունու պէյան էթմէսի իւղըլէ ,
փատիշահա աղասը իջատէ էտիպ , փա-
տիշահ տախի հուզուրու մէճիստէ թա-
հուտունու եկմին իլէ թաստիգ էյլէտի :

Օլ աէմ պէյզատէ տէտի . շու պէօ-
յիւք գուշար էրբէք վէ տիչե , վէ քիւ-
շիք եավրու առոր : Պիր վագըթ դըթըդ
օլուպ , չօդըրը հէլաք օլտուղու անտէ-
տիչե գարկա եալընըզ քէնտի սէլսամէթի-
նէ պագըպ վէ էրբէյինի վէ եավրուսու-
նու պըրագըպ թէրքի տիյար էյլէմիշ ,
անճագ էրբէյի տիշարլարը կէզիսլ պուլա-
պիլտիյի թանէլէրի վէ եկյէճէքլէլինի
քէնտի եալընըզ եկմէզ եուվայա կէթի-
րիր եավրուսունու գըթըդ կէշինճէյէտէք

պետքը իմիշ : Օլ վագրիթ տիւխսի կէլիպ
 էրբէյինի պուլմուշ վէ պեղասէր գալմագ
 իսլմէյօրսա , էրբէյի տէյօր քի , գըթլըգ
 մէշադգամթըընը թէքմիլէն պանա պըրա-
 գըպ սէն քէնտի քէյֆինէ կէղտին . գըթ-
 լըգ կէշափտէն սօնրա կէլմիշսին , մադ-
 պուլումուզ տէյիլսին , պիու էյի կիւն
 տօսթու իսթէմէյիզ : Տիշի տէր . եռու-
 մուրթլայան պէն . եավրու չըգարան վէ
 գայըրան պէն , շնմտի հագ պու տուր քի
 եավրումուն եանընտա օլուպ , վէ օնու
 կէօրիւպ սէվինէյիմ : Երբէք տէր . պուն-
 լար սահիհ . լաքին սէն ֆիրար էթտիյին
 վագըթ պէն պաւրտա գալըպ պունու պէո-
 լէմէյէ իտիմ , սէն եավրունու նէրետէ
 պուլաճաղըտըն : Իշմէ փատիշահըմ , մա-
 րազալարը պու տուր . վէ հիւքմի շէրիի
 սիզտէն պէքլէրլէր ,

Փատիշահ տիշի գարկայէ տէօնիւպ աէ-
 տի . սէնին զահմէթինին մուգապիլի՝ պի-
 լա քէտէր եռումուրթլայը գուրթուման
 վէ եավրունուն եռումուրթատան չըգարը-
 նը վէ գանսատլանտըզընը կէօրիւպ սէվին-
 մէն քիֆայէթ էտէր . եավրուցու գըթ-
 լըգտա պէտլէյիպ սազ սագլայան էրբէ-
 յի տիր . օնուն իշիւն հիւքմ էթտիմ . քի
 եավրու էրբէք գարկա իւէ գալա . մէ աի-

շիսինին պու պապտե՛ տավայե՛ սեղահիյե՛-
թի օլմայա : Պու հիւքմիւն իւզերինե՝ գար-
կալար անինտե՛ ուչուպ կիթտիլեր , վե-
պիր տախի օրատա կելլալ կեօրիւնմե-
տիլեր :

Փատիշահ ուշադըն մահարե՛թինե՝ հայ-
րան օլուպ , իսմինի սիվալ եթտի . չօ-
ճուգ Խոկէնտեր տէմիշլէր տէտի : Փատի-
շահ էվվելքի վատինի թէքրարսայարագ
տէտի . գըզըմը սանա վէրտիմ վէ քէն-
տիմէ վարիս վէ վէլիի ահտ նասպ էտիպ՝
վէ ֆաթըմտան սօնրա միւլքիյեթիմի սա-
նա վասիյեթ էթտիմ . վէ հուզաւրունտա
խիլաթ կիյտիրիպ եանընտան այրըմամագ
էմը էթտիքտէ Խոքէնտեր տախի շիւքրա-
նիյեթ իլ այագ էօրտիւ : Ճէմի ըիծալ
քիպար պունուն իլ իւլգիթ էթտիքլւ-
րինտէ իլմինտէն մաստէ ախլագը համի-
տէ իլ մէյտանէ չըգմասընը հագգըն նա-
զար իւ հիմայեսինե համլ էտէրէք իւզե-
րինե զիյատէսիյլ մուհապպէթ պաղա-
տըլար : Ավիր ազ սիննի արթտըգտա տէվ-
լէթձէ մէմուրիյեթ իլ տիյարի ախւըրէ
կէօնտէրիլէրէք , հէրպիր մէմուրիյեթին-
տէ եիւզ աղարթմասը իլ կիւն պէ կիւն
շէրէք պուլմատա իտի : Անձագ քէնտի-
սի տայիմա ալիմ վէ ագըլլը քիմսէլէր ա-

բայրալ , իլմ իւ մահարեթինի արթըրմագ
հավելսինտէ իտի :

Պիր կիւն իշխթտի քի չեհրի Խպէն-
տէրիյէտէ իլմ իւ մարիֆէթ թարաքըն-
տան միսլի սէպգաթ էթմէմիշ Տիւրոս
նամ պիր փատիշահ վար տըր . պիր էյամ
օնուն խրզմէթինտէ օլուպ , պիլմէտիրլէ-
րինի թահսիլ իթմէք իշխն , փատիշահ-
տան րուխսաթ իսթմէտի . փատիշահ տա-
ևի իպնի իլէ պէրապէր վաֆիր ալթուն
իթա իտիւպ , պիր սէնէյէ գատար կէլ-
մէսինի վէ գըզըյլա նիքեահ օլմասընը
թէնպիհ էյլէտի , վէ թովսիյէնամէ ի-
լէ Տիւրոս փատիշահա կէօնտէրտի :

Տիւրոս պունու գապուլ էտիպ , քի-
լէրձի պաշըլդ մէսնէտիյլէ գաֆթան
կիյտիրտի վէ քէնտինին ճէմի եէյէճէ-
յինին վէ իշէճէյինին իւզէրինէ օնու նա-
զըր վէ միւվէլլա նասպ էյլէյիս , պիր
գօնագ տօնաթար վէ օնա թէսլիմ էյլէ-
տի : Ա է պու մինասիպէթ իլէ փատիշա-
հըն եանընա սըգձա կիթմէյէ րուխսաթը
օլուպ , օնուն իլմէրինի թահսիլ էթմէք-
տէ իտի :

Պ Ե Պ . 20.

Լուրֆիկ վե Ֆլորենցա :

Օ՛Լ կիւնլէրտե թահսիլի իլմ արզաւսու իլէ պէնի Խարայէլ փատիշահընըն Լութֆիկ օղլու տախսի Տիւրոս փատիշահըն եանընա կէլտի . վէ փատիշահ պունու սագի նառակ էտիպ , քէնտինէ վէրիշմէք իշրէթէ տայիր մէշբուպաթըն նէզարէթինէ թայեին էյլէտի . վէ այրը պիր գօնագ վէրմէյի մինասիպ կէօրմէյիպ , Խաքէնտէրին գօնաղընտա իդամէթինի էմրէյլէտի :

Պունլարըն իքիօի կէրէք մահարէթ իւնէզաքէթ իլէ , կէրէք հիւսն իւ քէմալիյէթ իլէ պիր պիրինտէն ֆէրքէրի օլմայը , մուհապպէթ թարաֆընտան տախի պիրպիրինէ գարտաշ կիպի օլտուլար . եալընըլ ֆարգլարը շունտա ըտը քի , Խաքէնտէր գուվվէթլի վէ Լութֆիկ զայիֆ իւլ միճագ ըտը :

Տիւրոս փատիշահըն անտան էօքսիւզ վէ ղայէթ տիլպէր Յլօրէնցա իսմինաէ պիր թանէճիք գըզը օլուպ , փատիշահլընըն տախի վարիսի օ գըզ օլարագ այ-

ըրճա սերայ վէ հմապայի ստհապը իտի .
անձառդ թաամը տայիմա փատիշաւհ մուժ ~
պախընատան կիթմէք ատէժ օլուպ , պու
մէմուրիյէթ աէ Խաքէնտէրին նէզարէթի-
նէ մէրպութ ուտու : Պու մինասիպէթ ի-
ւէ գըղ իլէ գարտաշ գըղգարտաշ կիպի
պիր մուհապպէթ հմմիշէր իտի :

Հասպէլ իճապ , Խաքէնտէրին պիր
աիկէր մէմուրիյէթուէ պուլունուպ եւմէք
վագիթը սէրպայտա հազըր օլմատըլը վա-
գըթ Ձլօրէնցանըն սուֆրասընը կէօթիւր-
մէք՝ Խաքէնտէրի եամագ պուլունմագ հա-
սէպի իլէ Լութֆիկէ տիւշէր իտի . Վէ-
իլք տէֆա սուֆրայը կէօթիւրտիւյիւնու-
Ձլօրէնցա պունուն Խաքէնտէր օլմատըլընը
ժանըյըա՝ քիմ օլտուղունու սիվալ էյ-
լաի : Լութֆիկ տախի պէնի Խաքայէլ
փատիշահընըն Լութֆիկ նամ էվլատը վէ
Տիւրու փատիշահըն խրզմէթինէ թայեին
օլտուղունու պատ էլ իֆատէ՝ գըղ պա-
պասընա սէլամ տուալէր սրմարլատը . Վէ
Լութֆիկ թէմէննի ետիպ կիթմաի :

Երթէսի կիւնիւ Լութֆիկ քէյֆինի
պօզուպ եաթագտան գալգամաղ օլտու
իսէ , Խաքէնտէր եանընա կիտիս իլլէթին
սէպէպինի սիվալ էյլէտի : Լութֆիկ տէ-
տի . տիւն էյի իտիմ . լաքին շնմտի հա-

լիմ խարապ տըր . վե ալամեթերի եախ-
շի կեօրմեյօրում . գօրգարըմ քի եօլիւ-
րիւմ : Խաքէնտէր տէտի . պէն պիլիրիմ
սէպէպինի . տիւնքի կիւն Գլօրէնցայի կեօ-
րիւպ ալեագա էթտին . պու աշգ խաս-
թէլյի տիր : Լութֆիկ տէտի . տիւն-
եանըն ճէմի թապիսլերի իլլթիմին սէ-
պէպինի պիլեմէյէճէքլեր իտի , սէն պիլ-
տին . անձագ գօրգարըմ քի , պու իլլթ-
մէլլթիմէ սէպէպ օլսա Խաքէնտէր ճէվապ
էթտի . ասլա վէսվէնէ էթմէ , սէնին ու-
ղուրունա ճանըմը ֆէտա էտէրիմ , ին-
շալլահ պունուն տախի պիր չարէսինի
պուլուրուգ :

Պունու տէյիպ եանընտան տիշարը ըբգ-
տը . վե տօղըու չարշըյա կիտիպ պէշ պին
զուրուշա պիր էլմաս եիւզիք պուլտու .
ալըպ վե Լութֆիկէ հիշ պիր շէյ տու-
յուրմագարզն տօղըու Գլօրէնցայա կեօ-
թիւրիւպ : Լութֆիկ միւպարէք խաթըը-
նըզը իսթիֆսար իլէ պունու տախի նաշի-
զանէ խագի փայինիվէ հէտիյէ թագտիմ
էտէր տէյիպ եիւզիյիւ էօնիւնէ գօտու :
Դըզ եիւզիյէ պագըպ աէտի . Խաքէն-
տէր . Լութֆիկ պէօյլէ պիր միւճէվչէրէ
նէ՞րէտէն մալիք օլապիմը . վե պէնի եա-
լընըզ պիր տէֆա կեօրմէսիյլէ պէօյլէ-

պիր հետիյէ կեօնտերմէսի նետէ՞ն մի-
նասիալէթ ալըյօր : Խաքէնտէր ձէվապ
վէրիպտէտի . Եֆէնտիմ , ու տախի պիր
փառիշահ էվլատը տըր վէ զայէթ զէնկին
տիր . վէ պու եիւղիւք եանընտա պիր շէյ
տէմէք տէյիէ տիր . անճագ պիր տէֆա
սիզի կեօրտիւքտէ , տէրունի տիլտէն ալ-
եագո էթմիշ . վէ աշգ իլլէթինէ տիւչար
օլուպ , Ել ան էօլիւմ հիյէթինտէ խաս-
մէ եաթար . վէ պիր նութգունուզ ուլա
օնու թէսէլլի վէ լանտան պղցուրմազսա-
նըզ , իհթիմալ քի մէվլժինէ սէպէպ օ-
լուրասունուզ : Վրդ ձէվապ վէրտի . նէ՞
տէրսին Խաքէնտէր . պէնի ալէմին տիլինէ՞
մի տիւշիւրէ ձէքսին , պիր տախի պու մի-
սիլիւ ձէվապ աղզընտան իշխանի իսէմ ,
պիլմիշ օլ քի՝ զայէթ կիւձէնիրիմ : Խա-
քէնտէր պիր շէյ սէջլէմէյիպ ազիմ մահ-
զունիյէթ իլէ եանընտան գալդըպ տիշա-
ը չպար:

Խըթէսի կիւնիւ տէֆա չարշըյա չը-
գըպ , օն պին զուրուշա պիր Ելմաս քիւ-
րէ ալտը . վէ եէմէյի կէօթիւրտիւյիւնտէ
Փլորէնցանըն հուզուրունա գօյուպ տէտի .
պու տախի Խըթիկին խագի փայինիզէ
հէտիյէսի տիր , տուալէր Ետէր : Վրդ
տէտի . Խաքէնտէր . սիզին պու միսիլիւ

իշեց թէվասսխթ էթմենիզէ թաածիւալ
էտէրիմ . իմիտլիյինիզոէ՞ն աւ մի՛ ու-
թանմազընըզ : Խոքէնտէր տէտի . պանս
տիւշմէզ օլառուզունու բանա պիլիրիմ է-
գինտիմ , անձագ նէ՞ եաբայըմ . օնա
գարտաչ տէմիշ իմ . պու տէրտ իլէ օ-
քի թէլէֆ օլուրստ , մէսլէպիյինիզոէ՞ն
նաշի սիզին տափսի գանը օլաճաղընըզը
թէգիքքիւր էտէրիմ : Գլօրէնցա տէտի .
շիմտիլը պէնիմ սանա պիր շէյ մէցլէ-
յէճէյիմ եօգ տուր , կի՛ժ տիկէր մէմու-
րիյէթլէրինէ պագ :

Խոքէնտէր պու միսիլիւ սէօդուն իշ
գոլայլաշմըշ օլմասընա ճիւզի իւմիտ փար
օլուալ , մէվինէրէք իւշւնճիւ կիւնիւ տէ-
գա չարշյա կիտիպ՝ էվվէլքի տէգալար
կիպի Լութքիկաէն օղրուն եիրմի պէշ
պին ղուրուշ քէնտի քէտէսինտէն էտա
էտէրէք պիր սօրդուճ ալոր . վէ թաամ
վագթը Գլօրէնցայա թագտիմ էլլէտի վէ-
տէտի . Լութքիկ գուլունուզ նարի աշ-
գընըզսս սիւզան օլուալ , պու . հէտիյէյի
տախի հուզուրու ալինիզէ թագտիմ պիր-
լէ մագպուլիյէթինի ըէճա էտէր : Գլօ-
րէնցա սօրդուճա նազար պիրլէ կիւլիւմտէ-
յէրէք տէտի . Խոքէնտէր . Լութքիկ ի-
շիւն պու տէրէճէ ղայրէթինիլ պանա

փեզք աճային կետի սրբանիւր ։ Խոքենտեր տե-
տի . Ֆագըր Լութֆիկ աշդընըզլա թէլէֆ
օլտուգտա սիղ տախի գանը աստ օլա-
ճաղընըզ միւլահազասըյլա իքինիզի տէ-
աճըրըմ . փետերինիզ աւախի հէր կիւն
Լութֆիկի սօրար . եա՛ պէնի պունտա
էօլտիւր՝ եա՛ Լութֆիկէ մինասիպէթլի
պիր նութգ էյլէ : ՕԼ տէմ Գլորէնցա
տէտի . կիթ պէնտէն սէլամ սէօլէ վէ-
միւժտէ վէր , քի խօթէտիյի վագըլթ սէ-
րայրմա վէ հուզուրումա կէլմէյէ մէզուն
տուր , քիմնէ մանի օլմագ : Վնճագ պու-
պէնիմ թապիյաթըլմըն մողայիրի խտէ տէ-
սէնին խաթըրընտան ըրգամանըլըմ իշիւն
սիխար . պունու տա պիլմիչ օ'լ :

ՕԼ տէմ Խոքենտեր զիյատեօիյլէ շաղ
օլուպ , Լութֆիկէ միւժտէ վէ խօթէտի-
յի վագըլթ Գլորէնցանըն եանընա կիտէ-
պիլէչէյինի իֆատէ էժտիբաէ , Լութ-
ֆիկ ույզուտան ույանըր կիպի եաթագտան
սըչրայըպ գուլգուր . վէ օլ կիւն Գլորէն-
ցանըն հուզուրունա կիտիպ , հալի աշդը-
նը էտիպանէ արդ էյլէտի . վէ օնտան
սօնրա տէվամ էթմէքտէ պիր պիրինի է-
յիտէն թանըյըպ , զիյատէ մուհազպէթ-
էտերլէր իտի :

Պարսց խատէմէսի պու էսրարա վա-

ԴԵՒՔ օլուալ , փատիշահ գըղընըն ըրզը յե-
քէսթ օլմուշ սուցի զաննը իլէ Լութ ֆի-
կին էօմրիւնէ դաստ մերամը էտիպ , գոլ
աղածընա պիր պէօլիւք ասքէրի իլէ եօլու-
նու պէքէմէք , վէ սուլժան սարայընա
կիրաիյինի եախօտ օնտան չըգտըղընը
ըասթ կէլտիքտէ վուրուպ էօլաիւրմէք թէր-
թիպինի գուրտուլար : Խսքէնտէր պունու-
տույտուգտա , պիր կիւն քէնտի էթպա-
անընը սիլահլանտըլտը . վէ գոլ աղասը-
նըն քուսույա գոտուղու ասքէրինին իւզէ-
րինէ զաֆիլ եիւրիցիւշ էտիպ , մուհա-
րէպէ էտէրէք , պիր Հայլըսընը գըլտըր ,
վէ գուսուրու տախի ֆիրար վէ բէրիշան
օլտուլար . վէ օնտան սօնրա Լութ ֆիկէ-
տիւշմէնլիյէ քիմսէնին ճէսարէթի օլմա-
յըպ , Լութ ֆիկ պիլա մեմանաաթ սուլ-
թան սարայընա տախի տէվամ էթմէք-
տէ իտի :

Պ Ա Պ . 21.

Խսքէնտէրին Մըսըրա ալտէրի :

ՕԼ կիւնլէրտէ , Մըսըր փատիշահը
խասթէլէնիպ՝ Խսքէնտէրէ միւլքիյէթինի
զապթ էթմէք իւզրէ տավէթ մերթսւպու-

կեօնտերանի : Խաքենտեր տախի մեքթուպու
 Տիւրոս վատիշահա բույեթ եթաիրերեք
 ավտեթինե իզն իսթետիքտե , Տիւրոս տա-
 խի պիր պիրինտեն այրըմալարը քենտի-
 նին մահզունիյեթինե մուճիպ օլաճաղընը
 իլան պիրլե իզին վերիպ՝ Եօլճուլուղունա
 տայիր Ճեմի լշվագիմաթըն թետարիքինի
 տախի խազնետարընա թէնպիհ Եյլէտի :
 Խաքենտերին կիւտեճեյի հավատիս պու-
 լուպ , Ճիւմը բիճալ վե վիւքելա վե ա-
 հալիյի պէլտե , վե ալել խուսուս Լութ-
 ֆիկ վե Գյօրենցա զեյտե մահզուն օլ-
 տուլար : Ա չ պու իրիսի՝ ախեր չօդ խալդ
 իւ՝ շեհիրտեն պիր իրի սատմըգ եւրե-
 գատար կեօնտերի կիթափիլէր . վե այրը-
 լաճագլարը վազըթ Լութֆիկ վե Գյօրեն-
 ցա Խաքենտերին պօյնունա սարըլըպ վե-
 տալէշտիքտե , Լութֆիկ տետի . գորգա-
 րըմ սէն կիթափտեն սօնրա , տիւշմէնլէ-
 րիմ մեյտան պուլուրլար , վե պէն սէրի-
 մի օնլարտան մուհաֆազա Ետեմեմ . պէ-
 նի Եօլափիւրիւրլէր :

Խաքենտեր տետի . սանա պիր թէնպի-
 հիմ վար տըր գարտաշըմ . Եյիճե խաթ-
 ըրնտա սագլա . Սպանեօլ փատիշահընըն
 Աիթոն նամ Եվլատը չօգտան պէրի պիզիմ
 փատիշահըն խըզմթինե կիրմէք արզու-

լոր , վե պէնիմ՝ կիթափյիմի իշխթափտէ կէլմէսի իհթիմալ արը . քենտինի օնտան սադրն , վե օլմայա քի օնտ պիր սըր վերէսին . զիրա սրբընա աշնա օլտուգտա , փառիշահա խապէր վերիր վե գաթլինէ տախի սէպէպ օլուր : Լութֆիկ պին թէշէքքիւրլէ քենտի քարմաղընտան եիւպիւյիւնիւ չըգարրպ՝ պէնի խաթթըրտան չըգարմամանըրպա պիր տէլիլ օլումն տէշէրէք Խաքէնտէրին քարմաղընա թագտը . վե պիրակ տահա վետալաշը պիր պիրինտէն այրըլարագ Խաքէնտէր Ուրսըրա , վե Լութֆիկ իլէ Զիլօրէնցա տախի Խակէնտէրիյէյէ աղնմէթ եթափիլէր :

Պ Ա Գ . 22 .

Սպանիա Դանզատէսի Սիդոնուն դամմազւըն
վէ Լութֆիկին քենլիքէսի :

Տիւրոս փառիշահըն եանընտան Խաքէնտէրին այրըլը Ուրսըրա ավտէթ իթմէսինին Հավատիսինի Սպանեօլ շահզատէսի տույարագ , պէր վեճի մուհարըրագ գալգը Խակէնտէրիյէյէ աղնմէթ վե փառիշահըն խրզմէթինէ գարուլանմաղա

արզու իսթիտա էյլետի . վատիշահ տախի հուզուրունա տավլեթ էտիպալ տետի . սէնտեն էվկել խըզմեթիմիզակ Խոքէնտեր նամինաէ պիրիսի օլուալ , կիտելլ օլ մուրիյեթ պօշտա տըր . սէնի օնուն եէրինէ նասպ էթափիմ . վլ խիլաթ կիյտիրից , Խոքէնտերին եէրինէ Լութֆիկին գօնաղընտա թէմէքիւն օլմասընը էմը էյլետի :

Պու թէրթիպտէն Լութֆիկ խօշւանմատը . վլ Աիթոն թէրքինաէ օլուպ՝ իլք կեօրիւշմելլերինաէն իբիսինին մապէյնինէ պիր սօղուգլուգ կիրտի . քի կիթտիքնէ խուսումեթէ գարար վլրտի . Լութֆիկ քէնտի հագգընա Աիթոնուն սույի զաննընա պիր վլսիլ . վլրմէմէք իշխն , պիր գաչ կիւն Ջլօրէնցանըն եանընա օլրամամագ նիյեթ էթափի իսէ տէ , աշգ իլէ միւլահազա պիր եէրտէ տէվամ էտեմէզլէր ֆէհվասընճա կիվլիճէ . մինասիպ առա էթափիյի վագրթլարաա կիտեր խօի : Աիթոն շիւպհէ էտիպ կեօղէթմէյէ ատէմ թայեին էտերէք նէրէյէ կիթտիյինիթաստիգ էթափտէ , Լութֆիկտէն ինթիզամընը ալմազա պունու էյի պիր վլսիլ . թութտու : Էշմիլլենաէն Լութֆիկ իլէ Խոքէնտերին պիր պիրլէրի իլէ տէրէջէյի

Նիհայեթէ՝ տօսթլուգլարբնա տախի վուգուժ ուտու :

Պիր կիւն Տիւրոս փատիշահ Դաքենտէրին խըզմեթինի զիքը ետիպ կիթմեսի իւզերինէ աշխ չեքերէք խայըր տուա եթմեսինտէ Աիթոն տէտի . Դաքենտէրին հանկը սատագաթը խաթըրը շահանենիզուդալմը տըր . աճեպա գըզընըզլա Լութիկին պիր պիրի իւէ մուհապալթ եթմեսինէ թէվասսիւթիւն մի : Փատիշահ տէտի . սէօյլէտիյինի պիլիյօրմուսուն եօխսա թէվէքէլլի պիր սէօղ տիւր աթտըն մը : Աիթոն տէտի . թահգիգ եթմետիքտէն սօնրա հուզուրի շահանետէ թէհի սէօղ օլամազ :

Օլ տէմ փատիշահ Լութֆիկի շաղըրը տէտի . նէ՞ տիր սէնին հագգընտա իշիթտիյիմ . եկէր սահիհ չքգար իսէ , սէնի տուվարա եօրմեք գաթիյա ճայիկ տիր : Լութֆիկ տէտի . հաշա փատիշահըմ . հէմ պու միտիլիւ սէօղ տիւշմեն իճատը վէ տախի իֆթիրա տըր : Աիթոն դարշըլայը տէտի . նա՞սըլ իֆթիրա տըր կէչէն կէճէ կիթտիյինտէ , փատիշահըմզա խըյանեթլիք եթտիյինի եիւզիւնէ վուրուպ ալը գօմաղա չալըշմատըմ մը . վէ օլ կէճէ պունուն իչիւն սէնինլէ նի-

զալա՞շմատը մը : Լութիկ տետի . սե-
նին պանա խուսումեթին օլտուղու աշխ-
քեար տըր . վէ հագգըմա պէօյլէ պիր
իջթիրա տիւղիւալ , հալեա պէնաւէն ին-
թիգամ ալմագ մերամընտա սըն . անձագ
փատիշահըմըզ ատիլ տիր մատաելի լոյը-
դը վէճէ իլէ թահգիգ էթմետիքձէ հիւքմ
էթմել . Փատիշահ տետի . պիրինիզ
թագրիր վէ տիկէրինիզ ինքեար էթմեք-
տէ սինիզ . էրպապը վուգուֆտան պիր
գորը եօլըր՝ գըզըմըն հալի պիքրիյէթինի
քէշք էթտիրիրիմ . անձագ սիզ քէնտի
մապէյնինիզտէ օլան խուսումեթին տեգի
իշխն տախի էմրիմ պու տուր քի՛ շու-
գատար կիւն միւտաեթ միրուրինտէն սօն-
րա , պիր պիրինիզէ սիլահ իլէ պիր տա-
վաշ էտէսինիզ :

Լութիկ՝ Փատիշահա ըիզա կեօսթէ-
րիպ տողըու Յլօրէնցայա կիթտի վէ մատ-
տէյի իջատէ էթտի : Յլօրէնցա տետի .
շիւն տէյօրսուն քի Աիթոն գուվլէթլի վէ
չէմիգ , սէն զայիֆ միճազ օլտուղուն ի-
շիւն օնունլա ստվաշա չըգմաղա ճէսարէ-
թին եօդ տուր , պէնիմ սանա վէրէճէ-
յիմ ժէտպիր շու տուր : Հէման պու-
կիւն կիթ փէտէրինին աղզընտան սանա
պիր տավէթ մեքթիւպիւ եափ , վէ պա-

տըգըն պիրինե վէրքի , փատիշահըն հուզուրունտա պուլունտուղուն անտե , կեթիրիպ սանա վէրսին : (Օնուն իւղերինե փետերինե կիթմեյէ իպն իսթէ . հեման տօղրու Արսըրա կիթ Խաքէնտեր իլէ պիր իսթիշարէ եյլէ :

Լութֆիկ պու թէրթիպին դայիթ մինասիպ օլոււղունու ժերք եթաի , վէ ազիմ սեվինճ իլէ գօնաղընա տեօնիւպ պիր մեքթիւպ եաղտը քի , կեօյա փետերի խասթա օլուագ , քենտինի կեօրմեք իշխն աղլար ըմբչ , վէ ճանը ճեսեթտե իքէն փատիշահըղընը օնուն ելինե թէսլիմ եթմեք արպուսու իլէ , եանընա տավէթ ետէր , վէ եթպասասընըն պիրինի եօլձու գըյաժիթինե սոգուագ վէ մեքթիւպիւ օնուն ելինե վէրիպ տէտի . պէն փատիշահըն սարայընտա իքէն , մեքթիւպիւ կեթիրիպ սարայ աղասընա վէրիրսին :

Պու թէրթիպ իւղըէ Լութֆիկին փետերինտէն մեքթիւպ կելտիյի վէ մեֆհումու տախի փատիշահըն մալիւմիւ օլուագ , Լութֆիկին սիլայէ րուխսալժ մաթլուպ եթմեսինտէ տէտի . կիթ , վէ լաքին սավաշ իշխն գարար վէրիլէն կիւնտե պունտա պուլունմազ իսէն , պիլմիշ օլասընքի իւղերինե սեֆեր աշար սէնին թաճ

իւ թախմընը պաշնա տար ետերիմ :
 Առվժքիկ տէտի . պէնիմ քէնտիմտէն պիր
 շիւպհէմ եօգ քի սավաշտան գաչայըմ .
 անձագ իհմիմալ քի գարար վերիլէն
 կիւնե գատար կէլմէղ օլուրում . վագ-
 թի մէվուտէ պիր գաչ կիւն զամմ իւ ի-
 լավէյէ իհսան պույուրուն : Փատիշահ օն
 կիւն տահա իլավէ ետիպ , կիմմսինե
 տախի բուխսամ վերտի :

Պ Ե Պ . 23 .

Սատրգ տօսրէուք եմսալլերի :

Առվժքիկ միւթէշէքքիւրէն փատիշա-
 հըն այաղընը եօրիւպ , վէ Գլորէնցա իլ-
 տախի վէտալշիպ Մըսրրա տօղրու եօլա
 ըրդմասընը քիմսէյէ տույուրմամագ իջիւն
 պէնի Խարայէլայալէթինին եօլունու թութ-
 տու . վէ պիր գաչ ոսամթ կիմտիբտէն
 սօնրա , ուղուրունու շէվիրիպ տօղրու Մը-
 սրը եօլունա տէօնէրէք շէհրէ եագըն վար-
 տրգտա , Խաքէնտէրէ խապէր կէօնտէրտի .
 Օլ կիւներ գըբդ կիւնտէն պէրու տիւ-
 յիւն օլուպ , տիւյիւնիւն սօն կիւնիւ իտի .
 փատիշահըն գըպը օլ կիւն Խաքէնտէր իկլ-

Նիքեահ վէ թէզվիճ օլաճաղ ըտը : Անճադ
 Խաբէնտէր Լութֆիկին կէլմէսինի տուց-
 տուղու պիրլէ , անինտէ թէպտիլի ճամե-
 օլուպ իսթիգպալէ կիթտի . վէ իսթիֆսա-
 րի խաթր վէ շատիւմանիտէն սօնրա , ար-
 զա կիրիպ Լութֆիկ վուգու օլան ֆէ-
 լափէթլէրի վէ Գլօրէնցանըն թէրթիպիյլէ-
 Վըսրըա թէվէճիւհ էթտիյինի եւքեան
 եւքեան նագլ էյլէտի : Խաբէնտէր սիվալ
 էթտի քի սէնին Վըսրըա կէլտիյինի Գլօ-
 րէնցատան պաշգա պիլէն վա՞ր մը տըր :
 Լութֆիկ տէտի . քիմսէ պիլմէզ . ճիւմ-
 լէսի զանն էտէր քի փէտէրիմին եանընա
 կիթտիմ : Աէ Գլօրէնցա իլէ պու թէր-
 թիպի էթտիյիմիզ՝ իքիմիզն թըպգը պիր
 պիրիմիզէ պէնզէր օլմամըզա մէպնի տիր .
 քի պէնի կէօրէն Խաբէնտէր՝ վէ սէնի կէօ-
 րէն Լութֆիկ զանն էտէր . Հալեա Տիւ-
 րոս փատիշահ պիլէ պու կիւնէտէր իքի-
 միզն պիր պիրիմիզտէն ֆէրք էտէմէզ :
 Հալ պու քի , էկէր պու կէճէ եօլու չը-
 գըլմազ իսէ , վագթի մէվուտա եւթիշ-
 լէմէզ : Պունու սէօլէյիպ աղլայարագ
 Խաբէնտէրին այաղընա գաբանտը :

Խաբէնտէր տէտի . պու կէճէ սապահ
 օլտուգտա ըիքեապ ալսյը օլուպ , ճէմի
 րիճալ վէ քիպար վէ վիճուհ վէ այան

աազըլար վե հետիյելեր իլե փատիշահա
կեօզ այտըն տեմեյէ , վե պանա թեպ-
րիքէ կելշէք տիրլեր . անձագ իձապ եթ-
աիյի հալու պէն գըլտան տա վաղ կե-
չերիմ փատիշահլդտան տա . սէնի գուր-
թարմագ պանա պունլարըն ձէմիսինտէն
եվմէլ տիր : Պունու տէյիպ Լութֆիկի
քէնտի գօնաղընա կեօթիւրտիւ . ալիրպիր-
շըրինին ելպիսելըրինի տէյիշտիրտիլէր ,
վե Խաքէնտէր Լութֆիկէ երթէսի կիւնիւ
փատիշահա վե ըիծալ քիպարա վե թեպ-
րիքէ կելշէնլէրէ նէ մուամլէլէ ետէճէյի-
նի թարիֆ ետիպ , կերտէք մատտէսինի
տախի Լութֆիկին սատագաթընա իհալէ
ետէրէք , աթընա պինիպ եօլո րէվան
օլտու :

Երթէսի կիւնիւ Լութֆիկ թամ Խո-
քէնտէրին թէրթիպինձէ տավըանըպ ,
Ճիւմլէսի Խաքէնտէր պու օլտուղունա հիչ
շիւպհէ եթմէյէրէք սազըլարընը սունտու-
լար . վե նիքեահ ետիպ գըլը կերտէկ ո-
տասընա վէրտիքլըրինտէ , Լութֆիկ պիր
գըլըք գընընտան ըլգարըպ , եաթաղըն ի-
շինտէ գըլ իլե քէնտի արասընա գօտու
եօյլշէք եաթաղըլար : Վնձագ սութան
հիճապընտան վե գահըրընտան , պու գը-
լըքըն մանասընը սիվալ եթմէտի , վե Խո-

քենտերին ավտեթինե գատար պու գըլըջ
կեծելերի եաթաղըն իշնե գօնմագտա
իտի :

Խաքենտեր Տիւրոս փատիշահըն եանըր-
նա տախիլ օլուպ , վագթի մէվուտա եւ-
թիշեյիմ տեյիւ փետերիմի խասթե պը-
րագըպ կելտիմ տետի . վատէ ալտըզըմ
կիւնե գատար փետերիմին եանընտա պու-
լունմագ իսթերիմ . փատիշահ տետի . Եյ
օղում խօշ կելտին , սէօղիւնտէ սառիթ
օլտուղունտան աննատըմ քի՝ սէնին հագ-
գընա սէօլենեն իֆթիրա տըր . հաթտա
դըզըմ Գլօրենցայը տա երպապի վուգու-
ժա քէշֆ եթաիրտիմ , պիքիր պուլուն-
տու : Խաքենտեր փատիշահըն եանընտան
ըգտըգտան սօնրա , խագիճէ պիր թագ-
րիպ Գլօրենցանըն եանընա կիթտի . վէ-
լութֆիկին հագգընա օլտուղու կիպիսի-
նի իքիսի պիր պիրինե նագլ իւ հիքեայէ-
յիլետիքտէն սօնրա , Խաքենտեր Լութֆի-
կին գօնաղընա կիթտիքտէ , հիշ քիմու-
ֆէրգինտէ օլմայըպ հէր քէս Լութֆիկի
զանն էտէր իտի :

Լութէսի կիւնիւ Խաքենտեր Աիթոնա
տետի . նէ՞ իտի քի պու խըյանեթի-
յի վէ իֆթիրայը պանա եթտին տետիք-
ըրին խիլաֆ , վէ սէն քեազիպ տեյիթ

մի սին . Աիթոն տետի , հաշա . պէն պու
 խսիմը-րի գապուլ էթմեմ . ուօյլէտիքլէ-
 րիմի թահգիգ էթմի-իմ : Ան չօգ սէօյ-
 լէմէ . փատիշահըն գարարը միւճիւպինձէ-
 սավաշա ըբգտըլըմըզոա , տօղրուսու էյ-
 րիսի պէլլի օլուր : Խաքէնտէր՝ քէսիլէն
 կիւն պու սուր գալգ տէյիալ եէրինտէն
 սըըրատը վէ սիլահ դուշանըպ իքիսի տէ-
 աթլարընա պինտիլէր սավաշ մահալինէ-
 ըբգտըլար : Ճիւզի սավաշտան սօնրա Խա-
 քէնտէր րասամըընա կէթիրիալ պիր վու-
 րուշտա Աիթոնուն քէլլէսինի կէօվտէսին .
 տէն այըըըպ եէրէ տիւյիւրտիւ . վէ հէ-
 ման աթտան աշողը էնիալ քէլլէյի ալտը
 տօղրու Ֆլորէնցայա կէօթիւրիւպ կէօս-
 թէրտի , օլ տախի ալըպ փատիշահըն հու-
 զուրունա ըբգարըպ տէտի . Լութֆիկ կի-
 պի զայիֆ միզաճ պիր տէլիգանընըն Աի-
 թոն կիալի պիր պէհատուրու գաթլ էթ-
 մէր միմքինսիզ իքէն , Աիթոնուն եալանձը-
 լըլը քէնտինէ պէլլա վէ ղաղէպ օլտու .
 հէփ տիւշմէնլէրին պունուն կիպի օլսուն :
 Փատիշահ իշին պու սուրէթէ տախիլինի
 կէօրիւպ , Խաքէնտէրի տէ Լութֆիկ զանն
 ետէրէք տէտի . Էյ էվլատըմ նահագ եէ-
 րէ սէնին իշիւն սույի զանն ետիպ , կիւ-
 նահընա կիրտիմ . պունտան պէօյլէ էն

ավիմ սատըգըմ վե սէվկիւլիւմ սէնսին :
Խպէնտէր տէտի . բէջա էտէրիմ փատիւ-
շահըմ . զիւնքի փէտէրիմի խասմէր պըրա-
գըպ իրատէյի Շահանէյէ հիւրմէթէն
կէլոիմ . վե չիմտիլիք պունտա գալմաղա
պիր էլլպէմ սէպէպ եօգ տուր , բուխսաթ
իհօան պույուրուն փէտէրիմէ կիտէյիմ .
վե պէօյլէջէ իզն ալըպ Մըսըրա ավտէթ
էյլէտի : Աէ Աիմոնուն հէլսքընը միւժ-
տէ վէրիպ , Լութֆիկի Խոկէնտէրիյէյէ
չէվիրտի . վե Խպէնտէրին կիթմէսինտէն
վե կէլմէսինտէն , վե Լութֆիկին օնուն
վէքեալէթինի էթմէսինտէն հիչ պիր քիմ-
սէնին , վե հալեա փատիշահըն գըզը սուլ-
թանըն պիլէ խապէրի եօդուտու :

Հաթատա օլ կէճէ էվվէլքի կէճէլէ-
րին ատէթինէ մուլացիր օլարագ եաթագ-
տան գըլըճըն տէջ օլմասընը Աուլման
կէօրիւպ Խպէնտէրէ պու հիքմէթին մա-
նասընը սիվալ էթտիքտէ , Խպէնտէր
մատտէյի աննայըըպ տէտի . սուլմանըմ .
Էկէր սիզտէն պիր սօվուգըուգ եախօտ
հազզ էթմէմէք թահմինինտէ խանիզ ,
եանլըլնըգ վար . պու պէնճէ պիր միւլ-
հազայէ մէպնի թէճըիւպէ նէվինտէ պիր
շէյ իտի : Աուլման սէս շըգարմատը խսէ-
տէ իչէրիսինէ գօյուպ , պիր ինթիգամ
ալմասընը գուրար ըար :

Գ Ե Պ . 24.

Խաքենտերէ Վուգու օլան ազապէ :

Մալիւմ օլոռուղու վեճէ իւզրէ , Խաքենտեր Վըսըր փատիշահընըն գրզնը ալմասը իլէ պերապէր փատիշահըղա տախի վարիս օլոռու . վետիյիւնտեն սօնրա գոյըն փետերի չօդ եաշամսոյըպ վեժաթէ թմտիքու , քենտիսի թախսա կէջիպ Խաքենտեր շահ տենիլտի :

Ենձագ սութման փատիշահտան ինթիգամ ալմագ իւզրէ սարաց աղալարընտան պիրինէ ալեագա ետիպ , խաֆի իւնսիյէթ վետիլթէլը արասընտա Խաքենտեր շահը զեհիրլէմէք թէրթիպինի գուրուպ , երթէսի կիւնիւ իճրասընա միւպատիրէթ եթախիլէր : Խաքենտեր շահ զեհիրլի չերպէթին քեասէսինի աղզընա ալըպ իքի եռոտում իշինձէ աննայըպ , կէրոյէ չեքոի , վեանիտէ բանզեհիրի իւզերինտեն իշիպ զեհիրին գուվվէյի հալիքէսինի քեստիրտի իսէ տէ , թէսիրինտեն լիճուտինին հէրթարտիքընտա շրոպանլար վետիրալար տիշարը վերիպ միսքինէնտի . շէօյլէ քի եվվէլքի հիւսնիւ վե կիւզելլիյի նապէտիտ

օլոռու . կերորէն իգրահ էտէր իտի , վե
քէնտիսի տիշարը չբամաղա վե եանընա
տասամ կեթիրթմէյէ հիճապընտան , ու-
մուրի տէվլէթ վե միւլքիյէթ ելուզ իւս-
թիւ գալու : ‘Աիհայէթ իւլ էմր՝ վիւքէ-
լա վե ըիճալի տէվլէթ պիր մեճիսի խա-
ֆիտէ իսթիշարէ էտիսդ տէտիլէր . աիւն-
ետէ փատիշահլըղա մինասիս պիր քիմ-
սէ գալմամըշ մը քի պիզ պու միսքինի
փատիշահլըմըզ տըր տէյիս ալմըշ օժուր-
մուշուզ . հիշ պիր շէյէ միւգթէտիր տէ-
յիլ , վե շիֆա պուլուպ լայրգը իլէ փա-
տիշահլըգ էթմեսինէ նէշէյէ գատար
պէքլէյէտէյիզ : Պու գարար միւճիւպին-
ճէ Խաքէնտէր շահը լժահտընտան աշաղը
ալըպ , սիւրկիւն էթտիլէր :

(Օ) էսնատէ Տիւրոս փատիշահ վե-
ֆաթ էթմիշ , վե Լութֆիկ Ֆլորէնցա
իլէ նիքեահ օլուպ , օնա վէքեալէթէն
Խաքէնտէրիյէ փատիշահլըլընը իտարէ է-
տէր իքէն , քէնտի փէտէրի տախի վե-
ֆաթ էտիպ պէնի Խարայէլ փատիշահլը-
զը տտ օնուն թահտը թէսարրուֆունտա
օլմագլա , ազիմ գսւտրէթ իւ նուֆուզա
մալիք օլմուշ ուսու : Պունլարը Խաքէնտէր
իշտիպ , օնուն եանընա կիթմէյի գուր-
տու . հուգուգու գատիմլէրինի տէր խա-

թըր ետիալ , ո' պէնտէն եխւզ չեվիրմեղ
տէր իտի . վէ ելինե պիր ասա ալըպ եօ-
լա րէվան օլուպ Լութքիկ փատիշահըն
փայի թախտընա տախիլ վէ սէրայըն գա-
բուսունա վասըլ օլտուգտա , գաբունուն
պիր թարաֆընտան ատէթա տիլէնժիլէրի
վէ պիր թարաֆընտա միսքինլէրի տիզիլ-
միշ կէօրիւ : Օլ արալըգտա փատիշահ
տախի կէլիալ կէշմեսինի իշիթտիքտէ քէն-
տիսի տա միսքինլէրին սըրասընա կէշիալ ,
օնլար իլէ պէրապէր սառագայէ նայիլ օլ-
տու իսէ տէ , փատիշահ իլէ կէօրիւշմե-
յէ պիր եօլ պուլուպ մուաֆֆագ օլու-
մատը , վէ փատիշահ իշէրի կիրտիքտէ
թամմ վագթը օլտուղու իշիւն գաբուլար
գաբանըպ , իշէրիյէ հիշ պիր քիմաէյի
ալմատըլար :

Օլ տէմ Խաքէնտէր շահ , քէնտի ե-
լիէ պիր արզուհալ եազըպ , սէվկիւլեւ-
միւ օլան Խաքէնտէր շահըն խաթըրը իշիւն
օլա քէնտինին իշէրիյէ ալընմասընը , վէ
փատիշահա սութրատաշ օլմասընը րէճա-
էյլէտի : Փատիշահ Խաքէնտէր շտհըն զիք-
րինէ տայյանամայըպ սահիպի արզուհալըն
իշէրի ալընմասընը վէ քէնտի սութրատը-
նա կէթիրիլմեսինի էմր էյլէտի : Գիշմա-
նընը համիլ մապէյն աղասը տիշտը չը-

գըսդ արզուհալ սահիպինին հալինի կեօր-
տիւքտե տետի . փատիշահա սուֆրատաշ
օլմանըն սէնին տէրտինե նէ ։ կեօնե չա-
րեսի օլաճագ . սանա պին ալթուն վէրե-
յիմ պու սէվտատան վաղ կէ ։ սէնին
սաղլընտա պու գառար մէպլաղ իլ-
պէյ կիպի կէշինիրսին : Խպէնտէր բազի
օլմառդտա մէճպուրեն իշերի հիւնքեա-
րըն օռասընա կեօթիւրիւլտիւ . ոլ տախի
հալինի կեօրերէք , քէնտի եւմէք եւտի-
յի օտատա այրըճա պիր եւր կէօսթերիսլ
օթուրթտու . վէ քէնտի սուֆրասընա կէ-
լէն թասման օնա տախի վէրմէք եմը
էյլէտի :

Պատէհու Խպէնտէր սագըյա տետի .
Խպէնտէր շահըն աշգընա օլսուն : Հիւն-
քեարըն իսթիմալ ելժտիյի գատէհ իլ-
պանա պիր պատէ վէր : Աագը տետի .
Ճանըմ , հալինե նազար եթմէյիպ , վէ-
սանա օլան իհսանա գանի օլմայըպ պէօյ-
լէ մինասիպէթսիզ թէքը ֆլէր նէ ։ իիւն
ետէր սին : Գագըր՝ ըորար եթմէքտէ ,
Լութֆիկ փատիշահ մատտէյէ աշնա օ-
լուպ , Խպէնտէր շահըն աշգընա պէնտէն
մաթլուպ օլունանա եօգ օլմաղ , վէրիւ-
սին տետի : Խպէնտէր շարապը իշտիքտէն
սօնրա , Լութֆիկտէն հէտիյէ ալորու

եիւզիցիւ գատեհին իշխնե պըրագըպ վար
հիւնքեարա կեօթիւր տեյիւ սագըյա [թէն-
պիհ եյլէտի : Առթֆիկ շահ եիւզիցիւ
կեօրիւնձէ թանըյըպ , եա՛ Խաքէնտէր շահ
վէֆաթ եթմիշ , եա պու պիր սըրգաթ
աըը միւլհազասը իլէ թէվասիսինէ ոլ ֆա-
գըըը հուզուրունա չըգարմատըգձա կիթ-
մէյէ տախսի գոյ վէրմէսինլէր տեյիւ եմր
եյլէտի :

(Ա)ամմտան սօնրա օնու չաղըրըպ խալ-
վէթ եյլէտի վէ տետի . պու պէնիմ Խա-
քէնտէր շահա հէտիյէ վէրտիյիմ եիւ-
զիւկ սէնին ելինէ նէ՞րէտէն կէջտի , տող-
րուսունու սէօյլէ : Խաքէնտէր տետի , չիւն
տօվըուսունու իսթէտին , ֆէլէք չփտէ-
սինէ օղըայըպ պու հալէ կիրիֆթար օլան
սէնին սաւպըգտան մուհիպպի սատըգ ատտ
եթտիյին Խաքէնտէր շահ սլէն իմ : Առթ-
ֆիկ պունու իիթմէհայեիւր գալըպ՝ ա-
շիքեար իսպաթլար իլէ թաստիգ օլուն-
տուգտա ֆիրեատ իւ ֆիղան իլէ ելպիսէ-
սինի եըըթըպ թախտընտան աշաղը ենիպ
տետի . սէվկիւլի՛ւ պիրատէրիմ , պու նէ՛
հալտէ կէօրիցօրում սէնի : (Օ) պիպէ-
տէլ հիւնիւն , վէ ոլ նազիք վիճուտին ,
ոլ պէհատուրլուլուն նէ՞րէտէ գալըշ :

Խաքէնտէր շահ՝ քէնտինէ վուգու օլան
Ճէմի էհվալի նազլ էյլէտի :

(Օ) Մէմ Էռթֆիկ շահ պու էսրա-
ըը տիշարը ֆուշ էթմէմէյի թէվապիսի-
նէ թէնսպիհ էտիպ , Խաքէնտէր շահ իլ-
մուհիպաննէ էօբիւշտիքտէն սօնրա րու-
պասընը տէյիշտիրիպ փագ լիսպասլար կիյ-
տիրտի վէ տէտի . պիրատէր , օլմայա քի
Գլորէնցո սուլթան պու ահվալի իչեթէ ,
զիրա ազլմ քէտէր էտէր . վէ իհթիմալ
քի պու քէտէր քէնտինէ պիր ֆէնտիլդ
կէթիրէ :

Պատէհու պէլտէսինտէ վէ զիրի հիւ-
քիւմիթինտէ օլան Ճէմի թապիպլէրի
մախսուս տավէթ իլէ հուզուրունա կէ-
թիրտիպ տէտի . պու ատէմի հէր հանկը-
նըլ էյի էտէպիլիրտէնիզ , էլլի պին դու-
րուշ ինամըմ օլաճագ տըր : Խաքէնտէրի
էյիմէ թէճէսիւս էթաթիքտէն սօնրա ,
Ճիւմլէսի եէկ տիլ Ճէվապ վէրտիլէր քի
պունա զէհիրլի շէրպէթ իշիրմիշէր . վէ
զէհիրին իշէրիսինէ թէսիրէ վաղըթ օլմա-
յըպ տիշարը վուրմուշ տուր , վէ թըպճա
պունա չարէ օլամազ . լաքին եալընըլ
Վլահտան օլապիլիր :

Պ Ե Պ . 25 .

Խաքենտերին շիֆա պուլմասը :

Փաստիշահ պու սեօվիւ իշխթտիքտէ ,
օնլարը կեօնտէրիպ քենտի խազնէսինի
աշտը , վէ ֆուգարալարա վէ քիլսէլէրէ
վէ մանասմըրլարա քիւլլիյէթիւ սասա-
դալար տաղըթըպ , պունուն շեֆասը ի-
շիւն տուալէր սրփարըշ էթմէ իլէ տէ գա-
նասաթ էթմէյէրէք քենտիսի ատիսի փեր-
հիզ վէ տուա էտէր իտի :

Պիր կէճէնին նբսֆընտա սէմատէն
պիր սէս իշխթիլտի քի , Խաքէնտէր շահըն
շեֆասընա եալընըզ տէրման՝ Լութֆիկ
շահըն պէշ էվլատլարընըն գանը իլէ եայ-
գանմագ տըր . անձագ փէտէրլէրի պու
չօճուգլարը խօշնուաիյէթը քենտի էլլ
իլէ քեսիպ , գանլարընը ագըթմալը տըր :
Պու սէսի Խաքէնտէր իշխթիպ . պունտան
քէն իլլէթինէ միւսօթագիլէն չարէ օլմա-
յաճաղընը իսթիխրաճ էյլէտի . նա՛սըլ ո-
լա քի պիր փէտէր քենտի պէշ էվլատը-
նը պիրան քենտի էլլ իլէ խօշնութըր-
ղուլա քեսին տէր իտի : Լաքին Լութ-
ֆիկ տախի պաւ սէտայը իշխթմիշ իտի .

անձագ սեօյլէնէնի աննամամըշ ըտը , վէ
այրըճա քէնտիսինէ սեօյլէնմիշ իտի քի ,
չագ թատկեա հուզուրունտա տուանըզ
գապուլ օլունուպ , Խաքէնտէրին իլլէթի-
նին չարէսի քէնտիսինէ խապէր վէրիլ-
միշ տիր :

Լութֆիկ շահ պու խապէրի ալտըդ-
տա , անիտէ Խաքէնտէրին եանընա կի-
տիպ տէտի . պանա չագ թարաքընտան
պէյան օլունտու քի տէրտինին չարէսի-
նի սէն պիլիր իմիշ սին . նէ՞ իշիւն պանա
սեօյլէմէզ սին : Խաքէնտէր օլաճագ շէյ
տէյիլ աիր նէ՞ սեօյլէյիմ տէյէրէք
քէթմ էթմէք իսթէաիքձէ , Լութֆիկ շա-
հըն ըսրար էթմէսինէ տայանամայըպ է՞ն
նիհայէթ քէնտինէ օլան նիտայը տախի
աննաթտը :

Լութֆիկ շահ տէտի . սէն պիլմէ՞զ
մի սին քի՝ պէն սէնին ուղուրունա տէ-
յիլ քի պէշ իլլա օն էվլատըմ տախի
օլսա Ճիւմլէսինի խօշնուտիյէթ իլէ գաթէ-
էտէրիմ , վէ պու տէտիյինի ֆիլէն իս-
պաթ էթմէյէ տախի ֆըրսատ կէօզէ-
թիր իտի :

Պիր կիւն սուլթան՝ չօճուգլարը հա-
րէմտէ պըրագըպ թէվապիսի իլէ քիլսէ-
յէ կիթտիքտէ , Լութֆիկ շահ ֆըրսատ

տըր տեյլերէք , աղիր քեսկին պըշադ ալպ
չօճուգլարըն եանընա կիսիրիպ պեշինի տա-
խի էլի իլէ թավուգ կիսկի պօղապլառ ,
վէ գանլարընը գաղ իշինէ ալպ , աող-
րու Խաքէնտէր շահա կէթիրտի քի եայ-
գանըպ վէ չիֆասընը պուլուն . վէ անի
սասմթտէ իղնի Պարի իլէ իւզէրինտէ օ-
լան միաքինլիք ալամեթինտէն ասլա եսէր
գալմայըպ էվվէլքի վիճուտէ վէ հիւնէ-
վէ դուտրէթէ մալիք օլու :

Լութֆիկ շահ պունսւ կէօրտիւբտէ ,
զայէթ շաղ օլուպ , Ալքահա չիքր վէ
համտ իւ սէնա եթափտէն սօնրա , Խա-
քէնտէր շահա փատիշահա եագըշը լի-
պասլար կիյտիրիպ վէ թավլատան ոլետ
պիր քէօհլան աթ չերտիրիպ տէտի . պո-
մթա պին , շէհիրտէն պիր գաչ սասմթ
ուզազա կիթ . պիր թագըմ ապէր թէ-
տարիք իյլէ օրատա եյլէն . պէն օրայա
սոնա իսթիգպալէ կէլէյիմ վէ շէհիրէ
կէթիրէյիմ :

Խաքէնտէր պու սէօպէ թամպիգէն
կիթափտէն սօնրա , Պլօրէնցա ոտ լժան
քիլիսէտէն կէլտիրտէ Լութֆիկ շահ տէ-
տի . Խաքէնտէր շահ պիպիմ իլէ կէօրիւ-
մէյէ կէլիյօր , փայի թախաբմրդա տու
եագլաշմասընըն նամեսինիտէ ալարիմ . լո-

զըմ տըր քի իսթիգպալէ կիտէլիմ վէ զիյնէթ իլէ շէհիրէ կէթիրէլիմ , սուլթան տէտի . փէք մինասիպ օլուր . սիզ կիտին պէն տախի հինթօվա պինէր կէլիրիմ : Ղաքին չօճուգլարըն վուգուաթընտան սուլթանըն ասլա խապէրի եօղ ուտու :

Շահ ասքէր տիւզիւպ Իսքէնտէր շահըն իսթիգպալինէ կիթմեսինտէ սուլթան տախի հինթօվ իլէ եէթիշտի . վէ ազիմ շազլըլ ըլա կէօրիւշիւպ ալայ գուրուլտու պէցիկ զիյնէթ իլէ շէհրէ կէլաիլէր . վէ սարայա տախիլ օլտուլար : Վէ թաամ վագթը կէլտիքտէ Իսքէնտէր շահը սուֆըրա պաշընտա օթուրտուպ , պիր եանընտա Ղութֆիկ շահ վէ տիկէր թարաֆընտա Գլօրէնցա սուլթան օթուրտուլար , վէ զիյատէ մուհապպէթլէրինտէն , թաամըքէնտի էլլէրի իլէ եէտիրիրլէր իտի :

Խաամտան սօնրա , իւշիւ եալընըզ գալտըգտա Ղութֆիկ շահ սուլթանա տէտի . Իսքէնտէր շահա կէօսթէրտիյին մուհապպէթի վէ կէլմէսի իշիւն շազ իւ մէսրուր օլտուլունու չօգ հազզ էթտիմ : Այուլթան տէտի . նա՞ոըլ սէվմէյէյիմ օլ զատը քի տէվլէթիմիզ վէ սաատէթիմիզ ձիւմլէթէն Հագ թաալեատէն օնուն հիւրմէթինէ պիզէ իթա օլունտու : Ղութ-

Ֆիկ շահ տէտի . կէչենտէ պիր կիւն պիր
 միսքինի Խաքենտէր շահըն աշգընա սուֆ-
 րամբզա ալտըգ վէ պէնիմ գատէ հիմտէն
 շարապ իչտի իսէ խաթրընա կէլիր մի :
 Առւլժան տէտի . պէլի . եարալը պէրէլի
 պիր միսքին իտի , քի օլ միսիլիւ իլէթ-
 լի զանն էթմէմ քի տիւնեա իւզէրինտէ-
 պիր տահա պուլունապիլսին : Լութֆիկ
 շահ տէտի . իշմէ օլ միսքին՝ Խաքենտէր
 շահ քէնտիսի իտի , քի շիմտի շիֆասընը
 պուլմուշ վէ թէրթէմիղ օլմուշ եանըմբզ-
 տա օժուրուր : Առւլժան տէտի . Ալլահ
 էթմէյէ քի պիզիմ Խաքենտէր շահ էօյ-
 լէ պիր տէրտէ տիւզար օլա . վէ ջլւնքի
 պույուտու իսէ պիլէ նէ՞ իջւն օ վագըմ
 պանա սէօյլէմէտին : Շահ տէտի . սէնի
 քէտէրտէն էսիրկէտիմ : Առւլժան նա՞որդ
 սաղալտըլընը սիվալ էթտիքտէ , Լութ-
 ֆիկ շահ թէքմիլէն նագլինին սրբասընտա
 էվլատլորընըն գաթլինի նագլ էթտիյին-
 տէ , էվվէլ սէօյլէյէյտիմ բազի օլմա-
 յաճաղ ըտըն տէտի : Առւլժան տէտի .
 պօշ վէսվէտէ էթմիշ սին . տէյիլ քի
 պէշ , օն էվլատըմ տախի օլսա Խաքենտէր
 շահըն ուզուրունա ֆէտա էտէր իտիմ .
 պու տէրտ շահըն մէվթինէ սէպէպ օլու-
 րուտու . անճագ Ալլահ պիզէ կինէ էդ-

լատ իհսան ետէր :

Պունու սէօյլէտի , լաքին վալիտէ եիւ-
րէյի Եվլատ թէլէֆինէ այյանամաղ .
եէրինտէն գալդըալ աղլէյէրէք տօղըու
հարէմէ կիթտի . խըզմէթձիլէր սախի
արգասընտան կիտիպ չօճուգլարըն օտասը
գան ըէվան իշինտէ օլուալ , անձագ չօ-
ճուգլարը փիւր հայաթ օյնաշմագտա պուլ-
տուգտա միւթէհայիր օլուալ , չագ թա-
ալեայէ համտ իւ ոէնա եթտիլէր . եա՛
բապպի՝ տէտիլէր . քէրէմ իւ ինայէթին
չօգ տուր . պիու կիւնահքեար պէնտէլէ-
րինէ պու միւճիզաթը կէօսթէրտիքտէն
սօնրա ազիմ գուտրէթինին զիքրի եպէտ
իւլ ապտա ֆիքրի խէյալիմիզտէն ըգմո-
յաձագ տրը :

Պ Ա Պ . 26 .

Էռւրֆիկ Մըսըրը Խսքենտէրին նիւքմիւ ալ-
րենա սօգար : Սուլքանըն նէզասը : Փէտէր
իւ վալիտէսինի պուլմասը :

Ըիմտի իշ Խաքէնտէրի թէքրար քէն-
տի թախտընա չէվիրմէքտէ իտի : Պունուն
իշիւն Լութժիկ վաքիր ապէր չէմ ե-

տիպ , Արարարն իւզերինեւ կիթոի : Եհա-
լը գարշը գօտուլար . Ճենկ իլէ ֆեթհ
ետիպ Խաքենտեր իլէ պիրլիքուր Արարա-
կիրիպ տօղբու սերայա տախիլեն՝ Խաքեն-
տերին խային սուլթանընը վէ օնուն մու-
հիպպինի ելէ կէջիրիպ՝ եթտիքլէրի խա-
պասեթէ վէ գըյագլըդա պէտել սաղ
սաղ աթէշէ եագտըլար . վէ Խաքենտերի
փատիշահ իաթէմէյիլ տէյէնլէրի գըլըճ-
տան կէջիրտիլէր : Պիր գաչ կիւն սօնրա ,
Խաքենտեր Լութֆիկ շահըն հեմշերէսի իլէ
նիքեահ օլտու . վէ Ճեմի մեմլէքէթլի Խա-
քենտերի փատիշահ թանըյըպ՝ իթաաթ-
եթտիքտէն սօնրա , Լութֆիկ թէքըրար
քէնտի վելայեթինեւ ավտեթ եթաի . վէ
Խաքենտեր քէնտի հիւքմիւնիւ քէմաֆի
իւլ եվվէլ իձրա եթմէքտէ օլտու :

ՕԼ կիւնլէրտէ փէտէրի վէ վալիտէսի
խամրընա կէլիպ թէճէսսիւս ետերէք խա-
պէր ալտը քի օնլարըն մեքեանը քէնտի
հիւքմիւ ալթընտա պիր պէտէտէ իմիշ :
Պիր կիւն ավ եախօտ սեյեահէթ վէսի-
լէսի իլէ օրայէ կիտիպ՝ եվվէլճէ խատէ-
մէտէն պիրինի կէօնտէրիպ քէնտիսինին
օլ կիւն թաամը օրատա ետէճէյինի խա-
պէր վէրտի . օնլար ֆագըրլըգլարընը արդ
եթտիքտէն սօնրա , իֆթիխարէն գապուլ

էթտիլէր : Փատիշահ էթպայիսի իլէ տա-
 խիլ օլտուգտա , փետէրի վէ վալիտէսի
 կէլէն քէնտի էվլատլարը օլտուղունու
 տիլմէյէրէք գօլթուգլարընա կիրիալ աթ-
 տան աշաղա էնտիրտիլէր , վէ տօղըու
 խանէլէրինէ տախիլ էթտիլէր : Օատամ-
 տան սօնրա լէյէն երպրըգ կէլտիյինտէ ,
 փետէրի փատիշահըն էլինէ սու տօլտուր-
 մայը իֆթիխարէն գօյ վէրմէյիալ քէն-
 տիսի օլ խրզմէթի իճրա էթմէք իսթէ-
 տի . վէ վալիտէսի տախի փէշքիր թութ-
 տու . վէ պիւլպիւլիւն սէօղիւ պու վէճէ
 իլէ թէքմիլ օլտու : Ա է պու գատարընը
 քեաֆի սայըպ , էթպաասընա էմր էթտի
 երպրըլը վէ փէշքիրի էլլէրինտէն ալմա-
 յա . իսթիյար ատէմլէրէ խրզմէթ էթ-
 տիրմէք կիւնահ տըր տէտի : Գէտէր իւ
 վալիտէսի տէտիլէր կէրչի լսյըգ տէյիլիզ
 անձագ իֆթիխարըմըգ տըր : Փատիշահ
 տէտի . պէն սիզին իսթիյարըլըլընըզա
 րայէթ էտէյօրում . նէ՞ հաճէթ , պէնիմ
 պունձա խրզմէթքեարլարըմ վար . օնըար
 էթսինլէր :

Պատէհու հարվէթ էտիալ , վէ փէտէ-
 րինի սաղ եանընա , վալիտէսինի տախի
 սօլունա օթուրտուալ էվլատլարընըգ վա՞ր
 մը տըր տէյի սիվալ էթտիբաէ , ճէվապ

Ետիպ տետիլէր . պիր էվլատըմբղ վարը
 տը վէֆաթ էթտի . վէ նասըլ էօլտիւ
 տէյիւ սօրտու իսէ՝ էճէլի իլէ էօլտիւ
 տէյէրէք մուհագգագ վուգուաթը քէթմ
 էթմէք իսթէտիլէր : Անձագ՝ փատիշահ .
 Էկէր խիլաֆընըզը թութար իսէմ էլիմ
 տէն գուրիթուլամազընըզ տէտիքտէ ,
 օլմուշու կիպի նագլ էթմէյէ մէջպուր
 օլտուլար : Փատիշահ տէտի . Հիւ տիւ-
 շիւնմէտինիզ քի՝ էվլատընըզ օլ մէրթէ-
 պէյէ էրտիքտէ սիզէ տախի էյի օլուր .
 Ալլահըն թէրթիպ իւ թագտիրինէ գար-
 շ տուրուպ ազիմ կիւնահ իշլէմիշսինիզ .
 անձագ Ալլահըն թագտիրի իճրա օլմուշ
 տուր . գորդմայըն . տէնիզէ աթմորզընըզ
 Խաքէնտէր էվլատընըզ պէն իմ տէյի
 քէնտի պաշընա կէլէն ֆէլաքէթ իւ վու-
 գուաթը նագլ էյլէտի : Ա է իքիսինին
 տախի էլլէրինի էօրիւպ տէտի . Էկէր պէ-
 նի տէնիզէ աթմայայըրտընըզ , պէնտէ պու-
 տէվլէթէ նայիլ օրամազ ըտրմ . վէ ա-
 լլպ պէրապէր փայի թախտընա կէօթիւ-
 րիւպ , փատիշահ փէտէրինէ վէ վալիտէ-
 սինէ լայըգ էլպիսէ կիյինտիրիպ , վէ ըր-
 զագ իլէ թէզեին էյլէտի . վէ էթպաա-
 սընա տախի՝ պունլարըն էմրինէ իթաաթ
 էթմէք թէնպիհ էյլէյիպ պունլարըն խըզ-

մեթինեւ տախի՝ մախոռս Խըզմեթքեար-
լար թայեին Եւլետի :

Պ Ա Պ . 27.

Խիբամ իւլ ճիքեայէ :

Դիոկուլեախանոս շահզատեւ պու լաթիջ
մենգըպէլի միւթեւսիրէ յի նագլ Եթափ-
տէն սօնրա , փետերինեւ խիթապէն տէ-
տի . Եֆենտիմ . Հիքեայէմէ տրդգամթ
պույուրտունուղ ա . սիզ տախի վալիտէ-
մին թէշչիգի իլէ Եթափ տէֆա պէնտէ-
նիզին գալթինի ֆէրման պույուրտունուղ .
անձագ Ելքսհ տօղըույա եարտըմճը օլուպ
պէնի սագլատը : Եռնցիանոս փատիշահըն
եիւրէյի գալգըպ տէտի . Եյ Եվլատըմ .
մենգըպէն տէրունիմէ թէսիր Եթափ .
Ճիւրմիւմիւ աֆլ Եյլէ , պէն տախի պուն-
տան պէօյլէ փատիշահլըղըմտան իսթիգա
Ետիպ , Հիւքիւմէթիմի սանա թէսիմ Ե-
տէրիմ վէ իսթիյարլըղըմտան սանա տու-
աճը օլուրում : Պատէհու մեճիսէ առլ-
թան Հագգընա Ճայիղ օլանընը սօրտուգ-
տա օնլար տախի տէտիլէր . Դըղ գոլըղն-
տա պուլունան օղլան , Ճինայէթինին իս-

պալթը տըր . շերան եագմագ իճապ էտեր
 վէ փատիշահ իճրասընը էմը էթտի . Ան-
 ձագ շահզատէ րեճա էտիպ տէտի . պէ-
 նիմ եիւզեւմտէն քէտէր կեօրմէսին . էթ-
 տիյի քէմիյէ պէտէլ պէնիմ օնա էյլիկ
 էթմէմ ինսանիյէթին շարթընտան տըր :
 Փատիշահ տէտի . սուլթանըն իլք գա-
 պահաթը , եանընտա գըզ դըյաֆէթին-
 տէ օղլան սագլայըլ , հարէմի հիւմայու-
 նումու քէրլսանէ էթմէսի . վէ իքինչիսի
 սանա իֆթիրա էթմէսի տիր . սէն քէն-
 տի փայընը աֆէլ էթտին . անձագ շիւն-
 քի օ պէր գապահաթը ամմէյէ ֆաշ օլ-
 տու , իպրէթի ալէմ իշխն ձէզասը լա-
 զըմ տըր . եօխսա ազիմ ֆէնալբէլորն
 էօնիւ ալընմազ :

Հազըրը տիվան իւլամէ վէ ըիճալ իւ
 քիպար , պու սէօզէ մուլաֆֆագաթ
 կեօսթէրիպ , շերինին հիւքմիւ վէ փատի-
 շահըն ֆէրմանը միւճիպինձէ իքիսինի
 տախի պիրէր հաշարի աթ գույրուղունա
 պաղլայըլ սիւրիւքէտէրէք հէլուք էթտիք-
 տէն սօնրա , լէշէրինի տախի աթէշէ
 եագտըլար : Ճիւմէ ալէմ շիւքը էտէր ի-
 տի քի գապահաթը սըզ իւլաս պուլուպ ,
 գապահաթ սահիպի գազըտըլը չուգուրա
 քէնտի տիւշտիւ :

Պիր Եյամ սօնրա , Ըսնցիանոսուն Ե-
ճելի վուգու պուլտուգտա , Դիոկղետիա-
նոս թախտա Ճիւլիւս Ետիալ քէնտի խօ-
ճալարընը ազիմ թէվդիր իւ թէքրիմ իլէ-
եանընտա սագլատը վէ տավալար նեղա-
րէթինի օնլարըն իլմ իւ մահարէթինէ Հա-
վալէ Եյլէտի . վէ քէնտիսի Ճեմի Եֆրեա-
րընը միւլքիւն ապատընա սարֆ Եյլէյիալ
Ճիւմիէ ահալիյէ սէվկիւլիւ օլուու . Ճիւմ-
լէսի օնուն տէվամի Էօմր իւ իգպալի իւ-
չիւն խայր տուալէր Էթմէք տէ օլուպ ,
թէտապիր իւ իտարէսինտէն խօշնուա օլ-
տուլար . վէ մէվլծինտէ Ճեմի ահալիի
միւլքիյէթ ազիմ եաս իւ քէտէր իշին-
տէ գալարընար :

Աներե մուհաբեր եռակելցին գուլտնը հայ-
քընա նա՛կ :

Պախտ իւ թալիյինի աննամաղա մե-
րագ էտեն քիմսէ , աթիտէ մուհարրէր
իշարլէրէ միւրածաաթ էթտիքտէ , եա
եազըլարըն խանեսինի , եախօտ պունլա-
րըն էնձամբնտա օլան պուրձլարըն վէ-
սէյեարէլէրին խանեսինի աչըպ , րասթ
կէլէ քէնտի բարմաղընը պու խանելէրին
պիրինէ կէօթիւրէ . պատէհու օլ խանե-
տէ պուլունան եազընըն եախօտ պուրձ
եա սէյեարէ իսմինին ալթընտա եազը-
լանը պուլուպ օգույտ . մէրագ էթտիյի-
նի անտէ պուլուր :

Պօւնլարը հէր նէ գատար պունտա
թապ էթտիք իսէ տէ , պունա միւրածա-
աթ գըլանլարա իխթար էտէրիդ քի՝ քի-
շինին պախիժ ու թալիյինի պիլմէք՝ օլա-
ծաղը իսթիխրած էթմէք տէմէք օլտու-
ղունտան նաշի , պու խուսուստա մալիւ-
մաթի թամին թահսիլ էթմէյէ ինսան-
ճա խարիդ օլամազ . պունլար եալընըզ
էյլէնձէ նէվինտէն օլուպ , էյու պախ-
իթընըն տէվամը վէ պէտ պախիթըն էյու-
յէ թէպտիլի զըմնընտա խալիսանէ տուա
իլէ չագ լօաալէնին բահմինէ էմսիյէթ
քէսպ էթմէք ճայիդ տիր :

Ը	Ծ	Գ	Դ	Ե
Զ	Է	Ը	Թ	Ժ
Ի	Լ	Խ	Ծ	Կ
Հ	Զ	Գ	Շ	Մ
Յ	Ւ	Ը	Ա	Զ
Պ	Զ	Ա	Ո	գ
Տ	Ը	Ց	Ւ	՛
Ր	Ը	Ա	Ո	Ռ
		Ր		

ՕԼ ազիզ միւտեր վէ Օղուլ վէ Առուհ
 իւլ գուստ Եսիրկեյէ սէնի հէր թիւրլիւ
 պէշտաեն . տաղըթարն սէնին աղըթնը , վէ
 եիւրեկ աղըթնը . ալոյիւք շաղլըգ վէ ֆէ-
 րասէթ Վլահան , վէ սէն ալոյիւյէսին
 պէոյիւք իզզէթլէ վէ դայրը նէ սահաթ-
 աէ տօղտուն իսէ սէնին վալիտենտեն ,
 պէոյիւք հասթալըգ կէօթիւրտիւն , վէ
 նապէտիտ օլտուն քէնտի ագրապալարըն
 վէ տօսթլարընտան , ֆագաթ թէհլիքէտեն
 սագլա սէնին միճուտինի Ճանավարլար-
 տան վէ տինսիզլէրտեն . զիրա գօրգու
 վար Եօնիւնտէ սէնին , վէ ֆէնա սէոյլէ-
 յիճիլէրին չօգ տուր սէնին . կիթ իպա-
 տէթ Եյլէ Վլահա՝ քի Եսիրկեսին սէնի
 անլէրտեն . վէ քէնտի ֆիքրին իլէ հէր նէ
 քի թութստն վէ ֆիքրինէ ալսան վէ միւ-
 րատ Եթսէն , մէրամըն իւզբէ օլա : Ա ի-
 ճակ թալիյի Եյի չըգտը ոանտ :

Բ

Պիլվլէ Վէլամուլահ , քի միւտեր-
 տէն իլսալ օլունտու , օլ տուր ոմուտ

սըգըլմըշլարա վե սըգլեթե տիւշենլերե .
ու խելաս էտեր սենի ճեմի գաղալըրտեն
տեք օլոռու սենին եիւրեյինին աղըրըր ,
վե թեքմիլ օլոռու սենին սեհմին վիճակըն
խայրըրա , նե իշ քի թութարըսան Ուկ-
լս ըրասամթ վերիր սանա , վե եօլ կեօս-
թերիր . իմոի էյլե սենին սըրըրընը , էկեր
սաթաճաղըն վար իսե՝ ֆայտե էտերսին .
էկեր եօլա կիտեր իսեն՝ խայրը իլեն կե-
լիրսին . էկեր ուղագտա ատեմին վար ի-
սե՝ էյի կեօրիւրսիւն , էկեր հասթան վար
իսե՝ թեզ սաղալըր , վե օնու քի գայպ
էթմիշսին պուլսւրուն : Արրահամըն վի-
ճակը տըլ :

¶

Աիթ հիչ սիվալ եթմե , զիրա չօդ սըգ-
լեթին վար . վե գասե վեթ վար էօնիւնտե-
վե էօլիւմ աղըրըրարը գասե վեթլենտիրտի-
լեր սենի , վե եկրիշտի իւզերինե սըգլեթ
պեցիւք . եօղուտու սանա եարտըմձը վե
սեվկիւլիւ . զիրա ալթայի մերաստեն հագ-
սրդ չըդտըն . վե չիմտի միւշկիւլտեսին
էօմրիւն իշիւն : Դմտի եալվար Ուկլայե .
վե ահտ էյրե օնա , քի քեւ էյլեսին
հասմինի , վե չըգարսըն սենի սըգլեթսեն
այտըլ լըդա , վե սենին եիւրեյինին միւ-

բատը՝ խսյըրա թեպտիլ օլուր : Առւտան
խեցիլ տուր : Յոնանու վիճակը արը :

¶

Ո՞ն ա՛ սէվիկիւլիւ , շու իջն իջնւն սի .
վալ ետեր վէ զայլըլանրրորն ապյիմա .
Վէվլա խելաս ետեր սէնի վէ ըբարըր
չեմի սրդլւթտէն վիճուտինի , վէ գաֆիլ
պիր եւրատէն մալ պուլուն , քի օնտան
իւմիւտիւն եօդ տուր , վէ աշար սանայ
Վէվլա խսյըրլը գաբու . եօլա կիտերսէն
սէլամեթ կէլիրսին . վէ ափւշմանըն ութա-
նըր . ուզագտաս ատէմին վար իտէ կէօ-
րիւրսիւն . եօլիւմ աղըրըլարը գատէվէթ-
լէնտիրտիլէր սէնի . լաքին ունուտուրսուն
օնու . աէյիշիլմէք իսթէրսին պիր եւրատէն
տիկէր եւրէ . պիրազ սապը վէ թէհամ-
միւլ եյլէ , վէ սօնրա աէյիշիր վէ խսյր
պուլուրսուն , պէօյիւրսիւն վէ շաղ օլուր-
սուն . իւմիւ եյլէ Վէվլայէ քի քէտէր-
լէնմէյէսին . Դանիկէլին վիճակը արը :

¶

Վուժլու սանա ա՛ սէվիկիւլիւ քի
Վէվլա արը սանայ եալորմէք . լաքին սէն

չօգ չապալատըն . օլմատը սանա բահաթ-
լբ . վե օլմատը սանա եարտըմճը . նե՛
գարտաշ վէ նե սեվկիւլիւ . տենիղ տալ-
կասը կիպի չալգալանըյօրսուն , վե սենին
եօմըիւնե բահաթ պուլմայօրսուն : Ե՛ սեվ-
կիւլիւ՝ չօգ շիւքը եյլէ Վեվլայէ՝ քի շաղ-
լբ եւթիշէ սանա Վլահտան վէ սաղլբ
եյէր տեյիշելիրսէն եւրինտէն , խայրրա
օղբարսըն , վէ Ճեմի չեթինլիքլէր խայրրա
տէօնէր : Պեօյիւքլէրտէն թէտարիքլի տուր
վէ տուզագ կէօսթէրիյօր . եօլտաշլարտան
վէ ղամազլարտան ղայէթլէ թէտարիքլի
տուր : Առւրբ Կրիգորուն վիճակը տըր :

Օ.

Թաճիւպլէնմիշիմ այ ատէմ՝ քի իքի-
ճիքլէնմիշ սին , վէ տիւշմանլարտան զէ-
տէլէնիրսին , վէ միւլհազա էտէրսին պէօ-
յիւմէք իշխն , վէ տիւշիւնմէզսին եալ-
վարմաղա Վլահա իպատէթէ թէմպէլսին
օլ էճիլտէն կէլմիշ տիր իւզէրինէ պէօյիւք
սրգլէթ վէ տիւշմանըն գուվվէթլէնտի
իւզէրինէ , կիթ եալվար Վեվլայէ նի-
յէթ թէքմիւ եյլէ օնա , զիրա լրգարա
սէնի Ճեմի սրգլէթտէն վէ ազատ օլսաըն
տուզագտան , պազիրկեանլրդըն վար , մու-

Հապպեթ իլէ քեար Ետերսին : Մատթեա-
ոսուն վիճակը տըր :

I;

Այ ատեմ միւլհազա Եթափյինի ա-
լբարն վէ շազ օլուրսուն վէ խելաս օլուր-
սուն շերտեն , կիթ համա Եյլէ Մէվլա-
յէ՝ լաքին պիր ատեմ վար՝ քի ֆիքրի
իլէ շերը միւլահազէ Ետեր սանա . լաքին
Մէվլայ չբարը սէնի Ճեմի սըգլեթաւէն
վէ տուղագան , զիրա սէն խայրըսըն վէ
Խիւտա գըլաղուզար սանա , նէ Ելինտե-
իշ առւթարսան րասաթ վէրիր սանա Ալ-
լահ , օնա քի թալապ Ետերսին . կէօ-
րիւրսիւն : վէ օնա քի Եեթիշմիշին պու-
լուրսուն . Եկէր քի հաստան վար իսէ ,
սաղալըր . վէ Եկէր խանէ եափարսան եա-
խօտ Եքինճիլիք Ետերսէն , չօդ խայր կէ-
լիք սանա վէ չօդ մաւ իլէ թէքմիլ օլուր
վէ պիւյիւճիւ Եքսիքլիքտէրտէն թէտարիքլի
տուր : Մսվսէսին վիճակը տըր :

II.

Այ ատեմ չեթին վագըթ կէլտի իւ-
զէրինէ սէնին վէ ագրապալարընասան վէ

տօսմթլարնտան վե սէնին սինսիլէն խու-
սումէթլի օլտուլար տանա , վե օլտու վե-
րանլրգ խանէնէ սէնին , վե կէզտին սէն
գէմին իւզէրինտէ , անճագ շիւքիւրլէն սէն
Մէվլատէն քի , կէլէճէք տիր պէօյիւք
շագլրգ վե քիմի իսթէրսէն՝ կէօրիւրսիւն
էկէր եօլա կիտէրսէն , չոդ էյլիքլէ տէօ-
նէրսին . նէ իշ էտէրսէն բատաթ վերիր
տանա Մէվլա , օլ ահար քի էթմիշին
Մէվլայէ թէքմիլ էյլէ էկէր թիւճար-
լրգ էտէրսէն՝ ֆայտէլէնիրսին . էյիմտի
ղապիլ հօշ տուր : Աէթին վիճակը արը :

[10]

Ելէրիլէմէտէն խայըրա . օնու քի է-
տինմիշ իտին հագսրդ շրգարն . եօլ ու-
տու տանայ մէտար . նէ գարընտաշ վե
նէ սէվկիւլիւ . իմտի եալվար Մէվլայէ ,
քի խէլաս էյլէյէ սէնի վե շրգարա սէ-
նի սրգլէթտէն . լաքին սէն իշիթմէզսին ,
վե իպատէթէ թէմպէլ տուրուրուն . օլ
էճիլտէն կէլտի իւզէրինէ սրգլէթ վե սէն
կէզտին ախէր մէմլէքէթտէ . լաքին քէ-
տէրլէնմէտին : Նշկէր տէօնմէզսէն Մէվ-
լանըն միւրատընա , կէլիր սէնին իւզէրի-
նէ սրգլէթ , վե մալինէ թալան օլուր վե

խանեներ վերանդրութ . վեր հեր ներ իշ թռւ-
թար իսկն ըասթ պուլմազ , վեր քիմի իս-
թեր իսկն կեօրմեղսին . օնու քի եփթիր-
միշին , պուլմազսրն . Եկեր քի տէօնէր-
սեն խիւտանըն միւրաաընա , օլ դէման
պիր քիլալի գաբու աչըլըր սանա , վե-
արթար սէնին եմլաքին . կիթ իպատէթ
Եյլէ խիւտայէ վե ահտ թէքմիլ Եյլէ քի
դայրը շերր իշլէմէյէսին . վե խէլաս օլա-
սրն եղիյէթլէրտէն : Առւրը Գրիգորուն
վիճակը տըր :

Փ

Վե քի Ելինտէ իշ թռւթարսան ըասթ
կեթիրիր սանա Մէվայ , վե Եյլէ զապ-
լինին սրբընը . միւժտէ վեր սէնին վիճու-
տինէ շազ օլմագ իսթերսին թռւթտու-
ղուն իշինտէ : Աէնին Ելինտէն շրգար սէ-
քեաթ , վե չօգլար եէրլէր սէնին Ելինին
գաղանձլարընը . Եմմա հասթալանտըն չօգ
քի Եօլիւմէ կիթտին , վե Մէվայ շրգար-
տը սէնի սըդլէթտէն վե եաշաթար , ու-
մուտուն օլմատըլը պիր ուզագ եէրտէն
խայրը կէլէճէք տիր սանա , վե սէնին
գասեւլէթին շազլլոց տէօնէճէքտիր . վե-
րս սէն խայրուրն , վե Մլահ խայրը գը-
լազուզար սանա , վե պախշիշլի պիր Ել-

լատ օլուր սանա . լաքին սեվկիւլիւլերտէն
թալեհին եօգ տուր . օնուն իշխն հազըր
տըր . զիրա պօշ եէրէ տիլէ տիւշէրսին .
վէ ձէրիմէ վէրիրսին . կիթ եալվար ԱՀ
լահա . վէ ահա թէքմիլ եյլէ օնա . քի
օնուն մերհամեթի կէլէ իւզէրինէ . եկէր
եօլա կիտէր իսէն , խայըր իլէն կէլրսին
վէ խայըրա եէթիշիրսին : Առղոմնուն վի-
ճակը տըր :

Ի

Վ. ատէմ՝ սըղընմըշսըն սէնին սըրըր-
նա վէ ունուտույօրսուն Մէվլայէ ահտի-
նի . զիրա սէնին գասէվէթին շազլըղա
տէօնէր , ուզագ եէրլերտէն միւժտէ սէ-
տասը իշխտիրսին , եախօտ եըրագտաքի
ատէմինի կէօրիւրսիւն . վէ Մէվլատէն
սաղլըդ պուլուրտուն , վէ քէմիքլէրինին
նաֆագասը էքսիլմէզ : Լաքին սէնին տո-
ղուրանլարընա եիւզ չէվիրիճի օլմա . վէ
նէ քի Մէվլատէն իսթէրսէն վէրիր սա-
նա . վէ տէյիշլմէք եէրտէն եէրէ խայըր
օլուր սանա վէ ձէմի չէթինլիքտէն ազատ
օլուրտուն , վէ նէ սըրըն վար իսէ՝ վէ հէր
նէ իշ թութարսան , կիթ եյլէ ֆայիտէ
վէ մալ ալըրսըն . վէ ենձամընտա չոդ

Խայրըլը կիւն օլուր սանա : Դազարըն վե-
ճակը տըր :

1:

Այ ատեմ՝ կէօրիւյօրում սէնի . վե-
սէնին սըրրընը քի պէնզէյօրսուն տէնիզ
տալկասընա , վե պէնզէյօրսուն սէրչէյէ-
քի տիւշտիւ ավճըլարըն էլինէ , օնճուլա-
յըն վե սէն զօրպալարըն էլինէ տիւշէսին
կիթ եալվար Վէվլայէ վե ահտ էյլէ օ-
նա , քի խէլսաս էյլէսին սէնի սահապ
Վէվլան՝ ձէմի տուզագտան վե սըգլէթ-
տէն : Եշար սանա պիր խայրըլը գաբու
տէվլէթէ , էմմա վատ էթտիյին ահտինի
թէքմիլ էյլէ . վե էկէր քի տէօնմէզսէն
Վէվլանըն միւրատընա , կէլիր սէնին իւ-
զէրինէ սըգլէթ . վե օլուր թալանլանմագ
սէնին խանէնէ վե մալինէ , վե սէն գօ-
վուլուրսուն , վե էօլիւմ աղըլըլարը գա-
սէվէթէնտիրիրլէր սէնի . վե եատ եէրէ
սիւրիւլիւրսիւն , վե էկէր քի տէօնէրսէն
Վէվլանըն միւրատընա , պիր քիլիտի գա-
բու աշըլըր սանա , վե նէ իշ քի թու-
թար իսէն էլինտէ , րասաթ վէրիր սանա
Վէվլայ , էմմա թէտարիքլի տուր ճանա-
վարտան սուտան վե ֆէնա ամէլտէն :
Յօնանըն վիճակը տըր :

iv

Այս ատեմ Մէվլանքն մէրհամեթի օ-
լուր սէնին իլէ ձէմի էօմրիւնիւն կիւնլը-
րինտէ . լաքին եատ մէմլըթէթէ սիւրիւլ-
տիւն . վէ հէր քիմի իսթէր իսէն կէօրիւր-
սիւն . նէ քի միւրատ էաէրսէն ալըրսըն .
զայէ պթտիկինի պուլուրառուն . լաքին եօլ-
տաշլարընտան թալէհին եօգ առուր . էմմա
Մէվլատէն չօգ պախշիշէրին վար , վէ
պախշիշլի պիր էվլատ օլուր սանա . լաքին
էօլիւմ աղբըւարը գասէվիթըլէնտիրտիլէր
սէնի , իմտի՝ իշէ եախօտ սըրա քիլէթ-
միշաին , կի՛թ էյլէ . ֆայիզլէնիրաին վէ-
խայըրը պուլուրառուն , էմմա սէնին ճինսին-
տէն ֆայտէլէնմէզաին . վէ սէնին գազան-
ճընտան չօգլար եէսինլէր , վէ փէշքէշ-
լէր Ալլահան ալըրսըն . պիր ուզուն գա-
րըտան քէտէրլէնիրաին , քիւֆիւրտէն վէ
պիշյիւճիւլէրտէն զայէթ թէտարիթլի տուր .
Առուրը Մարտիրոսուն վիճակը տըր :

v

Այս ատեմ սէն պէնզէրաին ըրմազա
քի տիւզիյէ կիտէր սւզուն վէ եօգ առուր

օնա տուրմագ . սե՞ն գօվուլմուշ օլտուն վէ
Աթայի միրասխօրլուգտան հագողղ ըդ-
աբն , վէ փետէրինտէն կիւլմետին . թա-
լէհսիզմին . քի հեր ատէմ հագորդ ը-
դարմըշ սե՞նի : Իմտի եալվար Վէլվայէ
վէ ահտ թէքմիլ էյլէ , քի մետար էյ-
լուսին աանա վէ խելաս էյլէյէ տուզագ-
տան . սե՞ն գասէվէժ էյթմէ , դիրա իչի-
նին չէթինլիյի այտընլըդա ըդար , վէ աա-
նա միւժտէ սէտասը կէլիր . վէ սե՞ն կիւ-
լէր շաղ օլուրառն , ղաֆիլ մալ կէլիր
սանա . ումուտուն օլմատըլը եերտէն ,
Վէթին վիճակը տըր :

Ա

Վ. սէվկիւլիւ միլայըմլանտըր սե՞նին
թապիյէթինի վէ սագլա Վէլվանըն միւ-
րասընը : վէ վէր էքմէր աճ գալանլարա
վէ սու սուսուզլորա . էկէր քի տէօնմէզ-
սե՞ն սե՞նին ամելինտէն , կէլիր իւզէրինէ-
պիր պէօյիւք սըգլէթ , վէ մալլէրինէ թա-
լանմագ , վէ խանէնէ վէրանլըգ , վէ նէ-
իշ թութարըսան բասաթ պուլմագ , վէ
հէր նէյէ քի հավէսլէնիրսին եերիշմէսին
վէ եիթիրտիյի պուլմազըն , էկէր քի
տէօնէրսէն Վլահըն միւրատընա վէ օնուն

թէմպիհւրինի սագլարսան , Վէվլանըն
մէրհամեթի եւրիշիր իւզերինե , վէ պէօ-
յիւբէրտէն իղզէթլէնիրսին , վէ պիր քի-
լսոլի գարու աշըլըր սանա . վէ արթար
մալին սէնին . նիշէ քի շէմա մախլիւգլէ-
րին իւզերինտէ , եօյլէ Վէվլանըն խայրը
եւրիշիր սէնին իւզերինե վէ բասաթ վէ-
րիր հէր նէ քի խաթէրտէն . Պէօյիւքլէրին
չէշմի թաթլըլանըր գարշընաա , վէ սէնէ
խայրը իլէ կէլիր սանա : Յակորուն վե-
ճակը տըր :

Վ'յ առեմ միւժտէ վէրիրիմ սանա .
սէն խայրըսըն վէ Վէվլս խայրը գըլա-
ղուզլար սանա , վէ սահիպ խէլաս էթտի
սէնի ձէմի տուզագլարտան . վէ օլուր-
սուն սէն սէվկիւլիւ ձիւմլէսինե . վէ մա-
լինե նօգսանլդ օլմազ . վէ վէրիր սանա
Վլահ , շէօհրէթ վէ պէօյիւքլիւք , լաքին
թէտարիքլի առուր պիր տիլտէն . քի քէ-
տէրլէնմէյէսին , զիրա տայիմ պիլէտիր
սէնին իլէ օլ լիսան : Աիթ եալվար Վէվ-
լսյէ , վէ ահա թէքմիլ էյլէ , քի խէլաս
օլոսըն շէրտէն , նէ սըրըն վար իսէ էյլէ
խէյփ էթմէ , հէր նէ քի խաթէրտէն եօյ-

Եւ թէքմիլ օլուր : Տարսեղին վիճակը
տըր :

2

Այ ատեմ՝ շաղլըգ վէ սէպինձ սէտա-
սը սունարըմ սանա , սէն գօրգմուշուն
վէ շիւպհէլէնմիշ վէ զէտէլէնմիշսին սօյ-
լարընտան վէ տօսթլարընտան . վէ սէնին
սօյոսն զարագ օլսուլար սանա . վէ չօգ
շէյլէրտէն հագսրզ ըբգտըն . սէնին ամա-
յի խանէն վէրանէ տէօնտիւ . վէ սէն
կէզաին եէր իւզէրինտէ . վէ էօլիւմ եա-
սը գասէվէթլէնտիրտի սէնի , լաքին շիմ-
տի շիւքիւր վէր Վլահա . քի եէթիշմիշ
տիր սանա պէօյիւք շաղլըգ . վէ չօղալըր
սէնին մալին ալթընըն վէ կիւմիւշիւն , հէր
նէ քի իսթէր իսէն թէքմիլ օլուր . ամ-
մա թէտարիքլի տուր զալիմլէրտէն վէ զի-
նատան . քի ֆուրթունսյէ տիւշմէյէսին ,
երրագտա օլանըն կէլիր , վէ սայրը նէ քի
սըրըըն վար իսէ Ճէմիսի տէ թէքմիլ օ-
լուր : Վովտէսին վիճակը տըր :

1

Այ ատեմ՝ սէնին պաղլարընըն չէօ-
գիւլմէսինէ հիւմայէ օլտու . նիճէ օլ միւ-

ՆԵՇԻՄԵՐ ԸՐԳԱՔԸՐԸՐ Կիւն տօղմուշան վե-
կեխալ Քրիստոսու պաւլուլար օրտա , վե-
ղայեթ շաղ օլտուլար . օնճուլոյըն սէնաե-
սէլինեւծէքսին իւին իլեն , վե սըբրըն ըլան
քի թութմուշուն . եկեր եօլա կիտերուն
սէլամեթ կերի տէօներսին . վե եյի պու-
լուրսուն . նիշէ Ոռվակս ալթ եթափ Փա-
րաւօն փատիշահը , վե մըսրըլարը . օնուն
կիպի տէ սէն ալթ ետերսին սէնին րա-
քիպէրինի . վե հեր նէ քի նիյեթ գո-
մուշ իսեն , վար եյլ ստհիոց Ալլահա քի
սէնի սէլամեթլենաիրիր : Ոռգուց վիճա-
կը տըր :

Ճ

Այ ամեմ՝ սիվաղինի սէօյլեյիմ սա-
նա , օլտուն սէն չօճուգլուգտան պէրիւ
տէտիրկին վե գարիպիլիք տէ չէքտին . վե
ճիւմէ եօմրիւն կիւնիւնտէ , վե պէտէ-
լենտին մըլէթլերտէն վե ալիթարիթլերտէն
վե սէնին ճինսին դարաղ օլտուլար սանա .
ա' սէվկիւլիւմ գօրգմացասըն , զիրա եւ-
թիշմիշ տիր սանա շաղլըգ , վե թէքմիլ
օլտու սէնին վիճակըն խայըրա , նէ քի
խմերուն Ալլահտան՝ վերիր սանա Ալլահ
եօլա կիտերուն եյի կէլիքսին . ամմա գօմ-
շու եքսիրլիլերտէն թէտարիթլի տուր . զի-

բա չոդ զեմելը իշխանիքսին : Դասնիւլին վեճակը տըր :

Ա

Ե՞յ առեմ՝ մ' ղարեղիլի կէօրիցօրում սէնի . շիմտի սէնին շերինտէն շաշմըշըն , վէ եօլտաշընա շէրր էտէրսին , վէ ճիւմլէսինէ քէտէր էտէրսին , արթըդ պըրագ ղարէզի ֆիքրինտէն վէ եօլտաշընա շէրր իստէմէ քի տիւշմէյէսին պէօյիւք սըգլէմէ , վէ ղազէպ կէլիր սէնին իւզէրինէ . կիւլմէտին ամժատան վէ էվլատտան , վէ ճիւմլէ նէ իշ քի էտէրսէն րասթ կէլմէզ սանա , էկէր տէօնէրսէն Վլլահըն միւրատընա , վէ եօլտաշընա վէ ճիւմլէ ինսանա ղարէզ էթմէզսէն , Մէվլու չավորրը րահմէթինի սէնին իւզէրինէ , վէ մալինին էքսիլմէսի ասլա օլմազ . վէ ազիմ իպզէթիլէն էնձամ օլուրառուն : Յաքէթին վիճակը տըր :

Յ

Ե՞յ առեմ՝ միւժտէ վէրիրիմ սանա , քի թէքմիլ օլտու սէնին վիճակըն խայըրա վէ սէն նէ սըրը թութարսըն եիւրէյինտէն . նէ թութմալա գատիրսին , նէ տէ պըրագմալայ . գօրգմա վար իյլէ . զիրա սէնին

սըրրըն խայըրա թէպտիլ օլուու . նիճէ քի
այ կէճէնին գարանլըղընը ըշբգլատըր , օ-
նուն կիպիտէ ըշբգլանըր սէնին սըրրըն ,
քի թութմուշուն . վէ եէթիշիր սանա
մալ սահիպ Ոէվլատան , վէ նէյէ հա-
վէսլէնիրսէն եէթիշիրսին . վէ պէօյիւքլէր-
տէն խայըր պուլուրուն . վէ միւժտէ սէ-
տասը իշխտիրսին . վէ կիւլէրսին . կիթ
եալվար Ալլահա՝ քի գրաըն սէնին հաս-
մինի : Առւրը Գրիգորուն վիճակը արը :

‘Ե’

Այ ատէմ՝ իշմէ խուսումէթտէ կէօ-
րիյօրում սէնի . քի պէօյիւք ֆուրի՛՛ունա
վար էօնիւնտէ . վէ սըգլէթէ տիւշէրսին .
չօգլար սանա շէրը տիւշիւնիւր . վէ սէն ան-
նամազսըն՝ սէնին վիճուտինին զայ օլմասը-
նը , վէ էկէր քի էթմէզուն Ոէվլանըն
միւրատընը . օլ էճիլտէն կէլտի սէնին իւ-
զէրինէ սըգլէթ , վէ հէր նէ սըրրըն վար
իսէ , թէքմիլ օլմազ , վէ էկէր եօլո կի-
տէրսէն , խացը օլմազ սանա . վէ էկէր քի
տէօնէրսէն Ոէվլանըն միւրատընա՝ վէ վատ
էթտիյին ահորնը թէքմիլ էտէրսէն , օլ
լէման պիր քիլիտի գարու աշըլըր սանա ,

վէ արժար սէնին մալին : Աէլուէսին վի-
ճակը տըր :

Ը.

ԱՌ ատէմ՝ չօգ խայրրլար սէնին էօ-
նիւնտէ կէօրիւյօրում . վէ ալըրսըն փէշ-
քէշէր պէօյիւքլէրտէն . շաղ օլուրսուն
վէ խայրրա օղրարսըն , սէվինիրսին էվլա-
տրնտան վէ էհլինտէն վէ օլուրսուն պէր-
կիւզար փէտէրինէ վալիտէնէ , վէ նէ քի-
իսթէրսէն Վլահտան ալըրսըն . եիթիրտի-
յինի պուլուրսուն , էկէր երբագտա ա-
տէմին վար իսէ կէլիր վէ կէօրիւրսիւն .
էկէր հասթան վար իսէ սաղալըր , վէ
կիւնտէն կիւնէ չօգ էյի օլուր : Դուկա-
սըն վիճակը տըր :

Ո

ԱՌ ատէմ՝ պօրծ տուր սանա Հէր սա-
մթ շիւքը էթմէք Վէվլայէ . հագիգէթ-
գասէվէթլէնտին , լաքին թէքրար շաղ օ-
լուրսուն վէ Վէվլանըն պախշիշ եթի-
շիր սանա . էմմա թէտարիքլի տուր զա-
լմէրտէն վէ ճանավարլարտան . զիրա-
գարըշգլութ վար տըր էօնիւնտէ . լաքին
պախշիշ վէ հիտայէթ ալըրսըն Վլահտան

վէ Եվլատլարընտան սէվինիրսին , վէ օ-
լուրտուն Ճիւմլէյէ սէվկիւլւ . վէ մալլէ-
րինէ Եքսիլմէք օլմազ . Եկէր քի եւրտէն
եէրէ տէյիշիրսէն Հագկընա չօդ Խայըրը
օլուր , վէ Խայըրա օղրարսըն . միւժտէ
սէտաօը իշխափիրսին , վէ Երրագտապիտ ա-
տէմինի կէօրիւրսիւն , վէ սէնին մէվլթին
Խայըր կիւնտէ օլուր , վէ կէօրտիւյիւն
տիւշ տախի Խայըր տըր : Վքրահամըն վի-
ճակը տըր :

2

ԱՌ ատէմ՝ չէօհրէթլէնիրսին Ճիւմլէ-
մինտէն վէ ալըրսըն Խայըր Հէօրիւմախ .
քի սէնին Հասմին Հիմապլանսըն , վէ եատ
միլայէթէ կիտէրսին վէ ալըրսըն փէշքէշ-
լէր . վէ Ճէմի չէթինլիքտէն եզատ օլուր-
սուն , վէ քիմի իստէրսէն Խայըր իլէն կէօ-
րիւրսիւն , վէ քիմէ քի Հավէսլէնիրսէն եէ-
թիշիրսին . Եմմա թէտարիքի տուր Ճա-
նավարլարտան վէ եիւքսէք եէրլէրտէն վէ
պիւյիւՃիւլէրտէն վէ փէրք եիւզիւ տիշէհ-
լտէն , քի չօդ ֆուրթունալէնմիշ . կիթ
եալվար ԱՌ վլայէ վէ նիյէթ թէքմիլ Եյ-
լէ օնա . քի աղատ օրսաըն չօդ չէրրտէն
վէ աշար սանա սահիպ Վլահ Խայըրը գա-
րու : Աէթին վիճակը տըր :

¶

Խայրը փեշքէշ վէրսին սանա Մէլ-
լա . շէրր երրագլանտը վէ խայրը եագ-
լաշտը Մէվլանըն միւրատը իլէն . վէ սէն-
սին իլիմտար . քի ճիւմլէսինէ էօյիւտ վէ-
րիրսին . լաքին տագլա վիճուտինի շէրր
իսթէքլի ատէմլէրտէն . վէ նէ քի իշլէր-
սէն վէ իշ քի թութարսան՝ խայրըա գը-
լադուզլար սահիպ Վլահ . լաքին սէվկիւ-
լիւլէրտէն բահտըն եօգ տուր , Մէվլայէ-
սրլըն , քի տէֆ էտէսին հասմինի . վէ
չրդարսըն սէնի ճէմի տուզագլարտան՝ վէ
սէվկիւլիւ օլմարն հէքէշէ , վէ սէնին
մալլէրինէ նօդսանլըգ օլմարն . մէ նէ քի
սիւշիւնիւրսէն , թէքմիլ օլուր խայրըա :
Մովսէսին վիճակը արը :

9.

Այ ատէմ՝ պէօյիւյիւտիւն ալչագլան-
տըն , ֆիքր էտէրսին գատիր տէյիլսին
սիր սըրը իւզլէրինտէ գալմացա . լաքին
սէն գասէվէթ էթմէ , զիրա կէլէճէք տիր
սանա պէօյիւք շազլըգ՝ ումուտուն օլմա-
տըլը ելէրտէն . զիրա սէն խայրըարն , վէ

Մէվլա խայրը գըւաղուզլար սանա , վէ
գասէվէթէ պէտէլ շազլըգ օլուր սանա .
Խայրը վէ պախչիշ ալըրսըն Ալահտան .
կիթ է.յլէ սէնին սըրրընը , էկէր թիւճ-
ճարլըգ էտէրսէն ֆայտէլէնիրսին , վէ է-
կէր քի եօլա կիտէրսէն խայրը իլէն կէ-
լիրսին . էմմա պահտընըն իւզէրինէ թէջ .
թիշ էտիպ սիվալ էտէյօրսան , Ալահ
աչար սանա խայրըլը գաբու , վէ արժար
սէնին մալին : Վատթէոսուն վիճակը տըր :

Ո.

Այ ատէմ՝ զէտէլէնտին միլլթէլէր-
տէն վէ թարիխսիզլէրտէն . եէրիշտի սէ-
նին իւզէրինէ գասէվէթ , վէ օլուր սէ-
նին խանէնէ վէրանլըգ սէնին տօսթլա-
րընտան , վէ սէնին միշէվէրէն տայիմա
զաիյէթէ ըդար . այ ատէմ՝ ղայղըլանմա
շու իշխն , զիրա թէզ կէլիր իւզէրինէ օլ
խայրը . վէ սահիպ Վէվլա՝ ըդարըր սէ-
նի ղարանլըգտան այտընլըղա , վէ սէնին
միւրատընա եէթիշիրսին . լաքին թէտա-
րիքի տուր եօլտաշլարընտան , քի թալէ-
հին եօգ տուր . վէ շէրկէօղ պիր ատէմ
վար տըր , քի ֆէքրի իլէն շէրը տիւշիւ-

նիւր սանա պիւյիւծիւլերտեն թէտարիքլի
տուր : Ադամըն վիճակը տըր :

Ա

Այ ատէմ' սէնին էօմրիւն իշխւն նի-
շին սիվալսնըյօրսուն . նէ՞ շաշմըշըն վէ-
շէրը տիւշիւնիւյօրսուն . վէ ծիւմլէսինէ-
քէտէր էտէյօրսուն , եէրտէն եէրէ տէ-
յիշիլրսին , վէ պիր եէրտէ գավիլէնմէզ-
սին , զայ էթտիյինի պուլմազըն : Պըրագ
զարէզի ֆիքրինտէն , եօլտաշընա վէ հէր
ատէմէ շէրը տիւշիւնմէ , էկէր իշիօմէզ-
սէն քէտէրլէնիրսին . կիլթ եալվար Մէկ-
լայէ , քի էզտա օլասըն չօդ շէրրտէն :
Եղիանըն վիճակը տըր :

Ա

Այ սէվկիւլիւ շիւքիւրլէր վէր Մէկ-
լայէ , զիրա կէլէճէք տիր սանա շազլըգ
իւմիւտ էթմէտիյին եէրտէն , վէ սէնին
գազանձընտան չօդ ատէմ եէյէ . վէ
շազ ֆիքիրլի պիր էվլատ կէօրիւրսիւն ,
վէ վէրիր սանա Մէկլա սազլըգ . լաբին
թէտարիքլի տուր պիր տէվիր եիւզլիւ ա-
տէմտէն վէ շէրրկէօլ տիշէհիտէն : քի

Ճիքը իւլէն շէրը տիւշիւնիւրլէր սանա ,
թէտարիքլի տուր օնլարտան , քի տիւշ-
մէյէսին գաղայէ , վէ նէ իշ թութարի-
սէն , խայըրա գըլաղուզլար սանա սահիպ
Ալլահ , երրագ եկրլէրտէն միւժտէ սէ-
տասը իշտարսին , եախօտ ուզագտաքի
ատէմի կէօրիւրսիւն . կիթ էյլէ սըրրընը
սէնին : Ամարկոսուն վիճակը տըր :

S

Այ ատէմ՝ մէսրուրիթ սունարըմ սա-
նա . սէն գօրդմուշուն վէ շիւպհէլէնմիշ
սին , պօշ թալէհսին . վէրտիյինի ղավ-
ղա իլէ սէօքէրսին . հէր քիմէ քի խայըր
էտէրսէն , օ սանա գարշըդ շէրը էտէր .
լաքին սէն իպատէթտէն վէ եալվարմտ-
տան տուրմա . կէլէճէք տիր սանա շաղ-
ըդ իւմիւտ էթմէտիյին եկրտէն . ուզագ-
տա ատէմին վար իսէ կէլիր , էկէր ֆա-
գըր իսէն զէնկինլէնիրսին , վէ էկէր քի
հաստան վար իսէ սաղալըր , էկէր տիւշ
կէօրմիւշ իսէն խայըր տըր : Դուկասըն
վիճակը տըր :

P

Այ ատէմ՝ շաղըդ վէ սէվինճ վէրի-

լիմ սանա . զիրա սեն խայըրսըն վե Աւ-
լահ գըլաղուզըար սանա , վե հեր քիմե-
համես էտէրսէն եւթիշիրսին . լաքին սեն
գօրդմա օնլարտան . զիրա Վեվլա տըր
սանա եարտըմճը . վե լաքին էքսիքլիքտէն
պահմըն եօգ տուր . թէտարիքլի տուր ,
քի զընտանա կիրմէյէսին . զիրա սահիհ
ճէրիմէ վերիրսին , լաքին գայալ օլան զա-
տընը պուլուրսուն . եօլա կիթմէք իսթէր-
սին ամմա՝ իքի ֆիքիրլիսին . կիթ գօրդ-
մա հեր նէրէյէ կիտէրսէն խայըր իլէն
կէլիրսին , վե հեր նէ քի իշ թութար-
սան , բասաթ վերիր սանա Վեվլա . վե
նէ սըրր թութար իսեն Վեվլա խայըրա
թէպտիլ էտէր , վե կիւնտէն կիւնէ էյի
օլուրսուն : Վարկոսուն վիճակը տըր :

8

ԱՌ ատէմ՝ չօգ խայըրլար կէօրիցօ-
րում հուզուրինտէ . ալըրսըն փէշքէշէր
ուլուշէրտէն , շագ օլուպ վե խայըրա օղ-
րարսըն , կիւլէրսին էվլատընտան վե էհ-
մինտէն , վե օլուրսուն խայըր պէրկիւզար
աթանա սէնին , վե էկէր տէյիշիլիրսէն
էէրինտէն , գամիլէնմէզօին . զիրա հէփ-
սի տէ դարէղլի տիրլէր սանա , վե ինսան-

տան հիշ պահթըն եօդ տուր . իլա սէնին
խայրըն Վէվլատան տըր , վէ վէրիր սա-
նա Վէվլա՝ քէնտի էօլչիւսիւզ մէրհա-
մէթինի . վէ հէր պիր չէթինլիքտէն է-
զատ օլուրուռն . վէ կէօրտիւյիւն տիւշ
խայրըա թէպտիլ օլուր : Փիլիպպոսուն վի-
ճակը տըր :

Կ

Այ ատէմ շէրը երրագլանտը սէնտէն
վէ խայրը եագլաշտը . լաբին զէտէլէնտին
միլէթէրտէն վէ թարիխսիզլէրտէն , վէ
սէնին միլէթին ղարէզ օլուռլար սանա ,
թէտարիթի տուր տիւշմանլարտան . լաբին
պիր շէրրկէօզ ատէմ վար՝ վէ պիր տէ
պիւյիւճիւ տիշէհլի , քի ֆիքիրլէրի իլէն
շէրը տիւշիւնիւյօրլար սանա . վէ եօլտաշ-
լարընտան վէլվէլէ վար տըր էօնիւնտէ ,
վէ շէրահաթըն վար , եախօտ եօլ եա-
խօտ թիւճճարլըգ . սապը էյլէ : Արա-
համըն վիճակը տըր :

Փ

Պինամուս ինսանա սէվկիւլիւ օլմա .
քի քէտէրլէնմէյէսին , վէ սէնին էլին-
տէն շէյ զայ օլուշ տուր . լաբին գասէ-

վեթենմեր էյիյէ տեօներ , վե հեր նե
 քի սըրըրն վար իսէ թէքմիլ էտէր սանա
 Աէվլա . լաքին պիր ազ թէհամմիւլ էյ-
 շ . զիրա պիր ֆէնա եիւրէքլի ատէմ
 վար , քի քէնտի ֆիքրի իլէն շէրր տիւ-
 շիւնիւր սանա . վե էկէր քի թէտարիքլի
 տուրուր իսէն քէնտինտէն օլ զէման է-
 զատ օլուրառն շէրրտէն . կէօրիւնիւր ի-
 տի իւզէրինտէ գասէվէթ նիշանէլէրի .
 լաքին Աէվլա մէն էյլէտի , վե չօգ մէս-
 րուրէթ վար արը էօնիւնտէ . վե պէն-
 զէրսին Վըրահամա . քի Վըրահ քէնտինի
 սէվտի վե իւզէրինէ կէլէն գասէվէթտէն
 էզատ էթտի . օնճուրայըրն սէնտէ էզատ
 օլուրառն Ճէմի շէրրտէն : Աահակըն վի-
 ճակը արը :

Ք.

Վ. ատէմ կէօրիւյօրում քի . պիրի-
 սի մէտհ էտէյօր սէնի լիսանի իլէն վե
 գալպի իլէն շէրր տիւշիւնիւյօր սանա ,
 եախօտ պիր գույու էշէյօր սանա . լա-
 քին գատիր օլամազ սաքըրն քէտէր էթ-
 մէ , հէման կիթ նիյէթ թէքմիլ էյլէ
 Վըրահւ , քի չօգ շէրրտէն խէլաս օլտուն
 զիրա եէթիմիշ իտի սանա ազիմ սըգլէթ
 լաքին Աէվլա շէվիրտի շէրրի քէնտի պա-

շընա . վէ պէնզէրսին ուն խահակայ ,
քի քէնտի փէտէրի իսթէր իտի պօղազ-
լամայա օղունու . լաքին Մէվլա եարտըմ
էթտի օնա , վէ խէլաս էթտի օնու , վէ
չօդ պէօյիւքլիւյէ վէ շէօհրէթլէրէ եէ-
րիշտի . օնճուլայըն սէնտէ շաղ օլուրսուն
Մէվլանըն վէրտիւի միւրատը իլէն : Առոր
Յակոբուն վիճակը տըր :

Պունլարըն Ճիւմիէսինին սահիհինի պի-
լէն՝ եալընըզ Վլահ տըր . զիրա ինսան
տէյիլ տիր կէօրիւճիւ գալպէրի վէ կէ-
լէճէքլէրինի պիլէն . իլա Վլահ . օլ է-
ճիւտէն ֆէյլէսօֆլար՝ հէր նէ քի սէօ-
լէրլէր վէ եազարլար իսէ , Ճէմիսի թահ-
մին իլէն տիր . պու սէպէպտէն նաշի օլ
կիզլի էսրարլարը պիլէն էօրթիւլէրի զա-
հիր էտէն , եալընըզ Մէվլայէ շէօհրէթ-
լէր Ճէմի մախլւգլէրտէն էպէտ իւլ ա-
պատ . ամին :

Եղյ	Յուլ	Երկաւոր
Խեցդետին	Եռիւծ	Աղյս
Աշխու	Ապրիճ	Եղեղնաւոր
Եցձեղջիւր	Թթվհոս	Զուկն
Հըրատ	Երեգակն	Լուսաբեր
Փայլածու	Լուսին	Երեւակ
	Լուսնթագ	

Խոյ :

Այս ատեմ՝ օլ հիյակէթլի շօհրէթլէր
նուրի . վէ պի նօգսան շէօհլէսի՝ չավսրն
իւզէրինէ՝ նիծէ՝ շէմս մախիւգլէրին իւզէ-
րինէ . օնձուլայըն վէ սէն սէնին իշնտէ-
սէվինիրսին , լաքին նիյէթ գօյմուշուն
թէքմիլմէ . վէ սահիպ տօլտուրսուն սէնին
իսթէքլէրինի . եա տիւշ կէօրմիւշ գօրգ-
մուշուն . սէն սաքըն խէվֆ էթմէ , զիրա
օլ կէօրտիւյիւն տիւշ՝ խայըրա օլտու .

Հյուլ :

Այս ատեմ՝ միւսէվլլէր օլուր գալպի-
նին սրբը . հէր սասաթ գասէվլէթտէսին .
լաքին խէվֆլէնմէ՝ զիրա շէրր ուզատը
սէնտէն վէ խայըր եագլաշտը , վէ օնու-
քի տիւշիւնմիւշին՝ թէվիյէ վէրիր սանա
Ալլահ քէնտի մէրհամէթինի .

Երկաւորն :

Այս ատեմ՝ սէն քի տիւշիւնմիւշին ,
թէքմիլ օլուր Ալլահ իլէն . զիրա չօդ խա-
յըր վար շու սրբընտա . սէն խայըրսըն

վե հարամ՝ սանա կելմեղ . պու սահեթա-
տե գասելվեթտեսին , վե շաշմառա տու-
րուցօրսուն , լաքին շաշմա . վերա չօդ խա-
յըր վար տըր եօնիւնտե . վե հետ նե քի
տիւշիւնմիւշ խսէն՝ խայըրա թեստիլ օ-
լուր եալընըղ Ալահ իլէն :

Խեցդետին :

Այ ատեմ՝ հեր նե քի տիշիւնմիւշ
խսէն գալպինտե , գաչ շունքան , քի
քետերլէնմեյեսին . զերա սէնին իշին խու-
թե կելմեղ . լաքին թետարիքի տուր շերը
միւրատ քիմսէլէրտեն , քի սէնին իլէ եեր-
էր իչերէր վե շերը տիւշիւնիւղլէր .

Վոխւծ :

Այ ատեմ՝ վերիբ սանա Ալահ քէն-
տի բահմինի սէնին գալպինին հավեսեթի
թերմիլ օլուր , վե եագըն կիւնլէրտե-
միւժտե սէտասը իշիտիրսին վե խիւրրեմ
օլուրսուն . լաքին գավկատեն թետարիքի
տուր . վե օնու քի խթերսէն կեօրիւրսիւն
Անվանըն միւրատը իլէն :

Այս :

Ա.Յ ատեմ' թիւքէնմէղ նուրինի չավ-
տըրսըն իւզէրինէ Վլահ , վէ րահմէթի
իլէն քէնտինին , բասաթ մէրտին սանա օ-
նու քի իսթէրսին սէն . լաքին տիւշ կէօր-
միւշ վէ գօրգմուշուն սաքըն խէվֆլէնմէ-
զիրա կէրչէք ճէնկ չիտտէթլի տիր , լաքին
խայըրա նիշանէ տիր . մալ կէլէճէք տիր
ումուտուն օլմատրլը եէրտէն . վէ սայըր
հէր նէ քի տիւշիւնմիւշ իսէն , ճէմիսի
թէքմիլ օլուր , վէ եկէր հաստան վար ի-
մէ՛ եյի օլուր , վէ զազէպ սէնտէն ու-
զար Ուժանըն միւրատը իլէն , լաքին
առւ կիւնլէրտէ տիր յէ՛յ կէլէճէք տիր սէ-
նին իւզէրինէ իսէ , եզլլէքինտէն չօգ ե-
յի տիր :

Աշխոն :

Ա.Յ ատեմ' հէր նէ՛ գատար տիւշիւն-
տիւն իսէ տէ , սաքըն գօրգմայասըն՝ զի-
րա եօյլէ շալ օլուրսուն քի՝ նիճէլէր լա-
զըմ տըր սանա , լաքին սըրրընը հէր ա-
տէմէ սէօյլէմէ . զիրա սէնին վիճակըն
թէրավլտէ տիր . վէ հէր ու իշէ կիրիշ-
աէն բասաթ կէլիր սանա . լաքին քիւֆիւր-

տեն թետարիքլի տուր . վէ հեր սաաթ ի-
պատէթինի եթ . զիրա ճիւմլէ շէրը սեն-
տեն ուզար , վէ գայլըտան եզատ օլուր-
սուն . վէ եկեր եօլա կիտէրսէն՝ խայըր
իլէն կէլըրսին , եկեր թիւճարըգ էտէր-
սէն ղայեթ ֆայտէլէնիրսին :

Կարիքն :

Այ ատէմ ագրեսլ վէհիրի իլէն իս-
թեր սիվալամայա սենի պիր ատէմ ,
թետարիքի տուր օնտան , վէ շու միւ-
շէվէրետէն եըրագլան , քի սագւլասըն սե-
նի Վլահ , եօլ իսէ սօնրա նատիմ օլուր-
սուն . եկեր պիրազ թէհամիլիւլ էտէրսէն
հէր նէ իշէ քի միւրատ իթմիշ իսէն , Ճէ-
միսի թէքմիւլ օլուր :

Վղեղնաւորն :

Այ ատէմ պու վագըթ տօղրուլսու
սենին իշեն , վէ սենին գալպինին սրբը
խայըրա թէպտիլ օլուր . եյլէ հեր նէ քի
միւրատ էտէրսէն , վէ շազ օլուրսուն սե-
նին իշլէրինէ . զիրա վէրիր սանա Վլահ
սէնին տիլէքլէրինի . լաքին եվեթէմէ պի-
րազ թէհամմիւլ եյլէ , վէ ումուտուն

օլմատըղը եւրտեն սէվինիրսին . վէ էկէր
էվ եափաճագ օլուրսան րասմ կէթիրիր
սանա Ալլահ , վէ սրգլէթտէն էզատ օ-
լուրսուն , էկէր երրագտա ատէմին վար
իսէ կէօրիւրսիւն , լաքին տիլինտէն դա-
յլթ թէտարիքլի տուր :

Վ. ՃԵՂՋԵՎՈՐ :

Վ. ատէմ չօդ շիքիւր էյլէ Աէվ-
լայէ սէնին իշլէրին իշխն . քի եալընրզ
օլ չըգարըր սէնի գասէվէթտէն , զիրա
գասէվէթ եէրիշիր սանա սէվկիւլիւլէրին-
տէն . վէ սէօյլէրսին նէ զէման գասպիլ օ-
լուր պէլա եախօտ րասմմ . վէ կէօսմէ-
րիյօր քի հասմալանաճագսըն , լաքին չա-
բուգ էյի օլաճագսըն , վէ էկէր երրագ-
տա ատէմին վար իսէ կէօրիւրսիւն , վէ
թէպտիլ օլուր տիլէյին խայըրա :

Գ. ՐԱՀՈՍՆ :

Վ. ատէմ տէվլէթին չօդ վարըտը .
լաքին հէփսինտէն հագսրզ չըգտըն , վէ
դարիալէնտին վէ շէրը վագի օլտու սանա
սէվկիւլիւլէրինին նիզահլէրի սէնին իլէ-
օլտուլար . վէ սէֆինէ կիպի տէրեա իւ-

զերինտե՛ տետիրկինլիքտե՛ տուրոցօրսուն .
վէ խոթերսին սենին հայաթը ընա բահաթ
պուլմայա իլաճ պուլամայօրսուն , այ տ-
տեմ՝ գասեմլըլընմե՛ , զիրա եթտիյին
վեսվեսեն թեպտիլ օլուր , վէ միւլահա-
զեն թեքմիլ օլուր Ուլանըն միւլատը
իլըն :

Չուկն :

Այ ատեմ՝ երրագտաքինի կեօրիւր-
սիւն , եախօտ միւժտե՛ սետասը իդտիպ
վէ շաղ օլուրսուն . զիրա սենին չեթինի-
յին կեչտի . վէ խայըր եագլաշտը . եմ-
մա վատին վար տըր սենին՝ օնու թեքմիլ
եյլէ , վէ քիւֆիւրտեն թետարիքի տուր .
զիրա նիճե՛ պաղլըլար չեօզիւլիւրլէր , վէ
քիւթիլ գարու քի աշըլըր , օնուն կիափտե՛
աշաճագ արը սանա Ալահ բահմեթ գա-
բուսունու :

Հրատ :

Այ ատեմ՝ պենզերսին սեն չօպանա ,
քի գաշտը աօվուգտան վէ կիրտի մաղա-
րայտ . վէ գօյաւնլարա հաճեթ եթմետի .
կելոի գուրու վէ եթտի լէշ . օնձուլայըն
սենտե՛ խայըրտան ուղարսըն , վէ կիտեր-
սին չերը սրբրըն իզինե՛ . թետարիքիլ տուր

օնաւոն միշտ զարդպի առեման, միշտ չու սրբը նուագլուն, զիրա չերը ուղղ լեր աւշ վար ունին իր, եւմա ինին քի ֆիքրինաւ, ակր առնա չերը ակր բաշտ մէջլեախիմ առնա Ճիւմիշախինի:

Վրեպակին:

Այ առեմ՝ նիձե շեմ, քի միւնեվ միշտ եւտեր մախլուգլերի, եցլե միւնեվմիշտ օլու սէնին սրբըն. օնու քի խոթեյըրուն թէքմիլեյէքէք ախր առնա Ուկլու խացըրը. լոքին եամեր միշտ ախրի եխւզիւ պիր առեման թէքապիրին առոր ։ զիրա գաղափի իլեն գարեղ թաւըմաւշ առոր առնա. միշտ լիսանը իլեն առխսի թագմը սէօյեյօր սէնին իլեն. լոքին սէն պիր իշ իւղերինէ հաճեթ եւտեյօրուն. միշտ ֆիքրին իլե առնի թէքմիշաւ սին, լոքին ապրըն խեվք եթմէ. զիրա թէգիյէ այտընըր գուլախինին սրբըն սէնին.

Լուսաբերին:

Այ առեմ՝ շերը առեմ իլեն կեզմէ. եկեր քի տիյնեմեզսէն քէտերէնիրսին օնտան, միշտ սէնին լիսանըրսան թէտան-

ըերթ տուր , վէ հեր ինսանըն թաթթլը սէօ-
զիւնէ ալտանմար , զիրա իսթերլեր զայ եթ-
մէք սէնի , վէ լաքին ճիւզի պիր սապը
եյլէ . եօղ իսէ՝ սօնրա նատիմ օլուրտուն
զիրա չօգ տէվլէթ վար տըր եօնիւնտէ ,
եիթիկին պուլունուր , վէ հեր նէ քի ե-
տէրսէն ըասաթ վէրիր սանա Ալլահ :

Փայլածուն :

Այ ատէմ՝ ուզագ եերլերտէն միւժ-
տէ սէտասը իշխտիրսին վէ աիլեյին թէք-
միլ օլուր , վէ օլ ահտը քի գոյմուշուն ,
թէքմիլ ետէր Վէվլա . շէրը ուզագլանըր
սէնտէն վէ խայըր եագլաշըր սանա . նէ-
իշ քի թութար իսէն՝ եյլէ սէրսպէոթ ,
զիրա սէնին միւրատըն օլուր . վէ շազ օ-
լուրտուն Ալլահ իլէն :

Լուսինն :

Այ ատէմ՝ Վէվլանըն ըահմեթ եադ-
մուրու պինօգսան օլուն սէնտէն . վէ սա-
հիսկ Վէվլա գասկիլենտիրսին սէնին գալ-
պինի , վէ հեր նէ քի տիւշիւնմիւշ իսէն
եյլէ Ալլահա՝ սաքըն խէվֆլէնմէ , զիրա
չօգ տէվլէթ վար եօնիւնտէ սէնին , վէ

ուզագ եւրլէրտեն միւժտե սէտասը իշե-
տիրսին եագըն կիւնլէրտե վէ սէվինիրսին
վէ հէր նէ քի եիւրէյին իլէն իսթէրսէն
կէօղլէրին իլէն կէօրիւրսիւն վէ դայէթէլէ
կիւլէրսին :

Երեւակն :

Այ ատէմ՝ հէր նէյէ հագ չալըզը-
սան՝ ձէմիսի եօրուլտուղուն պօշա կիտէր.
զիրա դայէթ չէթին տիր իշին վէ թէմէլ-
սիզ ամէլին . վէ շու սըրըըն քի գալպին-
տէ տիր՝ տէյիլ աիր ույղուն վագթիմիզէ
խայըրա պէտէլ շէրը վագի օլուր սանա .
վէ էկէր իշիթմէզսէն իօնիւնտէ՝ սարսը-
լըրսըն . պիր վագըթ սապըրըգ վէր գալ-
պինէ . վէ ումուտունու Մէվլայէ թութ
մէթին . վէ խէվֆ էթմէ . զիրա սէնին
հասմին եռւվարլանը վէ սէն տուրուրսուն
Մէվլանըն միւրատը իլէն :

Լուսնթագն :

Այ ատէմ՝ վիճակ խայըրա շըգտը սա-
նա . պու տախի Պաղարըն վիճակը տըր .
քի տէօրիթ կիւնլիւք միւրտէ տիրիլտի ,
չօգ կիւնլէր իտի , քի սէնին վիճակըն
պուրծտան շըգմըլ ըտը , վէ սէն գասէ-

վեթ ան առողջօրուան՝ մի կեմի կիսդի չալ-
գանց յօրուան աէրեա խզերինաէ . չաքին
խեզինմէ թեզիյէ շբգարսն շու սըգ-
լէթինաւէն . և մենա վատինի քի թութայօր-
սան՝ թեքմիլ է յլ , մի քիւթիւրտէն վա-
յէլթ թետարիքի տուր , մի ալէսէպիյէ-
լէրին խպատէթը լէրինի թեքմիլ է յլ , քի
շբգարսն սըգլէթինաւէն , մի պիր սկզօյիւք
առէմուէն խայք օլաճագ արր սանու :

Պունլարըն ձեմիսինի պիլէն՝ Ծահ-
դիդ Աշկառ տքր . զիրա ինպան գաղպլէրի
վէ կելէ չէքլէրի կորէն տէյիւ տիր , իւս
Աշկառ օլ էքլուն հէր նէ քի սէջլէր-
էր վէ եազարլար իվմոարլար , Ծահմին
իվէ տիրլէր . օնուն իշխն օլ կիզլէրի պիլ-
էն վէ եօթիւլէրի աշիքեար ետէն եւ-
խիւտայէ շէօհրէթլէր ձեմի մախլւգլէր-
տէն եպէտ իւլ ապատ . Վամին :

Եշվալսկ, ուստամբնա միշ քէնտի միւ-
նիւսլիւղինե, ազըւ միշ Ֆէրասեթ վէրէն մե-
նանե, համա իւ չնըիւրլէր օլսուն . մի-
հագ ձերլի աղայե, աւայիմա թէսպիհ ետե-
լիր քիշ շէքիհու առայի Ֆէրասեթի իհ-
սան է ու ի ձեմի խալիքի գուլունա հէմ

առախի թէրքիւմէյէ միւպաշիրէթ ետէն
քիմէսնէ իշխն վէ օդոցուալ վէ տիյնէ-
յէն քիմէսնէլէր իշխն վէ ել ղայրու քէ-
պիր խէթալէրիմիզ իշխն , Պապպ իւլ
ալէմինտէն մաղֆիրէթ ալիլէմէմիզ իշխն
օլ ալի գատրի տէրկեահընտա ճիւմէմիզի
բահմէթիլէ սէվինտիրմէսի իշխն , վէ ե-
պէտի մէսաղ իլէ միւթէսէլլի լիյագէթ իյ-
լէմէսի իշխն , վէ ճէմիէն կիւնահըմըզը
աֆվ պույուրմալարը իշխն , վէ ճէննէթի
ալոյէ իրաւլ ելլէմէլէրի իշխն տուա :

Եա՛ կէօքակէքի գետէրիմիզ , իսմին
մուգաւատէս օլսաւն , փատիշահըզըն կէլ-
սին . կէօքակէքի կիպի եւրտէ տախի ըէ-
յին օլսուն . եւվմիյէ նաֆագամըզը պու
կիւն վէր պիզէ . նասըլ քի պիզ պօրձ-
լուլարրմըզա լաֆվ ետէրիզ , պիզիմ տէ-
ճիւրմիւմիւզիւ աֆվ ելլէ , վէ պիզի շէր-
ըրէ վէրմէ , իլլա պէլատէն պիզի գուր-
թար . զիրա միւլքիյէթ վէ գուտրէթ վէ-
իհմիշամ սէնին տիր չիմափ վէ տայիմ
վէ եսլէտ իւլ տպատ . Էմին :

100
101
102
103
104
105
106
107
108
109
110
111
112
113
114
115
116
117
118
119
120
121
122
123
124
125
126
127
128
129
130
131
132
133
134
135
136
137
138
139
140
141
142
143
144
145
146
147
148
149
150
151
152
153
154
155
156
157
158
159
160
161
162
163
164
165
166
167
168
169
170
171
172
173
174
175
176
177
178
179
180
181
182
183
184
185
186
187
188
189
190
191
192
193
194
195
196
197
198
199
200
201
202
203
204
205
206
207
208
209
210
211
212
213
214
215
216
217
218
219
220
221
222
223
224
225
226
227
228
229
230
231
232
233
234
235
236
237
238
239
240
241
242
243
244
245
246
247
248
249
250
251
252
253
254
255
256
257
258
259
260
261
262
263
264
265
266
267
268
269
270
271
272
273
274
275
276
277
278
279
280
281
282
283
284
285
286
287
288
289
290
291
292
293
294
295
296
297
298
299
300
301
302
303
304
305
306
307
308
309
310
311
312
313
314
315
316
317
318
319
320
321
322
323
324
325
326
327
328
329
330
331
332
333
334
335
336
337
338
339
340
341
342
343
344
345
346
347
348
349
350
351
352
353
354
355
356
357
358
359
360
361
362
363
364
365
366
367
368
369
370
371
372
373
374
375
376
377
378
379
380
381
382
383
384
385
386
387
388
389
390
391
392
393
394
395
396
397
398
399
400
401
402
403
404
405
406
407
408
409
410
411
412
413
414
415
416
417
418
419
420
421
422
423
424
425
426
427
428
429
430
431
432
433
434
435
436
437
438
439
440
441
442
443
444
445
446
447
448
449
450
451
452
453
454
455
456
457
458
459
460
461
462
463
464
465
466
467
468
469
470
471
472
473
474
475
476
477
478
479
480
481
482
483
484
485
486
487
488
489
490
491
492
493
494
495
496
497
498
499
500
501
502
503
504
505
506
507
508
509
510
511
512
513
514
515
516
517
518
519
520
521
522
523
524
525
526
527
528
529
530
531
532
533
534
535
536
537
538
539
540
541
542
543
544
545
546
547
548
549
550
551
552
553
554
555
556
557
558
559
560
561
562
563
564
565
566
567
568
569
570
571
572
573
574
575
576
577
578
579
580
581
582
583
584
585
586
587
588
589
590
591
592
593
594
595
596
597
598
599
600
601
602
603
604
605
606
607
608
609
610
611
612
613
614
615
616
617
618
619
620
621
622
623
624
625
626
627
628
629
630
631
632
633
634
635
636
637
638
639
640
641
642
643
644
645
646
647
648
649
650
651
652
653
654
655
656
657
658
659
660
661
662
663
664
665
666
667
668
669
670
671
672
673
674
675
676
677
678
679
680
681
682
683
684
685
686
687
688
689
690
691
692
693
694
695
696
697
698
699
700
701
702
703
704
705
706
707
708
709
710
711
712
713
714
715
716
717
718
719
720
721
722
723
724
725
726
727
728
729
730
731
732
733
734
735
736
737
738
739
740
741
742
743
744
745
746
747
748
749
750
751
752
753
754
755
756
757
758
759
760
761
762
763
764
765
766
767
768
769
770
771
772
773
774
775
776
777
778
779
779
780
781
782
783
784
785
786
787
788
789
789
790
791
792
793
794
795
796
797
798
799
800
801
802
803
804
805
806
807
808
809
809
810
811
812
813
814
815
816
817
818
819
819
820
821
822
823
824
825
826
827
828
829
829
830
831
832
833
834
835
836
837
838
839
839
840
841
842
843
844
845
846
847
848
849
849
850
851
852
853
854
855
856
857
858
859
859
860
861
862
863
864
865
866
867
868
869
869
870
871
872
873
874
875
876
877
878
879
879
880
881
882
883
884
885
886
887
888
889
889
890
891
892
893
894
895
896
897
898
899
900
901
902
903
904
905
906
907
908
909
909
910
911
912
913
914
915
916
917
918
919
919
920
921
922
923
924
925
926
927
928
929
929
930
931
932
933
934
935
936
937
938
939
939
940
941
942
943
944
945
946
947
948
949
949
950
951
952
953
954
955
956
957
958
959
959
960
961
962
963
964
965
966
967
968
969
969
970
971
972
973
974
975
976
977
978
979
979
980
981
982
983
984
985
986
987
988
989
989
990
991
992
993
994
995
996
997
998
999
1000

976 54

MP

100
100

09
100

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0542029

